

Kommunfullmäktige

Årsredovisning 2023

Heby kommun

- en växande landsbygdskommun
med närhet, trygghet och livskvalitet

Innehåll

Inledning s. 4-13

Kommunstyrelsens ordförande har ordet s.5

Kommundirektören har ordet s.7

Heby kommun i korthet s.9

Demokrati och inflytande s.12

Förvaltningsberättelse s. 14-61

Översikt över verksamhetens utveckling s.15

Den kommunala koncernen s.17

Privata utförare av kärnverksamhet s.20

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning s.21

Händelser av väsentlig betydelse s.31

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten s.33

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning s.39

Balanskravsresultat s.50

Väsentliga personalförhållanden s.52

Förväntad utveckling s.60

Ekonomisk redovisning s.62-85

Drift- och investeringsredovisning s.63

Redovisningsprinciper s.65

Resultaträkning (kommunen) s.69

Resultaträkning (koncernen) s.70

Balansräkning s.71

Kassaflödesanalys s.72

Noter s.73

Revisionsberättelse s.86

Bilagor

Bilaga 1: Måluppföljning

Bilaga 2: Sammandrag över nämnders drift- och investeringsredovisning

Bilaga 3: Bolagsredovisning

Bilaga 4: Särredovisning Vatten och avlopp

Inledning

---

5 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

7 Kommundirektören har ordet

9 Heby kommun i korthet

12 Demokrati och inflytande

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Glädjande nog har antalet arbetade timmar 2023 blivit högre än beräknat, och därmed även skatteintäkterna. Resultatet blir därför ett plus på 10,9 miljoner kronor. Befolkningen har för första gången sedan 2012 minskat med 78 personer och vi är nu 14 343 invånare. Det sista kvartalet innebar dock en liten ökning av befolkningen. Vi ser också en liten ljusning i ekonomin med sjunkande inflation och förhoppningsvis räntesänkningar till sommaren.

Hela Heby kommun har ett mångfasetterat närings- och föreningsliv med fina livsmiljöer att leva, bo och verka i. Vi har ett bra geografiskt läge, och duktiga företagare. Michael Bjerkliden, MCT (Modern Cement Teknologi AB) utvaldes till årets företagare, och Paula Andersson, Rosenlund Hundtrim till årets unga företagare.

Kommunen har en omfattande och bra verksamhet inom förskola, skola, kultur, fritid, samhällsplanering, vatten och avlopp, vård och omsorg, räddningstjänst med mera. I arbetet med målen i Agenda 2030 för en hållbar utveckling – ekologiskt, socialt, ekonomiskt - arbetar vi med att fasa in alla kommunens verksamheter.

Vi har skrivit på så kallade hållbarhetslöften (2019-2023) för klimat, biologisk mångfald, vatten och samhällsutveckling. Region Uppsala och Trafikverket i samverkan med bl.a.

kommunen planerar nu för gång- och cykelväg mellan Vittinge och Morgongåva, mellan Heby och Sala samt mellan Harbo och Östervåla. En så kallad åtgärdsvalsstudie (ÅVS) har genomförts längs Östervålastråket väg 272 och en ÅVS längs Dalabanestråket väg 72. Vackra Upplandsleden kan man nu vandra genom hela kommunen efter att sträckan Siggefora – Ingbo källor färdigställts. Det har skett i samarbete med Upplandsstiftelsen, många markägare och föreningar.

”Vi har fortsatt arbetet för social hållbarhet med bland annat satsningar för barn, ungdomar och unga vuxna”

Vi har fortsatt arbetet för social hållbarhet med bl.a. satsningar för barn, ungdomar och unga vuxna. Familjecentraler har startats, för de små barnen och dess föräldrar, på fem platser i kommunen tillsammans med Svenska kyrkan och Region Uppsala. Simhallen i Heby Arena har renoverats till en fräsch, funktionell och rolig plats. Vi fortsätter nu att utveckla kommunen med nya/rustade förskolor och skolor. I Vittinge kommer den nybyggda och samlokaliserade förskolan och skolan att öppnas. Drygt 88 procent av eleverna i årskurs 9 är behöriga till yrkespro-

grammen och det är en rejäl förbättring sedan tidigare år. Man kan numera utbilda sig till undersköterska, barnskötare och elevassistent genom att gå lärlingsutbildning i kommunens regi. Region Uppsalas folkhögskola finns nu på plats i Heby kommun med ett bra kursutbud. Kommunen har öppnat och flyttat in i det nya fina vård- och omsorgsboendet Lövsta, Heby. Här finns också en del av kommunens hemtjänst och hälso- och sjukvård. Det har också arbetats intensivt med förberedelser för ett nytt vård- och omsorgsboende med plats för en del av kommunens hemtjänst och hälso- och sjukvård samt mötesplats vid Tallgården, Östervåla.

En natt i september öste regnet ner, och med allt regnande som skett innan, blev det allvarliga översvämningar på många håll i kommunen. Personalen i kommunen, med stöd av allmänheten, löste situationen på ett mycket bra sätt. Kommunen arbetar nu vidare med att öka vår kunskap och bättre förebygga och hantera situationer med torka, hetta, skyfall och andra kriser.

Det pågår ett intensivt arbete med ny Översiktsplan som handlar om hela kommunens utveckling framåt. Villor, bostadsrätter, hyreslägenheter, tomter för småhus, flerbostadshus och verksamhetsmark iordningställs och kan bebyggas i Harbo, Östervåla, Tärnsjö, Huddunge, Runhällen, Heby, Morgongåva, Vittinge och på landsbygden när ekonomin snart vänder uppåt.

Ett stort och varmt tack till er alla som gjort och kommer att göra ovärderliga insatser. Vi lever i ett land, en region och en kommun med fred, frihet och demokrati. Vi klarar de nya utmaningarna tillsammans!

Marie Wilén (C) Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektören har ordet

Året har till viss del präglats av en återgång till det nya normala, efter de stora omvärldshändelserna som påverkat oss flera år i följd; coronapandemin och Rysslands invasion av Ukraina. Den kommunala tillvaron är mer än tidigare ställd inför ständiga, och i vissa fall, snabba förändringar. Som organisation behöver vi kunna leva och verka i en värld i snabb förändring. Vi behöver identifiera utmaningar som vi tror kan inträffa, och bygga en beredskap för det oförutsedda. Heby kommun har en relativt liten organisation. Det innebär ibland svårigheter när det behövs specialkompetens i "små" områden, men också möjligheter då vi är närmare varandra och kan bygga relationer enklare. Det visade sig under översvämningen i september, då hela organisationen, från teknisk enhet till grundskola, från hemtjänst till kultur och fritid, var engagerade i att lösa vårt samhällsviktiga uppdrag mitt i en samhällsstörning. Många viktiga insatser från medarbetare och chefer i hela organisationen, och med hjälp av hela samhället, föreningar, näringsliv, grannkommuner och myndigheter, gjorde att vi kunde utföra vårt uppdrag. Det är detta som jag ser som Heby kommuns stora styrka - det stora engagemanget hos oss som arbetar i kommunen att göra ett bra jobb och klara av de svårigheter vi ställs inför. Tack till alla för en väl hanterad kris!

Detta är också en del av det nya normala, i den klimatförändring som vi är inne i kom-

mer kraftiga skyfall bli vanligare än tidigare. Vi behöver fortsätta att bygga robusthet för att vi ska ha handlingskraft i en kris, så att vi enklare kan hantera en störning, vilken form den än tar.

Det stapplande konjunkturläget har påverkat oss under 2023 med ett högre kostnadsläge och en sviktande byggmarknad. Det är värdefullt för oss i detta skede att vi söker bädda för framtiden så att vi står redo när det vänder. Uppsala län, med dess landsbygd, kommer att vara fortsatt expansivt kommande år. Med byggfärdig mark, aktuella detaljplaner och god service i en kommun med attraktiva boendemiljöer kan Heby kommun vara med när det ljusnar.

"Vi är en kommun med relativt stor andel äldre. Med tanke på det, tycker jag att det är glädjande att vi får så fina omdömen på våra insatser inom äldreomsorgen, såväl särskilda boenden som hemtjänst"

Vi är en kommun med relativt stor andel äldre. Med tanke på det, tycker jag att det är glädjande att vi får så fina omdömen på våra insatser inom äldreomsorgen, såväl särskilda boenden som hemtjänst.

Glädjande är också att årets kunskaps- och meritvärdesresultat i grundskolan har ökat för samtliga årskurser som redovisas vilket är en mycket positiv utveckling. Heby kommun ligger långt fram när det gäller insatser för att stärka den sociala hållbarheten, med tidiga samordnade insatser, närvaroteam, ungdomscoacher och portalen för livslångt lärande. Antagandet är att det både för medborgarna och kommunorganisationen är väl värt att göra denna satsning för att på sikt bygga en mer hållbar kommun.

Emma Burstedt
Kommundirektör

Heby kommun i korthet

Befolkning

Under 2023 har kommunen haft en befolkningsminskning med 78 personer. Årets tre första kvartal visade alla på en minskande befolkning. Det fjärde kvartalet innebar dock en liten ökning av befolkningen. År 2023 är därmed det första året sedan 2012 som kommunen har en minskande befolkning. Den främsta förklaringen till 2023 års minskning är främst ett negativt flyttnetto om minus 61 personer, det vill säga det är fler som flyttar från än till kommunen. Detta kan jämföras med det positiva flyttnettot om 145 personer år 2022. Av de 818 personer som flyttade till Heby kommun under 2023 kom 352 från andra kommuner i Uppsala län, 421 från övriga Sverige och 45 från utlandet. Av de 879 personer som flyttade från Heby kommun under 2023 flyttade 375 personer till andra kommuner i Uppsala län, 449 personer till övriga Sverige och 55 personer till utlandet. Bakom 2023 års negativa flyttnetto ligger sannolikt en försämrad ekonomi för hushållen som en konsekvens av det ekonomiska läget i omvärlden. Det ekonomiska läget har även drabbat byggbranschen vilket också påverkar viljan och möjligheten att uppföra exempelvis nya bostäder.

Under 2023 föddes det 126 personer i kommunen och 148 personer avled. Det ger ett negativt födelsenetto om minus 22 personer.

Den samlade nettoförändringen av invånare fördelar sig enligt följande på distrikt i kommunen: Västerlövsta distrikt har ökat med 22 invånare, Huddunge distrikt har ökat med 5 invånare, Östervåla distrikt har minskat med 2 personer, Enåker och Nora distrikt har minskat med 20 personer vardera, Harbo distrikt har minskat med 31 personer och Vittinge distrikt har minskat med 39 personer. Personer som inte gått att hänföra till något av distrikten uppgår till 7 personer.

Kommunens Kvalitet i Korthet

Det är viktigt att kommuninvånare får information om kvaliteten på kommunal service och vilka resultat som finns inom våra verksamheter. Därför deltar Heby kommun i undersökningen Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). Projektet genomförs av Sveriges kommuner och regioner.

KKiK består av cirka 40 nyckeltal som redovisar kommunens prestationer inom följande tre områden:

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

Insamlingen av data sker delvis genom inläsning från befintliga datakällor, delvis genom egna mätningar av kommunen. Resultaten ger en lägesbild över kommunens kvalitet över tid och i förhållande till andra kommuner.

I årsredovisningen presenteras utvalda nyckeltal. Samtliga nyckeltal kan läsas på www.kolada.se

Utfallet är indelat i tre grupper som redovisar kommunens resultat i jämförelse med de cirka 260 kommuner som deltagit i KKiK. Grupperna färgmarkeras på följande vis:

- Bästa 25 %
- Mittersta 50 %
- Sämsta 25 %
- Ingen data

Nedan visas de senaste årens resultat för utvalda nyckeltal.

Barn och unga				
Nyckeltal	2020	2021	2022	2023
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	87,3	83,7	87,7	87,4
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	75,8	77,9	68,7	88,6
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	63,9	69,7	65,5	70,1
Elever i åk 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt	201,4	203,6	195,0	219,0
Elever med lägst betyget E i engelska, kommunala skolor, %	90,0	91,5	80,9	91,2
Elever med lägst betyg E i svenska, kommunala skolor, %	89,6	95	90	91
Samhälle och miljö				
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)			85,4	
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)			60,0	
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng (kommunens hemsida och kommunikation)	61	68	56	65
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	24	17,4	36	
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, Index	75	72	83	
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	27,3	43,4	49,0	
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)			56,0	
Stöd och omsorg				
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	72	81	81	79
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde	17	13	18	18
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	81		75	83
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	93		96	92

Demokrati och inflytande

Medborgardialoger

Under 2023 har arbetet med att ta fram en ny översiktsplan inletts. Som en del i samrådsfasen i tidigt skede har medborgardialog, dialog med föreningsliv och näringsliv, och dialog med barn och unga genom skolan inletts och till stora delar genomförts. Medborgardialog och föreningsdialog avslutas under inledningen av 2024.

Medborgarlöften

Samverkan mellan kommunen och polisen är en förutsättning för ett effektivt brottsförebyggande och trygghetskapande arbete. En central del i denna samverkan är medborgarlöftet där de två parterna enas kring vad som inom kommunens gränser ska ges ökad uppmärksamhet under löftets giltighetstid. Medborgarlöftet fyller också en viktig strategisk funktion i den samverkansöverenskommelse som har undertecknats av Heby kommun och Lokalpolisområde Norduppland.

I medborgarlöftet för 2022 enades Heby kommun och Lokalpolisområde Norduppland om att fortsätta utveckla arbetet med framtagande av systematiska gemensamma lägesbilder som sedan skulle ligga till grund för beslutade verksamhetsinriktningar. Inriktningarna skulle gälla för respektive verksamhets brottsförebyggande och trygghetskapande arbete, med särskilt fokus på barn, ungdomar och unga vuxna.

Löftet gällande fortsatt arbete med att utveckla gemensamma lägesbilder och verksamhetsinriktningar har uppfyllts och därmed lagt grunden för en mer effektiv samverkan som tar sikte på aktuella utmaningar i kommunen. Heby kommun och Lokalpolisområde Norduppland har i samverkan fortsatt att utveckla det etablerade arbetssättet med systematiska gemensamma lägesbilder som ligger till grund för beslutade kvartalsvisa verksamhetsinriktningar.

- Utveckling av arbetssättet ska ske brett och baseras på utvärdering av tidigare arbete och erfarenheter.
- De kvartalsvisa inriktningar som beslutas ska ha fortsatt fokus på barn, ungdomar och unga vuxna.
- Under 2023 ska fler företag och föreningar anslutas till lägesbildsarbetet.

Medborgarförslag

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning har medborgare rätt att väcka ärenden i fullmäktige, så kallade medborgarförslag. Ett ärende som väckts genom medborgarförslag ska om möjligt handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att det väcktes i fullmäktige.

Under 2023 inkom 11 medborgarförslag till kommunfullmäktige. Av dessa är åtta besvarade. Övriga tre medborgarförslag är under beredning och förväntas kunna besvaras inom ett år från att medborgarförslaget väckts i fullmäktige.

- *Ta fram en genomförandeplan för arbetet med små barns fysiska, psykiska och sociala hälsa.*
- *Omvandla Tegelbacken till en Familjecentral eller Familjens hus.*
- *Behåll bussturer längs Kvarstarundan i Harbo.*
- *Det ska vara lätt att göra rätt! Erbjud hemsortering.*
- *Få hjälp med snöskottning.*
- *Sänka hastigheten genom Heby, vid inpassering till Heby från Uppsala hålls hög hastighet.*
- *Hjälifixare för äldre.*
- *Stopp- eller triangelskylt när man åker ut från Heby Arena och längre upp på Sjömossvägen.*

Medborgarförslag under beredning:

- *Bygga ett nytt äldreboende i Östervåla.*
- *Fler cykelställ till området kring Tärnsjöskola.*
- *Lyft fram Hebys gamla kvarnar.*

Medborgarförslag inkomna 2022 som besvarats under 2023:

- *Stärk och utveckla bland annat föreningslös ungdom i Heby.*
- *Koppeltvång på hundar i Heby.*
- *Omvärdera Regionens/stråkutredningens förslag angående hållplats Kåbbo vägsäl, väg 272.*
- *Ompröva beslut om att ta bort kollektivtrafiken från Kvarstarundan i Harbo*

Medborgarförslag inkomna 2022 som ej besvarats under 2023 och är under beredning:

- *Hundrastgård, mötesplats för hundägare*
- *Döp om Stora torget i Östervåla till Johan Åkerlunds torg*

Synpunkter

Vi vill bli bättre! Via kommunens hemsida finns möjlighet att lämna synpunkter på kommunens verksamheter. Under 2023 inkom 52 synpunkter via E-tjänsten för synpunktshantering. Fler-talet synpunkter berör gatubelysning, vägskyltning och grönyteskötsel. Ett antal synpunkter berör barn- och utbildningsverksamheten, främst skolors miljöer och förskolans öppettider. Merparten av synpunkterna är besvarade.

Förvaltningsberättelse

---

15 Översikt över verksamhetens utveckling

17 Den kommunala koncernen

20 Privata utförare av kärnverksamhet

**21 Viktiga förhållanden för resultat
och ekonomisk ställning**

31 Händelser av väsentlig betydelse

**33 Styrning och uppföljning
av den kommunala verksamheten**

**39 God ekonomisk hushållning
och ekonomisk ställning**

50 Balanskravsresultat

52 Väsentliga personalförhållanden

60 Förväntad utveckling

Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunkoncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter	212,0	201,4	212,1	196,7	179,2
Verksamhetens kostnader	1 182,5	1 083	1 047,1	999,4	985,1
Årets resultat	15,9	69,0	56,3	34,3	-3,3
Soliditet	26,8 %	28,1 %	28,8 %	24,8 %	22,6 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	11,7 %	12,3 %	9,2 %	4,2 %	-0,1 %
Nettoinvesteringar	147,4	277,2	16,9	66,1	132,3
Självfinansieringsgrad	181,5 %	44,0 %	817,0 %	317,0 %	12,0 %
Långfristig låneskuld	321,8	444,5	483,9	512,2	603,1
Tillsvidareanställda, antal	1 018	995	984	956	955
Omräknat till heltidsanställda, antal	968	938	923	890	890
<i>Notering: miljoner kronor om inte annat anges</i>					
Kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd 31/12, antal	14 343	14 421	14 303	14 101	14 047
Skattesats, procent	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50
Verksamhetens intäkter	154,1	145,4	152,4	138,5	125,5
Verksamhetens kostnader	1 169,1	1 064,4	1 035,5	996,6	976,2
Årets resultat	10,9	68,6	44,6	22,9	0,7
Soliditet	40,9 %	41,5 %	48,9 %	43,8 %	44,7 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	12,7 %	13,2 %	7,0 %	-2,1 %	-9,5 %
Nettoinvesteringar	28,9	207,8	-2,3	9,1	64,4
Självfinansieringsgrad	123,9 %	31,0 %	184,0 %	618,0 %	52,0 %
Långfristig låneskuld	10	10	20	20	20
Långfristig leasingskuld	168,2	175,7	0	0	0
Tillsvidareanställda, antal	978	952	945	913	912
Omräknat till heltidsanställda, antal	928	900	887	852	852

Notering: miljoner kronor om inte annat anges

Heby kommunkoncern och kommun i sammandrag, tidsserie 5 år

I ovanstående tabeller ges en översikt över kommunkoncernen och kommunens utveckling under de senaste fem åren. Fram till 2023 har resultaten successivt förstärkts och därmed har

soliditeten, det vill säga den långsiktiga betalningsförmågan, förbättrats. Kommunkoncernen har ett stort investeringsprogram som bland annat omfattar förskolor och skolor vilka kommer att färdigställas under kommande år. Det kommer att innebära en ökad belastning på kommunkoncernens skuldsättning och sannolikt även likviditeten under kommande år.

Utmaningarna har varit stora under 2023 för såväl kommunen som de kommunala bolagen. Den höga inflationen under inledningen av året har påverkat väsentliga kostnadsposter. Vid omsättning av lån har dessa kommit att placeras till en högre räntenivå än tidigare. Under senare delen av året har utsikterna vad gäller såväl inflationstakten som ränteutvecklingen ljusnat något.

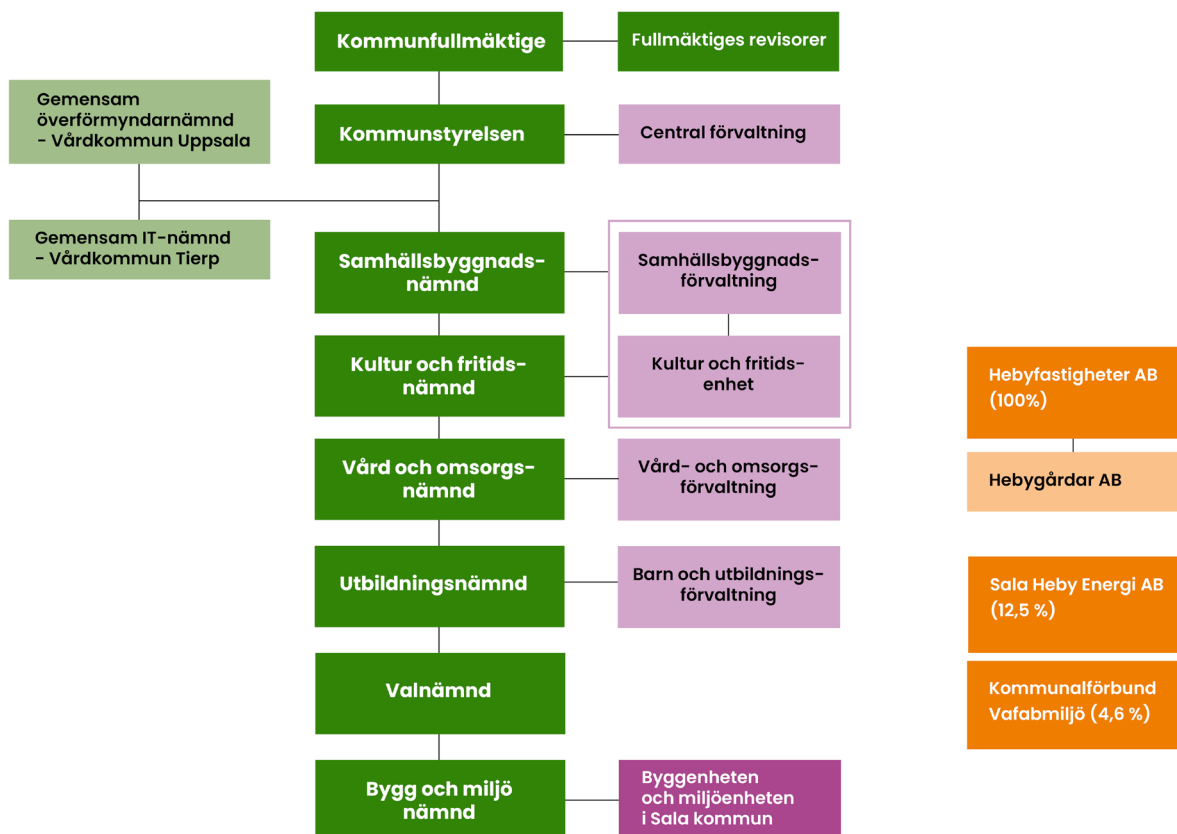
Befolkningsutvecklingen har varit negativ under 2023 då befolkningen kom att minska med 78 invånare. Noterbart är att befolkningsutvecklingen i Sverige är den svagaste sedan 2001 vilket stärker den demografiska utmaningen.

Den kommunala koncernen

Kommunkoncernen

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är den kommunala motsvarigheten till riksdagen och därmed kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige bestämmer själv hur många ledamöter fullmäktige ska bestå av, men kommunallagen reglerar att antalet ska vara ett udda tal. I Heby kommun består fullmäktige av 41 ledamöter.

Ledamöter till fullmäktige utses efter allmänna val som genomförs vart fjärde år, samtidigt som riksdags- och regionval. Kommunfullmäktige tillsätter i sin tur kommunstyrelse och de nämnder som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Fullmäktige bestämmer nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden samt beslutar i ärenden om mål, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor.

Fullmäktige sammanträder i Folkets hus i Heby minst sex (6) gånger per år. Sammanträdena är öppna för allmänheten och direktsänds via webbradio som nås via kommunens hemsida www.heby.se.

Revisorer

Kommunens revisorer utses av kommunfullmäktige och är sju till antalet. De tar i sin granskning hjälp av sakkunniga revisorer i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed. Revisionens uppgift är att varje år granska både den kommunala verksamheten och som lekmanrevisorer även de kommunala bolagens verksamheter. Syftet är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De granskar även om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen fungerar som kommunens regering. Styrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet och de kommunala bolagen. Styrelsen följer frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning, bereder eller yttrar sig i ärenden till fullmäktige, tar hand om den ekonomiska förvaltningen samt verkställer fullmäktiges beslut. De ansvarar för att det finns en fungerande planerings- och uppföljningsprocess och samordnar detta arbetet mellan nämnderna. Kommunstyrelsen har en ledande och samordnande roll och har tolkningsföreträde om olika delar i organisationen inte är överens om tolkningar och tillämpningar. Kommunstyrelsen följer upp kommunens

alla verksamheter likväl som den egna i enlighet med reglementet. Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter. Under styrelsen finns förvaltning med anställda tjänstemän.

Nämnder

Kommunens politiska organisation är fastställd av kommunfullmäktige. I Heby kommun finns förutom kommunstyrelsen sex nämnder. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilket ansvarsområde varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige. Nämnderna har också att se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna ansvarar även för finansiering av verksamheter som utförs i extern drift. Antal ledamöter bestäms av fullmäktige. Samtliga nämnder utom Valnämnden har förvaltningar och anställda tjänstemän.

Kommunala bolag

Kommunen får efter beslut i fullmäktige lämna över vården av en kommunal angelägenhet till ett bolag. För helägda bolag ska fullmäktige fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten, utse samtliga styrelseledamöter och se till att fullmäktige får ta ställning i beslut av principiell art eller av större vikt. Kommun har valt att driva delar av sin verksamhet i bolagsform.

Hebyfastigheter AB och Hebygårdar AB, 100 procent. Hebygårdar AB är dotterbolag till Hebyfastigheter AB.

Sala Heby Energi AB, 12,5 procent

Kommunförbund, gemensam nämnd och samordningsförbund

Kommunalförbund

Kommunalförbundet är en offentlig rättslig juridisk person som har egen rättskapacitet och är fristående i förhållande till sina medlemskommuner. Organisatoriskt är de uppbyggda på i princip samma sätt som en kommun. Heby kommun är medlem i kommunalförbundet Vafab-miljö som tar hand om sophantering i kommunen.

Gemensam nämnd

En kommun kan tillsammans med andra kommuner bilda så kallade gemensamma nämnder som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter enligt särskilda författningar och för verksamheten i övrigt. En gemensam nämnd är, i motsats till kommunalförbund inte en egen juridisk person utan ingår i en av de samverkande kommunernas politiska organisation.

Heby kommun ingår i följande gemensamma nämnder.

- Gemensam IT nämnd med Knivsta, Östhammars, Tierp och Älvkarleby kommun
- Uppsala läns överförmyndarnämnd

Samordningsförbund

Ett samordningsförbund är ett fristående organ för möjliggörande av samordnade rehabiliteringsinsatser både operativt och strukturellt.

Heby kommun är medlem i Samordningsförbundet Uppsala läns Samordningsförbund.

Privata utförare av kärnverksamhet

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Förändring
Kommunstyrelsen	0,0	0,0	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	-49,3	-36,1	-13,2
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-7,2	-5,2	-2,0
Bygg- och miljönämnden	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	-108,3	-106,6	-1,7
Summa	-164,8	-147,9	-16,9

Kommunen avgränsar aktuell redovisning till att omfatta köp av kärnverksamhet av privata utförare med belopp överstigande 1 miljon kronor. För Utbildningsnämnden omfattas även interkommunal ersättning till annan offentlig huvudman. Det gäller exempelvis ersättning till andra kommuner för gymnasieskola då kommunen inte har något gymnasium i egen regi. Heby kommun har köpt in externt utförande av kärnverksamhet till ett 11% högre belopp än 2022, 16,9 mkr. En stor del förklaras av tillkommande volym inom vård- och omsorgsnämnd med även av viss prisökning.

Utbildningsnämnden har störst omfattning med annan utförare av kärnverksamhet. En väsentlig förklaring är det fria skolvalet som ger möjlighet att välja omsorg och skolgång hos annan utförare än de kommunala enheterna. En annan förklaring är ovan nämnda situation gällande gymnasieverksamhet där gymnasieskolor i Sala respektive Uppsala är dominerande. Totalt har den externa verksamheten ökat med 1,7 miljoner kronor vilket främst förklaras av ett ökat belopp i skolpengen.

Vård- och omsorgsnämnden har köpt verksamhet för 49,3 miljoner kronor under 2023. Det är en ökning med 13,2 miljoner kronor jämfört med 2022. Ökningen gäller främst köp av platser för placeringar och inhyrning av personal inom hälso- och sjukvård samt individ- och familjeomsorg.

Inom samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde omfattar köpt verksamhet företrädesvis vinterväghållning, halkbekämpning, sandupptagning och tömning av slambrunnar. Under året har kostnaderna ökat med 2 miljoner kronor. Ökningen förklaras främst av prisökningar utifrån rådande omvärldssituation.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I avsnittet presenteras faktorer som är viktiga för bedömningen av den kommunala koncernens resultat och ekonomiska ställning, som inte redovisas i resultat- eller balansräkning. Avsnittet inleds med en beskrivning av omvärldsfaktorer och verksamhetsrisker. Därefter lämnas upplysning om finansiella risker och riskhantering och avslutningsvis redovisas pensionsförpliktelser.

Omvärldsrisker

Situationen har präglats av svag tillväxt i världsekonomin och hög inflation och stigande räntor. Under senare delen av året har i ett internationellt perspektiv såväl inflation som räntor utvecklats mer positivt. Återhämtningen är dock svag och det råder stora regionala skillnader.

Nationellt präglas den svenska ekonomin fortsatt av en hög inflation och ett högt ränteläge. Den svenska ekonomin befinner sig i en lågkonjunktur som förväntas sträcka sig till 2025. Hittills har sysselsättningen hållits uppe relativt väl trots en övergång i lågkonjunktur. Prognosen är att arbetsmarknaden framöver kommer att försvagas vilket redan skett inom vissa sektorer under 2023.

Oron i omvärlden påverkar kommunens invånare och kommunens verksamheter på olika sätt. Mest påtagligt är den osäkerhet som påverkar bostadsbyggande och om-

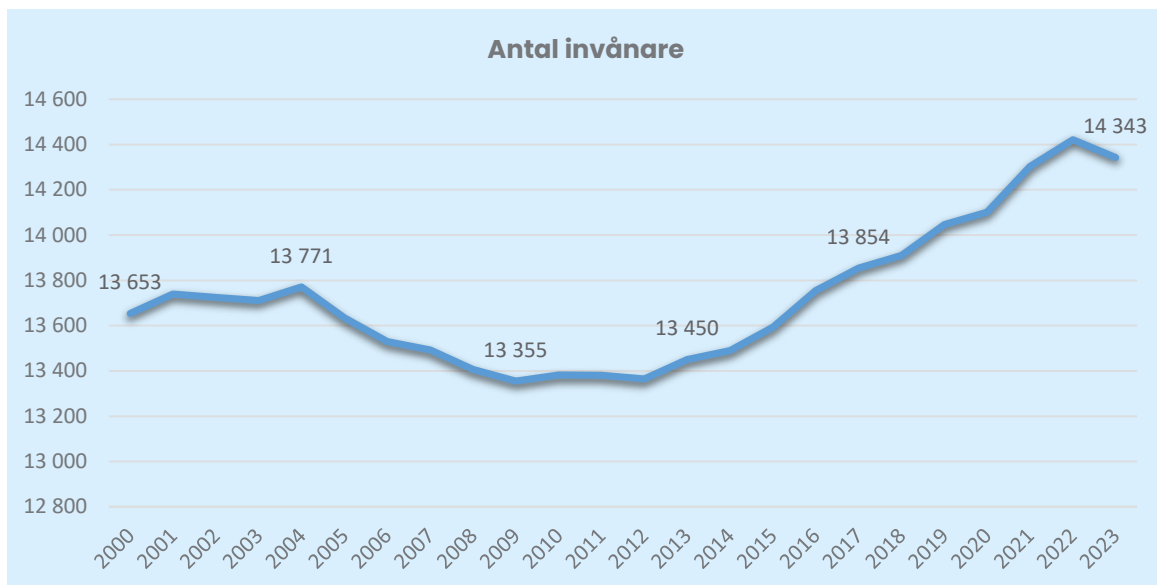
flyttningar. År 2023 har den tidigare positiva utvecklingen med ökat antal invånare stannat upp och istället minskar antalet invånare med 78 jämfört med föregående år. Inflationen har successivt kommit ner från den höga nivå som rådde vid ingången av året. Nuvarande bedömningar och prognoser gör gällande att den ska fortsätta ner under 2024 och att Riksbanken därmed ska följa efter med sänkningar av styrräntan. Sådana förändringar kan förhoppningsvis medföra en ökad rörlighet och därmed ett positivt flytt-netto till kommunen.

Bostadsbyggandet har avtagit sedan halvårsskiftet 2022, där det avskaffade investeringsbidraget för hyresbostäder antagligen har påverkat utvecklingen negativt. Det osäkra konjunkturläget med stigande räntor, befarad arbetslöshet, dyrare byggmaterial med mera gör att marginalerna krymper och försvårar för byggherrar vid beslut om nybyggnation av bostäder. Det har under året funnits relativt gott om bostäder ute till försäljning i Heby kommun, vilket delvis kan bero på sjunkande priser vilket inte speglar säljarnas förväntan. Om dessa bostäder verkligen säljs borde det kunna påverka befolkningssiffrorna positivt. Kommunen har under 2023 märkt av en tydligt avvaktande hållning på marknaden vid markförsäljningar, markanvisningar och liknande.

Arbetsmarknaden i riket överraskade positivt under inledningen av 2023 för att sedan

försvagas. Arbetslösheten i Heby kommun fortsätter att ligga på genomsnittet för riket och uppgick för 2023 till 6,5 procent. Det innebär samtidigt att kommunen ligger i mitten vid jämförelse av arbetslösheten med kommuner i Uppsala län. Antalet inskrivna arbetslösa i kommunen ökade något under det fjärde kvartalet 2023. Utvecklingen gällande långtidsarbetslösa har varit positiv och har minskat från 47 till 41 procent av totalt antal arbetslösa vilket innebär att Heby har förflyttats sig från näst högst nivå i länet till i mitten av länet. Ungdomsarbetslösheten i kommunen är den näst högsta i länet och har ökat under året. Även arbetslösheten bland utrikesfödda är hög och är nu den högsta i länet och med en negativ utveckling till skillnad från övriga kommuner i länet.

Sveriges befolkning ökade med 30 200 personer under 2023 vilket utgör den lägsta ökningen på 22 år. Befolkningen i Heby kommun utvecklas negativt för första gången sedan 2012. Minskningen är 78 invånare vilket motsvarar en förändring med minus 0,5 procent jämfört med 2022. De prognoser över befolkningsutveckling som kommunen utgått från har istället byggt på en ökning av antalet invånare. Befolkningsprognoser visar ett negativt födelsenetto vilket innebär att det är en positiv nettoinflyttning som ska bidra till en successivt ökad befolkning i kommunen.

Med stöd i utvecklingen av sysselsättningen bedömer SKR att skatteunderlaget urholkas. Den avmattning som skett under andra halvåret vilket medfört ett minskat antal arbetade timmar. Utvecklingen bedöms förstärkas under 2024 då sysselsättningen förväntas falla med 1 procentenhet. Tabell hämtad från SKR Cirkulär 23:56, 2023-12-14.

Procentuell förändring

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Faktiskt skatteunderlag	5,8	5,3	2,6	4,7	4,1	4,0
Regelförändringar*	-0,5	0,2	-0,2	0,0	-0,3	0,0
Underliggande	6,3	5,1	2,9	4,7	4,4	4,0
Prisutveckling	4,6	6,3	4,8	0,3	2,2	2,6
Realt skatteunderlag	1,6	-1,1	-1,8	4,3	2,2	1,4

* Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter

Sammanställningen visar på en urholkning av skatteunderlaget främst genom hög prisutveckling vilket påverkar åren 2023 och 2024 enligt nuvarande bedömningar. En utveckling med fallande realt skatteunderlag har inte inträffat sedan 2003 och det har under överskådlig tid inte skett två år i rad. Under de senaste tio åren har skatteunderlaget i reala termer ökat med 1,7 procent per år i genomsnitt. Under perioden 2023 till 2027 är uppgången istället 1,0 procent per år i genomsnitt. SKR bedömer att den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av avtalspensionerna innebär en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft.

Heby kommun har en svag egen skattekraft och samtidigt en hög försörjningskvot vilket ökar riskerna att pressas finansieringsmässigt under bedömd utveckling. Den låga skattekraften ger ett stort beroende av inkomstutjämnning i utjämningsystemet och den höga försörjningskvoten ökar succesivt. Det innebär att antalet yrkesverksamma i förhållande till yngre och äldre minskar.

Kommunalskatt 2023, %	Kommun	Region	Totalt
Lägst: Österåker kommun	16,90	12,08	28,98
Högst: Dorotea kommun	23,80	11,35	35,15
Riket	20,67	11,57	32,24
Heby	22,50	11,71	34,21
Uppsala	21,14	11,71	32,85
Knivsta	20,91	11,71	32,62
Håbo	21,09	11,71	32,80
Enköping	21,34	11,71	33,05
Tierp	21,29	11,71	33,00
Älvkarleby	22,69	11,71	34,40
Östhammar	21,69	11,71	33,40

Heby kommun har en skattesats som är näst högst i Uppsala län där enbart Älvkarleby kommun har en högre skattesats. I förhållande till riksnittet är Hebys skattesats nästan 2 kronor högre. Upp till den kommun som har högst skattesats är skillnaden 1,30 kronor. Den jämförelsen görs då mot Dorotea kommun som är Sveriges minsta kommun med 2 339 invånare år 2023.

Kommunens målsättning är att växa hållbart och kunna erbjuda kommuninvånare en god livsmiljö som är trygg och säker. För att klara en framtida finansiering behöver kommunen attrahera nya invånare till kommunen. Ett välfungerande näringsliv och såväl kommersiell som offentlig service är i det sammanhanget viktigt. De tillväxtområden som finns i kommunen behöver stärkas och fortsätta utvecklas på ett positivt sätt. Det fokus som finns i kommunens verksamhet på social hållbarhet syftar till att stärka kommunen på sikt genom att minska behov av olika typer av insatser.

Framtiden kommer att bjuda på mer extremväder som ett resultat av klimatförändringarna. Det innebär för Heby kommun och länet mer hetta och torka under somrarna, men också fler skyfall och översvämningar. Vintrarna blir kortare och växtsäsongerna längre. Skogsbränder, sämre skördar och vattenbrist kan bli några av effekterna som kommunen och invånarna ställs inför. Kommunen behöver bygga robusthet för att klara av även sådana förutsättningar, exempelvis genom att anpassa lokaler för ett annat klimat, hushålla med vatten och förebygga översvämningar.

Verksamhetsrisker

Kommunen behöver olika resurser för att ha förmåga att utföra sina uppgifter och ge den service som kommunens medborgare, näringsliv och civilsamhälle ska kunna förvänta sig. Kommunens olika uppgifter finns inom ett brett spann av verksamhet från olika former av myndighetsutövning till vård- och omsorg, pedagogisk verksamhet, teknisk verksamhet, kultur och fritidsverksamhet med mera.

För många av kommunens verksamheter utgör en fungerande kompetensförsörjning en viktig förutsättning. Inom vissa områden föreligger stora problem att kunna rekrytera nya medarbetare vilket löper risk att påverka såväl kvalitet som innehåll i verksamheter. Bland exempel på områden där det är svårt att rekrytera återfinns vård- och omsorgsområdet där exempelvis sjuksköterskor och arbetsterapeuter är svårrekryterade. Det beror delvis på att det finns för få potentiella arbetstagare och att konkurrensen därmed är stenhård. Sjuksköterskebranschen har samtidigt varit präglad av en omfattande uthyrningsverksamhet där arbetsgivare mer eller mindre tvingats in i dyra avtalslösningar då brist föreligger.

Även inom områden som exempelvis socialsekreterare, lärare och en del smala tekniska specialister föreligger brist eller brist på sökande till tjänster. Utblickar gör gällande att förutsättningarna kommer att skärpas ytterligare då konkurrensen om arbetskraften kommer att öka än mer i framtiden. Att stärka kommunens position är en fråga som behöver prioriteras om morgondagens välfärd ska kunna säkerställas.

Kommunkoncernen har ett relativt tungt investeringsprogram som innefattar förskolor och skolor som kommer att färdigställas under perioden 2024 till 2026. Vad gäller projektet förskola och skola i Vittinge så slutförs det under våren 2024 och verksamheten planerar att starta till höstterminen 2024. Projektet har blivit dyrare än initiala kalkyler främst beroende på ett högre byggindex vilket har beaktas i beslut om budget för tillkommande hyra. Projektet förskola och skola i Harbo har av olika skäl fastnat i upphandlingsskedet och risker finns för att kostnader i projektet ökar.

Kommunen utvecklar sin förmåga att hantera olika former av krissituationer vilket bland annat handlat om det skyfall som inträffade under året. Även om mycket arbete återstår så lyckades kommunen hantera det akuta läget på ett bra sätt. Yttre hotbilder har fått ett tydligare fokus och ses i nuläget inte som lika osannolika som för några år sedan.

Kommunens förmåga att samarbeta för att lösa uppgifter är viktig då kommunens storlek begränsar förmågan att hålla all kapacitet i egen regi. Ett organiserat samarbete sker i nuläget inom områden såsom räddningstjänst, bygg och miljöverksamhet, avfallshantering, IT-verksamhet och överförmyndarverksamhet. I nuläget utmanas vissa av dessa samarbeten då Sala kommun har sagt upp avtalet om gemensam förvaltning för bygg- och miljöverksamhet. Även nuvarande samarbete gällande räddningstjänst är föremål för översyn. Det finns lite som i nuläget indikerar att kommunen inte även fortsättningsvis kommer att behöva söka samarbetspartners inom viktiga verksamhetsområden.

En annan viktig förutsättning för verksamheter är fungerande lokaler som såväl verksamhets- som arbetsmiljömässigt uppfyller rimliga verksamhetskrav. Nödvändig utveckling och anpassning av kommunens lokaler behöver ske inom vad som är ekonomiskt möjligt att prioritera. Kommunen har i närtid omfattande program för investeringar i förskolor och skolor och har tidigare gjort satsningar inom området vårdboenden. Det senare kommer sannolikt redan före 2030 att innebära ytterligare behov av prioritering för att svara upp mot förväntade behov. En lokalförsörjningsplan är under framtagande vilket ska bidra till stöd för beslutsfattare i dessa långsiktiga prioriteringar. En effektiv lokalförsörjning ska samtidigt bidra till att kommunkoncernen undviker kapitalförstöring i sitt fastighetsbestånd.

Enligt nu liggande skatteprognoser bedöms finansieringen vara svagare under den kommande perioden fram till 2030. Verksamheter behöver rustas för andra sätt att lösa uppgifter och

uppdrag då förväntningarna på mer resurser kommer att vara svåra att svara upp mot. Det kommer sannolikt även att ställa krav på prioritering i välfärden där möjligheter till generell effektivisering är begränsad. Tidigare års krav på åtgärder och effektivisering tynger nuvarande organisation och ger begränsad robusthet för att klara ett uthålligt och målinriktat arbete. Den svagare finansieringen kommer att påverka den samlade organisationen under vad som bedöms bli en relativt lång period.

Kommunens pensionsförpliktelser har medfört väsentligt ökade kostnader under 2023 och motsvarande höga kostnadsnivå förväntas kvarstå 2024 för att först därefter stabiliseras. Kommunen hade en relativt god framförhållning i dessa bedömningar och kunde på så sätt ta höjd i budget för de tillkommande kostnaderna. Denna fluktuation i kostnader innebär dock en belastning på kommunens ordinarie verksamhet då det har trängt undan andra väsentliga behov i verksamheten. Kostnadsökningen mellan 2022 och 2023 uppgår till cirka 27 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med drygt 62 procent.

Finansiella risker

Det av kommunfullmäktige beslutade finansreglementet innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansieringsverksamheten inom kommunen och den kommunala koncernen. De finansiella risker som omfattas är ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärderisk i finansiella placeringar.

Ränterisk är känsligheten för förändringar i räntan. Det kan beröra såväl lån som placeringar vilka är räntebärande. Med finansieringsrisk avses att det föreligger en risk för högre kostnader eller ofördelaktiga villkor vid upptagande av lån eller vid refinansiering av befintliga lån. Kreditrisk är risken att inte kunna betala tillbaka sina skulder i tid och likvidrisk är bristande förmåga att snabbt ha tillgång till likvida medel. Marknadsvärderisk är den risk som föreligger för att ett värde i en placering snabbt förändras och blir mindre värd.

Ränterisk

Finansreglementet anger att ränterisken ska hanteras genom en spridning på den samlade lånestocken i olika löptider. Den genomsnittliga räntebindningstiden för externa räntebärande skulder ska inte understiga 1,5 år och helst uppgå till maximalt 5 år.

Per den 31 december 2023 (2022) uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 634,3 miljoner kronor (567,6 miljoner kronor). De räntebärande finansiella anläggningstillgångarna uppgick samtidigt till 58,0 miljoner kronor (61,8 miljoner kronor). Nettoskulden för koncernen var därmed 576,3 miljoner kronor på balansdagen (505,6 miljoner kronor). Den förändrade nettoskulden förklaras av investeringsprogrammet och den checkkredit som utnyttjats i avvaktan på att lån placeras.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper med både fast och rörlig ränta. De kommunala bolagen använder ränteswappar för att säkra ränterisk och anpassa den genomsnittliga räntebindningstiden i portföljen. På balansdagen hade den kommunala koncernen ränteswappar med ett sammanlagt nominellt belopp om 2,9 miljoner kronor (2,4 miljoner kronor). Kommunen har enbart ett långfristigt lån om 10 miljoner kronor som löper fram till 2025-05-12. Bolagen har totalt 544,3 miljoner kronor i räntebärande skulder samt 80 miljoner kronor i utnyttjad checkkredit, det vill säga totalt 624,3 miljoner kronor (558,6 miljoner kronor). Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunkoncernens upplåning uppgick på balansdagen till 2,1 år (2 år). Bolagen har längre och kommunen kortare räntebindningstid.

Finansieringsrisk

Enligt finansreglementet får inte mer än 20 procent av låneskulden förfalla inom en och samma 12-månadersperiod. För den kommunala koncernen är det i nuläget cirka 20 procent av lånen som förfaller inom 12 månader. Kommunens enda lån förfaller om knappt 1,5 år. Kommunkoncernen har en indikativ utlåningsram om cirka 1,2 miljarder kronor. Det innebär att det för kommunkoncernen finns ett möjligt låneutrymme med motsvarande cirka 0,5 miljarder kronor. Kommunkoncernens riskvärde hos Kommuninvest uppgår till 4 på en skala från 0 till 13 där 0 är det bästa värdet. Det är en försämring med en position i jämförelse med 2022.

Finansreglementet anger att likviditetsreserven ska motsvara tre månaders nettoutflöde och ska kunna frigöras inom tre bankdagar. Koncernens tillgängliga likvida medel upp-

gick till 182,8 miljoner kronor (180,4 miljoner kronor) vilket väsentligt överstiger tre månaders nettoutflöde. Under kommande år bedöms större utmaningar för kommunkoncernens likviditet mot bakgrund av det omfattande investeringsprogrammet.

Kredit och likviditetsrisk

Kommunen har uppmärksammat en kreditrisk i den utlåning som är gjord till Heby AIF. Detta mot bakgrund av den skada föreningen åsamkades genom skyfallet vid anläggningen Tegelvallen. Föreningen har av denna anledning inte kunnat amortera på den skuld föreningen har till kommunen i två avtal. Kommunen har beviljat anstånd med betalningen vilket innebär att en högre amortering kommer att krävas under kvarvarande avtalstid.

När det gäller kommunkoncernens egen förmåga att betala sina krediter eller frigöra medel för att få tillgång till likvid bedöms dessa som goda. Kommunen har och har under en tid haft en överlikvid som för närvarande är placerad på räntebärande bankräkning.

Då kommunen eller dess bolag inte har några placeringar i värdepapper föreligger inte någon marknadsvärderisk. Kommunen har delar av pensionsåtaganden intjänade före 1998 placerade i Uppsala läns pensionsstiftelse. Marknadsvärdet på kommunens andel uppgår på balansdagen till 84,9 miljoner kronor och pensionskulden uppgår till 58,5 miljoner kronor. Från och med 2024 kommer kommunen att lyfta in aktuellt åtagande i sina räkenskaper i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R20 från mars 2023 "Redovisning av kommunala pensionsstiftelser (förvaltningstillgångar)".

Pensionsförpliktelser

De kommunala bolagen har försäkringslösning gällande pensionsåtaganden för medarbetare i bolagen. Kommunen har istället olika pensionsförpliktelser som i grundmodeller är avgiftsbaserad (kostnad hos kommun och förvaltd av annan), avsättning i balansräkning eller en ansvarsförbindelse för åtagandet.

Under 2023 har kommunens ekonomi påverkats av ökade pensionskostnader dels genom en pensionsskuldökning som påverkats av den underliggande inflationen och prisbasbeloppets höjning dels genom ett nytt pensionsavtal från och med 2023. Det senare påverkar den avgiftsbaserade pensionen som enligt det nya avtalet innebär en kostnad motsvarande 6 procent av lönesumman.

Skillnaden i kostnader för avgiftsbestämd pension mellan åren uppgår till 11,2 miljoner kronor. Kostnaden uppgick till totalt 34,6 miljoner kronor för år 2023 där motsvarande kostnad var 23,4 miljoner kronor föregående år.

Pensionsförpliktelser	Bokslut 2023	Bokslut 2022
a) Avsättning inklusive särskild löneskatt	145,2	120,6
b) Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt*	245,7	241,8
Summa pensionsförbindelse (inkl. pensionsstiftelse)	390,8	362,4
*varav		
Pensionsförbindelser tryggad i pensionsstiftelse	58,4	50,4
Särskild löneskatt på tryggad pensionsförbindelse	14,2	12,2
Summa tryggad del av ansvarsförbindelsen	72,6	62,6
Förvaltade pensionsmedel – marknadsvärde		
Totalt kapital, pensionsförpliktelse	84,9	82,3
Summa förvaltade pensionsmedel	84,9	82,3
Finansiering		
Återlånade medel	305,9	280,1
Konsolideringsgrad	21,7 %	22,7 %

Kommunen har lyft in åldersklass 1948 i den del av ansvarsförbindelsen som tryggas i pensionsstiftelsen. Det förklarar den ökning som uppstår under den rubriken i tabellen.

Den del av pensionsförpliktelsen som är avsatt i kommunens balansräkning uppgår på balansdagen till 145,2 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har förpliktelsen ökat med 24,6

miljoner kronor eller drygt 20 procent. För ansvarsförbindelsen, redovisad inom linjen, uppgår nettoökningen till 3,9 miljoner kronor. Utbetalningar av pensioner ur ansvarsförbindelsen har gjorts med 11,8 miljoner kronor där gottgörelse kommer att ske 2024 för den del som tryggats i Uppsala läns pensionsstiftelse. Totalt har kommunen tryggt en pensionsförpliktelse motsvarande totalt 58,5 miljoner kronor, exklusive löneskatt. Det motsvarar ungefär 30 procent av den totala ansvarsförbindelsen.

Kommunen har under året erhållit gottgörelse med 5,7 miljoner kronor från Uppsala läns pensionsstiftelse. Beloppet motsvarar de kostnader kommunen haft under 2022 för utbetalning av pension för säkrade åldersgrupper. Vid gottgörelse ur pensionsstiftelsen enligt trygglagens §§ 14-15 följer kommunen den tidigare rekommendationen som utfärdats av rådet för kommunal redovisning. Kommunstyrelsen har den 5 december 2023 beslutat att år 2024 tillämpa den rekommendation R20 "Redovisning av kommunala pensionsstiftelser (förvaltnings-tillgångar)" från mars 2023 som anmodas gälla från och med räkenskapsår 2024.

Känslighetsanalys

Analysen beskriver vad som händer med verksamhetens intäkter och kostnader när det uppstår förändringar i omvärlden. I tabellen nedan uppskattas hur ett antal faktorer kan påverka ekonomin för kommunkoncernen och för kommunen.

Beräkningen av intäktsförändringar vid befolkningsförändringar bygger på att de nya invånarna i genomsnitt har liknande ålders- och inkomststruktur som befintliga invånare. Beloppet är en bruttoförändring som inte tar hänsyn till de kostnader som en ny invånare genererar.

Känslighetsanalys, belopp i miljoner kronor	Kommunkoncern	Kommun
Ränteförändring för lån med 3 % (+/-)	16,6	0,3
Löneökning med 1 %	6,2	6,0
Verksamhetens intäkter förändras med 1 % (+/-)	2,4	0,8
Prisförändringar med 10 %	47,2	39,6
Hysesförändring 10 %		18,9
Förändrat elpris med 100 %*	13,6	6,1
Försörjningsstödet förändras med 10 % (+/-)		2,3
Förändrad utdebitering med 1 krona (+/-)		32,5
Intäktsförändring vid 100 invånare, skatt o statsbidrag (+/-)		7,5
Kostnad för 10 elever i förskolan (+/-)**(		1,7
Kostnad för 10 elever i grundskolan F-9 (+/-)**		1,2
Kostnad för 10 elever i gymnasieskolan (+/-)**		1,5
Nettokostnad för 10 brukare särskilt boende äldreoms. (+/-)**		8,6

Kommunen och bolagen har nytt elavtal från 2024-01-01 **Uppgifter från Kolada 2022

Känslighetsanalysen visar att bolagen är mer räntekänsliga och att en genomsnittlig ökning av räntorna på lånen skulle ge en merkostnad med 16,3 miljoner kronor jämfört med dagens nivå. Kommunen är i stället mer känslig för ökningarna i löpande driftkostnader såsom löneökningar, generell prisförändring och hyresförändringar.

Elpriset är i känslighetsanalysen beräknat att öka med 100 procent vilket är i nivå med de antaganden som såväl bolag som kommun gjort i sina budgetar för 2024. Den presenterade förändringen är därför inte orimlig som en förväntad kostnadsökning år 2024.

För vissa större kärnverksamheter används underlag från Kolada som då baseras på kostnader från 2022, det vill säga med en eftersläpning på ett år. Förändringarna gällande elever i förskola, grundskola och gymnasium har över tid legat på denna nivå. Nettokostnaden för brukare inom särskilt boende har fluktuerat i jämförelserna beroende på vissa felkällor i underlagen. Redovisad siffra ovan utgår från bakomliggande siffror i inrapportering och utgörs av bruttokostnader minus bruttointäkter. Uppgiften kommer att vara intressant att följa då den ännu inte rymmer full effekt av tillkommande kostnader för Lövsta vårdboende.

Händelser av väsentlig betydelse

Under september kom en mycket stor, oväntad, nederbörd över delar av Heby kommun. Detta ledde till översvämningar i tätorterna Heby och Östervåla samt omkringliggande mark, i sjöar och vattendrag. En informations- och samordningsfunktion startades upp och samordnade kommunens arbete. Samverkan med länet pågick återkommande under en vecka. Heby avloppsreningsverk togs ur drift under fyra dagar som ett resultat av översvämningen i Heby tätort. Övrig verksamhet kunde med omfallsplanering och stor hjälp från den egna organisationen och från andra aktörer bedrivas utan avbrott. Åtgärder för att renovera skador och förebygga liknande händelser har inletts och kommer att pågå under en tid framöver. Medel är reserverade i bokslutet för åtgärder förenade med denna händelse. Det finns dock ärenden som inte är avgjorda ännu, där kostnader kan läggas på kommunen under 2024.

Under sensommaren förekom stök i Heby tätort, med nedskräpning och skadegörelse kring Heby Arena och stenkastning mot bussar i linjetrafik. Under en period gick inte linjebussar in i tätorten under kvällstid utan stannade längs med riksvägen. Kommunen samarbetade med Regionen, polisen och Sala kommun för att ta fram och genomföra ett antal åtgärder varpå störningarna upphörde.

Sala kommun har under slutet av 2023 sagt upp de två samverkansavtalen inom områdena räddningstjänst samt bygg- och miljö. Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att undersöka alternativa lösningar, gärna i samverkan, för dessa verksamheter om det är så att nya samverkansavtal inte tecknas med Sala kommun. Sala kommun är värd för verksamheterna som avtalen omfattar.

Kommunen har tillsammans med Hebyfastigheter AB arbetat fram ett förslag till indexering av hyror i de verksamhets- och förvaltningsfastigheter kommunen hyr av bolaget, vilket fastslogs av kommunstyrelsen den 12 september. Tidigare indexering har inte motsvarat kraven på en stabil och förutsägbar indexering av hyrorna. Den modell som tillämpas från och med budgetåret 2024 utgår från ett genomsnitt av KPI oktober för åren 2020, 2021 och 2022. Att använda ett genomsnitt ska utjämna för de inflationseffekter som kraftigt påverkar index för enskilda år.

Kommunen och Hebyfastigheter AB har genomfört en upphandling av ett nytt elavtal från och med 2024-01-01. Det nya avtalet innebär att det sätts upp en portfölj av elavtal med olika löptider som ska balansera fluktuerande priser på elmarknaden. Målbilden är att ligga tungt med fasta löptider under perioder då förbrukningen är hög och med större inslag av rörlig prisbild när förbrukningen är lägre.

Inom samhällsbyggnadsnämnden har arbetet med utbyte av gatubelysning till LED-armatur påskyndats. Det är en stor investering som sker i ett högt tempo. På sikt är målet att det ska leda till väsentligt minskad elförbrukning och därmed minskade kostnader. All belysning efter enskilda och statliga vägar, som inte Trafikverket avser att behålla, släcktes under juni månad. Under inledningen av 2023 skedde en inflyttning till vårdboendet Lövsta. Samtidigt har det gamla vårdboendet Tegelbacken tomställts. Kommunen har tillämpat RKR:s rekommendation R5 leasing på grund av att det är ett långt hyresavtal i en verksamhetsanpassad lokal. Praktiskt innebär det att händelsen lyftes in i kommunens balansräkning redan 2022 och att det från och med 2023 har en negativ resultatpåverkan. Under våren kunde åter simhallen i Heby tas i drift efter renovering.

Bland större investeringar som pågår finns företrädesvis byggnation av förskola och skola i Vittinge som planeras stå färdig inför höstterminen 2024. Denna investering sker i Hebyfastigheter AB:s regi och påverkar kommunens verksamheter genom tillkommande hyreskostnad när den nya skolan startar höstterminen 2024. Upphandling har genomförts för ny-, om- och tillbyggnad av förskola och skola i Harbo. Anbudsöppning skedde i februari 2024. Förberedelser inför byggnation av ett nytt äldreboende i Östervåla pågår, med tänkt färdigställande 2028. Exploatering för villatomter har skett i Vittinge och mark för flerbostadshus har överlåtits i Morgongåva.

Vittinges nya förskola och skola planeras stå färdig inför höstterminen 2024.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Ansvarsstruktur

Kommunfullmäktige utgör kommunens folkvalda församling och yttersta beslutsfattare i de kommunala ärendena. All makt utgår från kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige har valt att delegera olika ansvarsområden och beslutsbefogenheter till kommunstyrelse och ett antal verksamhetsnämnder. Kommunstyrelsen leder och samordnar det gemensamma arbetet som är kommunövergripande och överskrider en enskild nämnds ansvarsområden och befogenheter. Varje nämnd kan i sin tur ytterligare dela ut ansvar och beslutsbefogenheter till sin förvaltning, ordförande eller till politiska utskott.

Kommunfullmäktige har sju revisorer som har uppdraget att granska nämnderna och deras förvaltningar. De har en funktion att upptäcka brister och oegentligheter och i så fall rapportera till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beviljar vid årsredovisningen, som presenteras varje år senast i april, ansvarsfrihet för respektive nämnd och styrelse.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsens ska övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna

för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt. Kommunstyrelsens ska tillse att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Kommunstyrelsens ska också tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i organisationer som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Kommunstyrelsens särskilda befogenheter

Kommunstyrelsens rätt att fatta beslut rörande andra nämnders verksamhet regleras i 6 kap 8 § Kommunallagen. Kommunstyrelsen har rätt att fatta beslut som rör andra nämnders verksamhet gällande att av ekonomiska skäl besluta om att nämnderna ska ta fram åtgärdsplaner för ekonomi i balans enligt kommunstyrelsens instruktioner. Om åtgärdsplanerna inte leder till ekonomi i balans får kommunstyrelsen besluta om ekonomiska åtgärder som omfattar en eller flera nämnder och dess verksamhet. Kommunstyrelsen får dock inte fatta beslut som rör andra nämnders myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda.

Kommunstyrelsen har även rätt att fatta beslut som rör andra nämnders verksamhet gällande att av ekonomiska skäl besluta om generellt stopp för inköp av varor och tjänster samt generellt stopp för anställningar.

Kommunstyrelsen har rätt att fatta beslut som rör andra nämnders verksamhet gällande att utse gemensamt dataskyddsbud.

Centrala dokument

Det finns i Heby kommun fyra olika grupper av styrande dokument, organiserande, aktiverande, normerande och regler för medborgaren. Heby kommuns reglementen anger vilken organisatorisk nivå som får fatta beslut om respektive styrande dokument.

I kommunens styrning finns ett antal centrala dokument. De principiellt viktigaste dokumenten beslutas av kommunfullmäktige som antar sin egen *Arbetsordning*, beslutar om *Reglementen* som reglerar nämndernas arbete, *Taxor och Avgifter* för invånare, brukare och företag, *Planer* för kommunens utveckling, *Förordningar och Stadgar* som reglerar den fysiska miljön inom kommunens geografiska område, samt *Policyer* som reglerar olika förhållningssätt för den kommunala organisationen.

Utöver dessa mer långsiktiga dokument beslutar fullmäktige om *Mål och budget* varje år. Det dokumentet fastställer hur kommunens resurser fördelas på de olika verksamheterna. Mål och budget ska säkerställa att kommunen använder pengarna på ett sätt som ger medborgarna så bra service som möjligt.

Styrelsens och nämndernas delegationsord-

ningar anger vilka beslutsfunktioner som delegeras till vem.

Styrelse och nämnder beslutar om olika *Riktlinjer* inom sina verksamhetsområden.

Styrmodell

All styrning och ledning utgår från kommunens styrmodell och styrkedja. Kommunfullmäktige styr också med hjälp av olika styrdokument. Styrdokument är verktyg för att förverkliga de politiska målen och besluten.

I Heby kommun tillämpas mål- och resultatstyrning. Mål- och resultatstyrning är politikens verktyg för att styra kommunen. Kommunens förtroendevalda ansvarar för att prioritera och formulera långsiktiga mål för nämnderna och kommunen som helhet. Kommunens förvaltningar/verksamheter arbetar sedan för att uppnå de politiska mål som kommunfullmäktige och nämnder fattat beslut om. Målen i Heby kommun ska ha ett tydligt fokus på nyttan som skapas för våra medborgare och på de som använder våra tjänster.

Mål, budget och uppföljning

Kommunstyrelsen leder kommunens samlade mål- och budgetarbete vilket inleds med ett strategiskt seminarium där förutsättningar och inriktningar för kommande budget- och planperiod presenteras. Under senare delen av våren genomförs en budgetkonferens där styrelsens och nämndernas presidier tillsammans med ledande tjänstemän går igenom förvaltningens förslag till mål och budget för kommande period. Efter fortsatt beredning tar kommunstyrelsen fram

preliminär mål och budget för kommande planperiod som beslutas i juni. Mål och budget omfattar budgetramar, kommunal skattesats och förutsättningar för kommande budget och planperiod.

Fortsatt beredning av mål och budget innebär att nämnderna förbereder detaljbudgetar och verksamhetsplaner samt återkopplar till kommunstyrelsen eventuella problem att rymma uppdrag och verksamhet i de preliminära ramarna. Kommunstyrelsen fortsätter beredningen och beaktar nya prognoser gällande kommunens finansiering genom skatter och generella statsbidrag. Här beaktas även ny information om utvecklingen av verksamhet och ekonomi genom den delårsrapport som tas fram efter den 31 augusti.

Kommunfullmäktige beslutar om mål och budget för kommande period vid sammanträde i november. Mål och budgetdokumentet är kommunkoncernens övergripande styrdokument inför kommande budget- och planperiod. Efter att kommunfullmäktige beslutat om mål och budget tar nämnder och styrelse beslut om sina verksamhetsplaner och detaljbudget.

Uppföljningen av innevarande år sker parallellt med pågående mål och budgetarbete. För samtliga månader utom januari och juni genomförs förenklade månadsrapporter. Fördjupade uppföljningar sker efter det första kvartalet (kvartalsrapport), efter den 31 augusti (delårsrapport) och efter den 31 december (årsrapport). Kommunstyrelsen ansvarar för att sammanställa kommunens delårsrapport och årsredovisning.

Från och med 2024 genomförs förändringar dels genom att beslut i kommunstyrelsen om

planeringsdirektiv, som skett föregående år, tas bort och arbetet utgår istället från beslutad Riktlinje för mål och budget. Kommunstyrelsen har i december 2023 fattat beslut om en ny uppföljningsstruktur för nämnderna som innebär att det enbart krävs nämndsbehandlad förenklad månadsrapport i februari och oktober. Kommunstyrelsen kommer fortsatt behandla en övergripande månadsrapport för hela kommunen utom i januari och juni. Beslutet syftar till att frigjord tid ska kunna användas till höjd kvalitet i fördjupad analys i såväl uppföljnings- som planeringsprocess.

Ägarstyrning

Kommunstyrelsen har i uppdrag att ha förlöpande uppsikt över verksamheten i de företag, som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen. Kommunstyrelsen ska vidare tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i organisationer som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. Detta har genomförts i form av ägardialoger med Sala kommun för verksamheterna räddningstjänst, bygg- och miljöförvaltningen samt Sala-Heby Energi AB. Vidare har ägardialoger genomförts med Hebygårdar AB och Hebyfastigheter AB. Heby kommun har varit representerat vid ägardialoger för de gemensamma nämnderna överförmyndarnämnden och IT-nämnden, vid konsortiesammanträden med Uppsala läns pensionsstiftelse samt vid medlemssamråd med samordningsförbundet.

En översyn av ägardirektiven för Hebygårdar AB och Hebyfastigheter AB har genomförts under 2023. Beslut om ägardirektiv har fattats under inledningen av 2024.

Intern kontroll

Kommunallagens 6 kapitel § 7 reglerar nämndernas ansvar för den interna kontrollen. I detta ingår att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Kommunens reglemente för intern kontroll tydliggör roller och ansvar samt uppdraget att årligen ta fram kontrollplaner inom sina respektive ansvarsområden. Allvarliga avvikelser ska omedelbart rapporteras och eskaleras i linjen för att i förekommande fall nå nämnden. Nämnd ansvarar för att årligen återrapportera den uppföljning som görs och resultatet av denna. Nedanstående utgör en sammanfattning av gjord rapportering per nämnd.

Kommunstyrelsen har beslutat om tre områden för internkontroll. Den första, kommunens systemförvaltning, är mycket omfattande och förvaltningen har redovisat hur långt man har kommit i arbetet. En systemförvaltningsmodell är framtagen, en prioritetsordning av systemen är beslutad, och utifrån denna tas systemkort fram. Fortfarande återstår att få in samtliga system i modellen och att förvalta våra verksamhetssystem och dess datalagring på ett korrekt sätt. Beslut om att tillsammans med Tierp kommun rekrytera en informationssäkerhetsansvarig har fattats. Det andra området, upphandling och avtal, har resulterat i en genomgång av inköp över en viss summa i hela kommunen och ett uppdrag till samtliga nämnder att inkomma med sin hantering av de nedslag som rapporten vi-

sade på till juni månads sammanträde 2024. Den tredje punkten handlar om tillgång till drivmedel vid en samhällsstörning. Återrapporten visar att det finns på plats i södra kommunen, men inte i norra. Kommunstyrelsen har beslutat att hålla fast vid denna punkt även 2024 med anledning av att hela kommunen inte har försörjning på plats.

Samhällsbyggnadsnämndens

interna kontroll 2023 rörde kontroll av nämndens samhällsviktiga verksamheter; väghållning, vatten och avlopp samt kostverksamhet. En sammanställning av verksamheternas prioriterade åtgärder samt kritiska beroenden har tagits fram. Samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med utpekade förbättringsområden inom nämndens ansvarsområde samt att återrapportera till nämnden om detta.

Utbildningsnämnden genomför i år internkontroll kring nämndens riktlinjer med fokus på följsamhet mot lagstiftning, ajourhållning och spridning internt.

Förvaltningen bedömer att den kontroll som genomförs vartannat år av samtliga Utbildningsnämndens riktlinjer är tillräcklig för att säkerställa att riktlinjerna hålls uppdaterade för att ligga i linje med gällande lagrum och styrdokument. Det framkommer att samtliga medarbetare inte känner till nämndens samtliga riktlinjer. Det framgår också att det inte är tydligt att styrdokumentet finns att tillgå på kommunens hemsida. Nämndens riktlinjer följs inte av alla medarbetare, då inte alla känner till dem och då de senaste årens interna kontroller har uppvisat brister och allvarliga brister. Detta utgör en allvarlig

brist då riktlinjerna utgår från gällande lagrum. Det saknas en likvärdighet inom samtliga enheter gällande hur arbetet med att informera om nämndens riktlinjer genomförs. De förbättringar som beslutades är att förvaltningen tar fram en rutin för spridning av beslutade styrdokument, liksom en samlad information om dessa. Nämnden kommer att fortsätta att följa arbetet.

Vård- och omsorgsnämnden har för 2023 valt att fokusera på taxor och avgifter som kontrollområde för den interna kontrollplanen. Taxor och avgifter är en stor del av den enskildes utgifter varje månad, därför är det av vikt att säkerställa att kommunen har en rimlig avgiftsnivå och en tillräcklig faktureringsrutin. I granskningen har det framgått att Heby kommuns vård- och omsorgsavgifter är på en något högre nivå än jämförelsekommunerna i kontrollen. Det finns inbyggda skydd i socialtjänstlagen som begränsar den effekten vid måttligt till stort användande. Mindre brister har upptäckts i efterlevnad av riktlinjer av obetalda fakturor och åtgärder har vidtagits. Arbetet fortsätter med vidare analys och sammanställning i rapportform.

Nämnden har också haft uppföljning av 2022 års internkontrollpunkt rörande kompetensförsörjning. Internkontrollen visade bland annat på svårigheter med att rekrytera legitimerad personal, socialsekreterare samt biståndshandläggare. IFO/bistånd har under första halvåret av 2023 tagit in extra personal samt konsulter för att hantera de ökade volymerna och den ökade komplexiteten i ärendena. Verksamheten har bland annat arbetat med att skapa tydligare strukturer, ansvar och uppdrag, ändrat scheman och arbets sätt samt arbetat intensivt med att rekrytera per-

sonal. Sammantaget bör detta leda till mindre andel inhyrd personal.

Kultur- och fritidsnämnden har genomfört en intern kontroll av utbetalning av föreningsstöd, utifrån nämndens nya riktlinjer från 2022, samt välfärdsbrottslighet. Slumpvisa stickprovskontroller har genomförts där beslut, föreningens redovisning, protokoll och användningen av medlen har granskats. Det framkom inget att anmärka på vid granskningen. Förvaltningen kommer årligen framledes genomföra granskningar av föreningar som erhåller föreningsbidrag i den omfattningen som internkontrollen 2023 omfattade. Detta som ett led i att skapa tydliga rutiner för att minska och motverka välfärdsbrott.

Slutsatser om styrning

Den politiska styrmodellen utgår från befintliga styrdokument som tydliggör de olika nämndernas uppdrag och ansvarsområden. Nämnderna har en stark ställning genom ett ansvar att styra och leda inom sina ansvarsområden och därmed att besluta inom de ramar som framgår av samlade styrdokument för verksamhet och ekonomi. Kommunstyrelsens uppsikts- och beredningsplikt kring samordnad styrning av kommunen framgår av Kommunallagens regleringar. Kommunfullmäktige är högsta beslutande organ i kommunen som beslutar i alla ärenden av principiellt beskaffenhet.

Heby kommuns styrmodell utgår på förvaltningsnivå från ett decentraliserat beslutsfattande för verksamhet och ekonomi där ansvar och befogenheter, så långt som möjligt,

ska ligga där beslutet fattas. Ledningsfunktioner på alla ansvarsnivåer ska styra och samordna planering och uppföljning av verksamhet och ekonomi.

Befintlig modell för målstyrning har förändrats till budgetår 2024 vilket syftar till att stärka och tydliggöra styrningen utifrån fullmäktiges roll som folkvald församling. Även uppföljningsstrukturen har som tidigare nämnts ändrats i syfte att frigöra tid för att stärka den samlade analysen och kvalitén i såväl uppföljnings- som planeringsprocess.

Befintlig modell för målstyrning har förändrats till budgetår 2024 vilket syftar till att stärka och tydliggöra styrningen utifrån fullmäktiges roll som folkvald församling.

Kommunfullmäktige Heby kommun

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Bedömningen av om det föreligger god ekonomisk hushållning i verksamheten under 2023 utgår från en sammanvägd bedömning av kommunens samlade mål- och resultatstyrning. Det omfattar därmed de fem inriktningarna och underliggande effektmål samt de tre finansiella mål som kommunfullmäktige beslutat. Vid bedömning ingår även de anvisningar och principer som anges i beslutade "Riktlinje för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv" beslutad av kommunfullmäktige i november 2022.

I förutsättningarna för år 2023, utifrån beslutad budget, ingick redan i planeringen ett beslutat avsteg från målet som innebär att utvecklingen av skatteintäkter och statsbidrag ska vara bättre än förändringen av nettokostnaderna.

De tre finansiella målen för kommunen är följande:

1. Resultat efter finansnetto i kommunen ska över en fyra årsperiod uppgå till minst två procent av skatter och generella statsbidrag
2. Förändringen av skatter och generella statsbidrag ska vara bättre än förändringen av nettokostnaderna.
3. Soliditeten i kommunen, inklusive pensionsåtaganden intjänade före 1998, ska förbättras och budgeteras så en ökning sker årligen.

De principer som framgår av riktlinje för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv är följande:

- Verksamheten ska årligen planeras för att inrymmas i en ekonomi där intäkterna överstiger kostnaderna
- Samtliga verksamheter och medarbetare ska bidra till ett effektivt resursutnyttjande där kommuninvånarnas behov ska tillgodoses på bästa effektiva omhändertagandenivå
- Kommunen ska planera för och skapa förutsättningar för en stabil ekonomisk situation som på bästa sätt bidrar till att undvika akuta och oförutsedda krav på besparingar i kärnverksamheten

- Kommunens tillgångar ska förvaltas på ett sätt som innebär att den samlade förmögenheten inte urholkas
- Kommunen ska över tid självfinansiera så stor andel av investeringarna som är möjligt och därmed undvika upptagande av lån
- Kommunens soliditet, inklusive pensionsåtaganden intjänade före 1998, ska långsiktigt stabiliseras på en nivå som ger en stabil ekonomisk bas
- Målen i verksamheten ska rymmas inom den ekonomiska begränsning som verksamhetens ekonomiska ramar innebär
- Samtliga verksamheter ska utveckla sin planering, budgetering och uppföljning i syfte att säkerställa en kostnadseffektiv verksamhet.

God ekonomisk hushållning

Den samlade bedömningen är att kommunen inte svarar upp mot god ekonomisk hushållning under år 2023.

Bedömningen stöds av att kommunen lyckas nå allt för få av effektmålen under de olika inriktningarna, enbart ett av de finansiella målen och uppvisar följsamhet till 4 av de 8 principer som framgår av riktlinje för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv.

När det gäller principerna så är det förvisso fyra relativt tunga principer som efterlevs:

- Verksamheten ska årligen planeras för att inrymmas i en ekonomi där intäkterna överstiger kostnaderna
- Kommunen ska planera för och skapa förutsättningar för en stabil ekonomisk situation som på bästa sätt bidrar till att undvika akuta och oförutsedda krav på besparingar i kärnverksamheten
- Kommunens tillgångar ska förvaltas på ett sätt som innebär att den samlade förmögenheten inte urholkas
- Kommunen ska över tid självfinansiera så stor andel av investeringarna som är möjligt och därmed undvika upptagande av lån

Kommunen bedöms inte efterleva stabilisering av soliditet och att målen ska rymmas i ekonomisk begränsning. Särskilt den senare punkten bedöms allvarlig då det ingår som en

förutsättning för den samlade styrmodellen. Principerna om effektivt resursutnyttjande och utveckling av planering, budgetering och uppföljning för kostnadseffektivitet bedöms inte ha utvecklats i den utsträckningen att principerna har efterlevts.

Inriktningar och effektmål

Kommunfullmäktige beslutar om inriktningar som nämnderna sedan ska fastställa effektmål till och som sedan i modellen ska svara på frågan om kommunen har rätt riktning i förhållande till beslutade inriktningar. Med mått enligt trafiksignal innebär det för inriktning röd signal om mindre än 80 procent av effektmålen har nåtts, gul signal om 80 - 99 procent har uppfyllts och grön signal om samtliga effektmål som svarar mot inriktningen har uppfyllts.

Samma mätare och bedömningar används för effektmålen där röd signal gäller om mindre än 80 procent av målvärden för måtten är uppnådda, gul signal om det är 80 - 99 procent som är uppnådda och grön signal om alla målvärden för måtten har uppnåtts.

Inriktningar	Antal effektmål	Uppfyllda mål	Delvis uppfyllda	Ej uppfyllda mål
Heby kommun ska vara en trygg och säker kommun som strävar efter ökad social hållbarhet	5		5	
Heby kommun ska tillhandahålla tjänster av god kvalitet med möjlighet till delaktighet, inflytande och valfrihet	8	4	3	1
Heby kommun ska ha en ekonomisk hållbarhet med en jämställd, växande och resursmedveten ekonomi	6	1	2	3
Heby kommun ska vara en jämställd och attraktiv kommun att leva, bo och verka i.	8	3	1	4
Heby kommun ska ha en ekologisk hållbarhet och bidra till ett fossilfritt, resurseffektivt och klimatanpassat samhälle.	4	2		2
Summa antal:	31	10	11	10
Summa andel:	100,0%	32,3%	35,5%	32,3%

Sammantaget är det 31 effektmål som kopplas till de av kommunfullmäktige beslutade inriktningarna.

Det finns fyra gemensamma effektmål som berör flera av kommunens nämnder. Dessa är:

- Alla unga och unga vuxna ska rustas mot att bli självförsörjande och verka som samhällsmedborgare.
- Vi ska tillsammans arbeta strategiskt för att skapa attraktiva och hållbara samhällen med växande befolkning och en levande landsbygd
- Med gemensamma krafter ska vi öka barn och ungas välbefinnande och därmed ge bättre förutsättningar för måluppfyllelse i skolan.
- Heby kommuns förskolebarn, elever och äldre ska erbjudas goda, nyttiga, trivsamma och hållbara måltider

Av de gemensamma målen bedöms tre av målen delvis vara uppnådda. Det är "Alla unga och unga vuxna ska rustas mot att bli självförsörjande och verka som samhällsmedborgare" Heby kommuns förskolebarn, elever och äldre ska erbjudas goda, nyttiga, trivsamma och hållbara måltider samt "Med gemensamma krafter ska vi öka barn och ungas välbefinnande och därmed ge bättre förutsättningar för måluppfyllelse i skolan". "Vi ska tillsammans arbeta strategiskt för att skapa attraktiva och hållbara samhällen med växande befolkning och en levande landsbygd" bedöms ej vara uppnått. En stor del av arbetet med de gemensamma effektmålen är långsiktigt och full effekt kommer att märkas först på längre sikt.

Av kommunen övriga effektmål bedöms 10 effektmål vara uppfyllda. Sammantaget motsvarar det en måluppfyllelse på 32 procent. Vilket motsvarar den prognostiserade måluppfyllelsen. Motsvarande siffra i fjolårets bokslut var 30 procent. Redovisning av samtliga mål framgår av bilaga.

Måluppfyllelse finansiella mål

Kommunen har följande måluppfyllelse för de finansiella målen:

- Resultat i förhållande till skatteintäkter, genomsnitt under fyra år 3,8 procent (mål 2 procent - uppfyllt)
- Utveckling av skatter är bättre än nettokostnadsutveckling, 5,7 procent jämfört med 11,6 procent (mål skatter > nettokostnader - ej uppfyllt)
- Soliditet uppgår till 12,7 procent jämfört med 13,2 procent föregående år (mål ökning i jämförelse med föregående år - delvis uppfyllt)

Beredskap fanns redan i planeringen för att det skulle vara ett utmanande år utifrån ekonomiska/finansiella utgångspunkter. Årets resultat ligger under nivån om lägst två procent och bärs upp av de två föregående årens goda resultat. Det andra målet är vad gäller skillnaden i utvecklingstakt i nivå med budgeterat men på en högre nivå. Bedömningen av att målet gällande soliditeten delvis är uppfyllt utgår från att skattefinansierad verksamhet har lämnat ett positivt resultat som sedan försämras av utvecklingen gällande pensionsåtaganden intjänade före 1998.

Ekonomiskt resultat

Resultatet för kommunkoncernen uppgår till 15,9 miljoner kronor vilket utgör kommunens och de kommunala bolagens resultat efter justering för koncerninterna intäkter och kostnader. Kommunens resultat består av resultatet från skattefinansierad verksamhet som är all verksamhet i förvaltningsform exklusive avgiftsfinansierad verksamhet i vatten och avlopp samt avfallsverksamhet.

	Årets resultat	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Kommunkoncernen		15,9	11,2	69,0
Kommunen		10,9	1,2	68,6
- varav skattefinansierad verksamhet		10,9		68,6
- varav avgiftsfinansierad verksamhet*		0,0		0,0

* Årets resultat i VA-verksamheten 2023 är -0,8 miljoner kronor vilket är 3,4 miljoner kronor sämre än budgeterat.

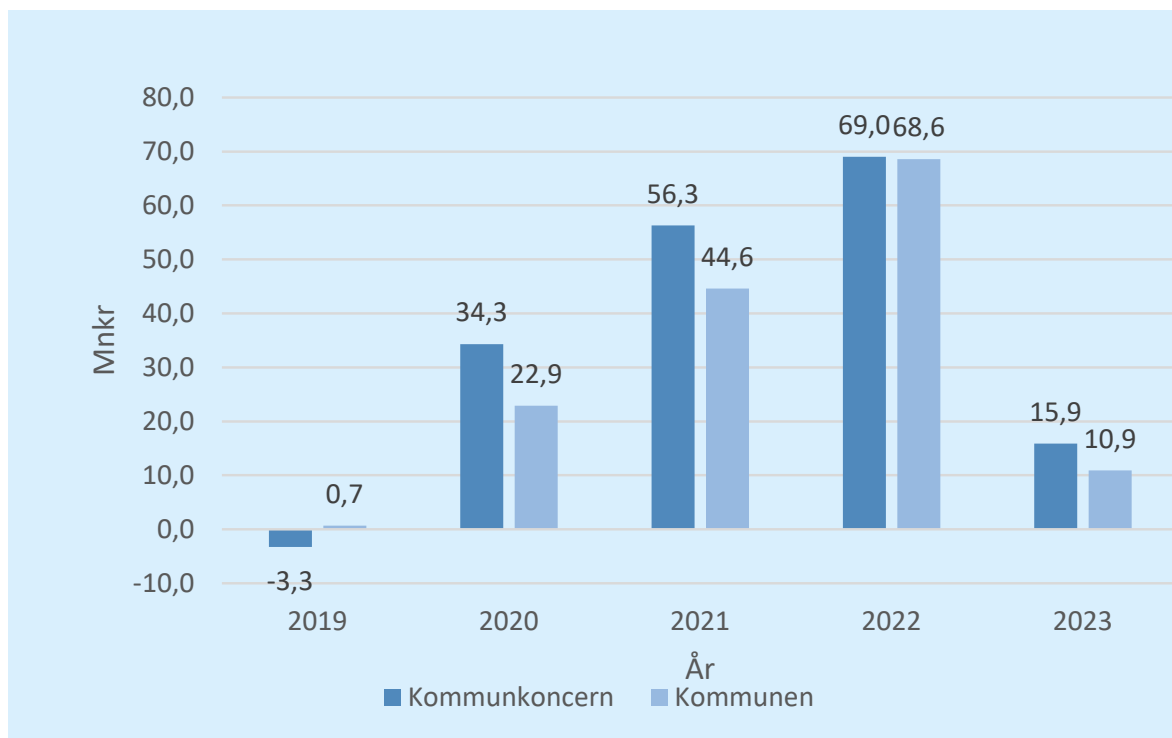
De kommunala bolagen bidrar med resultat i nivå med budget vilket förstärker resultatet på kommunkoncernnivå. Den skattefinansierade verksamheten hos kommunen levererar ett bättre resultat än budget. Förklaringen är främst ett bättre utfall gällande skatteintäkter och generella statsbidrag samt ett bättre finansnetto. Här ingår även intäkter från mark och exploatering som bidrar till resultatet med 5,1 miljoner kronor. I kommunens verksamheter finns fortsatt vissa problem att nå budgetbalans. Det gäller främst för verksamheter inom utbildningsnämndens ansvar där verksamheten trots en tilläggsbudget med 5,8 miljoner kronor uppvisar en negativ budgetavvikelse med 12,4 miljoner kronor. Även vård- och omsorgsnämnden uppvisar problem att hålla tilldelad budget och då främst inom individ- och familjeomsorg. Det är företrädesvis kostnader för externa placeringar som har större budgetöverskridanden. Nämnden har redan i sin planering och budget 2023 flaggat för risker gällande just dessa budgetposter varför avvikelserna inte bedöms ha uppstått oväntat. Det handlar i stor utsträckning om ökade volymer i verksamheten.

Hebyfastigheter AB redovisar ett resultat med 4,0 miljoner kronor under 2023 vilket är något sämre än föregående år. Resultatet efter finansiella poster uppgår samtidigt till 8,9 miljoner kronor. Verksamheten har drivits i nivå med budget. Soliditeten i bolaget uppgår till 33,3 procent.

Hebygårdar AB redovisar ett resultat på 10,0 miljoner kronor under 2023 vilket är bättre än föregående år. Resultatet efter finansiella poster uppgår samtidigt till 8,5 miljoner kronor. Verksamheten har drivits i nivå med budget. Soliditeten uppgår till 26,7 procent.

Kommunen har i resultatet även tagit in oförutsedda kostnader med anledning av det skyfall som uppstod under inledningen av september. Utredning kring delar av försäkringsärenden pågår fortfarande och beräknas kunna pågå under relativt lång tid. När det gäller skador på kommunens egendom är det VA-verksamheten och fritidsverksamheten som drabbats.

Skador på egendom, lösöre och övrigt beräknas för VA-verksamheten uppgå till drygt 2,6 miljoner kronor. Viss kontantreglering är gjord för skador i lösöre motsvarande cirka 0,6 miljoner kronor. Övrig reglering av skador på egendom har inte fastställts ännu. Motsvarande skadebelopp för fritidsverksamheten gällande kommunens anläggningar vid Tegelvallen uppgår till drygt 4,0 miljoner kronor. Kommunen har fått ett erbjudande om reglering som fortsatt är föremål för diskussion. En reservation för kommunens kostnader inom området är gjord med 1,6 miljoner kronor. Utöver dessa skador finns det ett antal ärenden gällande kommunens VA-försäkring som fortsatt handläggs. Den kostnadsmässiga effekten för kommunen i dessa fall är en självrisk för de skador som bedöms hänförliga till kommunens ansvar. Bedömning av detta görs av kommunens försäkringsbolag som i de fallen reglerar skadan visavi skadedrabbad eller dennes försäkringsbolag. Försäkringens självrisk innebär en kostnad för kommunen som motsvarar 10 procent av det skadebelopp som fastställs. Kommunen har reserverat motsvarande 0,4 miljoner kronor för att möta denna självrisk. Då processen fortgår kommer en senare analys behöva upprättas av de samlade effekterna av skadetillfället.

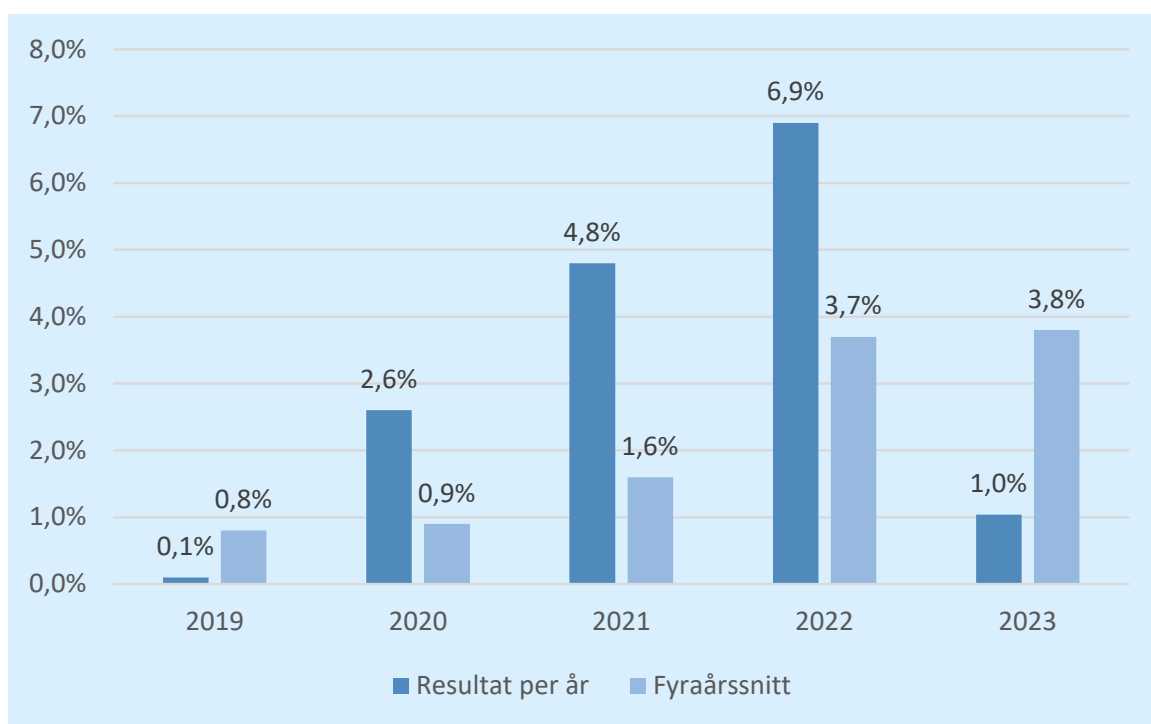

Diagrammet visar på en svag inledning av tidsserien följt av tre år med goda resultat vilket bidragit till att stärka ekonomin. År 2023 har det istället vänts upp i en utveckling som inte svarar upp mot de finansiella målen i kommunens skattefinansierade verksamhet. Kostnadsöknings-takten har varit hög och utmaningarna stora i att leverera en kostnadseffektiv verksamhet. Situationen har gynnats av att vissa avtal varit stabila under 2023, exempelvis elavtal till en fast prisnivå. Inom åter andra områden såsom exempelvis andra bränslekostnader, drivmedel, skolskjutsar och livsmedel har priserna ökat väsentligt.

För de kommunala verksamheterna har det varit ett generellt effektiviseringskrav om 2 procent för samtliga verksamheter. Sammantaget motsvarar effektiviseringskravet 23,7 miljoner kronor där merparten 10,0 miljoner kronor vardera har varit fördelade till Vård- och omsorgsnämnd respektive Utbildningsnämnd. I avsnittet gällande budgetföljsamhet utvecklas analysen av vilka effekter åtgärder för att möta effektiviseringskravet har haft.

Resultat i skattefinansierad verksamhet

Kommunens resultat i den skattefinansierade verksamheten uppgår till 10,9 miljoner kronor vilket motsvarar 1,04 procent av skatter och generella statsbidrag. Efter ett antal år med starka ekonomiska resultat är 2023 ett svagare år vilket varit förutsett och planerat utifrån dessa förutsättningar. De tidigare goda åren gör att det politiska målet om en genomsnittlig utveckling under en fyraårsperiod på minst 2 procent uppnås. Måttet är 3,8 procent för perioden 2020 till 2023.

Diagrammet visar att målet om två procent kom att uppfyllas under 2022 med stöd av starka resultat såväl 2021 som 2022. Även i måttet för 2023 så bidrar tidigare starka år till att nivån fortsatt hålls med marginal till tvåprocentmålet. De blå staplarna som är årsmåttet för skattefinansierad verksamhet visar den kraftiga tillbakagången år 2023.

Budgetföljsamhet drift

Som en del i kommunens ekonomistyrning sker en löpande uppföljning för samtliga månader utom januari och juni. Nämndernas uppdrag är att vidta åtgärder vid konstaterade eller befarande avvikelser. Kommunstyrelsen behandlar samtliga månadsrapporter och bereder de fördjupade uppföljningarna i mars, augusti och december inför kommunfullmäktige. Uppföljningarna utgör en väsentlig del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Avvikelse mot budget 2023	
Budgerat resultat	1,2
Skattefinansierad verksamhet	-23,9
Skatteintäkter	17,1
Generella statsbidrag	12,7
Finansnetto	3,7
Taxe- och avgiftsfinansierad verksamhet *	0,0
Summa avvikelse mot budget	9,7
Årets resultat	10,9

* Avgiftsfinansierad verksamhet inom VA har tömt resultatutjämningsfond och har ett negativt eget kapital

Det föreligger sammantaget en relativt stor budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader i skattefinansierad verksamhet. Aktuella avvikelser har i stor utsträckning varit kända redan i tidiga uppföljningar under året. Prognoserna från kvartalsbokslutet visade på en lägre kostnadsutveckling samtidigt som delårsbokslutets prognoser var i nivå med utfallet 2023.

Den skattefinansierade verksamheten har en negativ budgetavvikelse med 23,9 miljoner kronor. Exklusive intäkter från exploatering uppgår avvikelsen till minus 29 miljoner kronor. Det är positiva budgetavvikelser från finansieringen via skatter och generella statsbidrag samt även via finansnetto som räddar det totala resultatet för år 2023. Det är en varningsklocka då en utveckling mot minskade skatteintäkter och generella statsbidrag är en realitet i kommande planeringsförutsättningar. Det innebär att fortsatta ekonomiska obalanser i den skattefinansierade verksamheten har begränsade möjligheter att kompenseras via ett bättre utfall för finansieringen än budgerat. Aktuella obalanser är i huvudsak koncentrerade till Utbildningsnämnd och Vård- och omsorgsnämnd.

Utbildningsnämnden gick in i 2023 med en budget som inte var i balans. Utöver den budget som beslutades av kommunfullmäktige i november kom ytterligare 5,8 miljoner kronor att tillföras i ett beslut om tilläggsbudget vid kommunfullmäktiges decembersammanträde. Initialt utgick uppföljning och åtgärder från en möjlighet att kunna använda resultatutjämningsreserven för att hantera obalansen. Tidigt på året var obalansen kvantifierad till en negativ budgetavvikelse med 12 miljoner kronor. Nämnden angav i sin behandling av kvartalsrapporten att 6,7 miljoner kronor skulle behöva hanteras via resultatutjämningsreserv och andra åtgärder krävs för kvarvarande 5,3 miljoner kronor. I delårsrapporten hade årsprognosen höjts till en negativ avvikelse med 13,8 miljoner kronor där nämnden bedömde att motsvarande 7,4 miljoner kronor skulle behöva hanteras via resultatutjämningsreserven. Det kvarvarande underskottet skulle då uppgå till 5,4 miljoner kronor. Det slutliga utfallet kom att förbättras något genom exempelvis återbetalningar av felaktiga barnomsorgsavgifter från tidigare år som konstaterats vid avgiftskontroll. Några ytterligare åtgärder för att möta aktuell ekonomisk obalans noteras inte ur de beslut nämnden har fattat. Den samlade analysen av kommunens delårsrapport visade att resultatutjämningsreserven inte skulle användas under år 2023. Den aktuella ekonomiska obalansen inom nämndens ansvarsområde behöver åtgärdas genom omprioriteringar i kommunens samlade budget eller genom en anpassad ambitionsnivå till de ekonomiska förutsättningarna.

Vård- och omsorgsnämnden gick in i år 2023 med dokumenterad risk för volymökningar vad gäller placeringar utöver det utrymme som budgeterats. Redan i prognosen i kvartalsrapporten uppskattades den totala avvikelsen till minus 8,3 miljoner kronor. Huvuddelen av denna avvikelse går att härleda till individ- och familjeomsorgen och ökad volym och därmed kostnader för externa placeringar. Vid prognosbedömningen i delårsrapporten hade situationen förstärkts vad gäller volymrelaterade avvikelser vilka vid den tidpunkten kompensades av ett statsbidrag för tidigare års prestation. Sammanfattningsvis kom den ekonomiska prognosen att förbättras något och då uppgå till minus 7,9 miljoner kronor. Verksamheten har därefter varit stabil till prognostiserad nivå fram till dess att nytt beslut om tidigare nämnda statsbidrag fattades i början av november. Den nya anvisningen innebar att huvuddelen av medlen skulle periodiseras till år 2024 vilket kommunen följt i sin redovisning. Att medlen egentligen inte har något med vare sig 2023 eller 2024 års verksamhet har beslutsfattarna i denna fråga bortsett från. Det försämrade utfallet för nämnden förklaras av denna redovisningstekniska fråga kring nämnda statsbidrag.

Kultur- och fritidsnämnden prognostiserade en negativ avvikelse med 0,7 miljoner kronor i sin kvartalsrapport. Denna kom sedan att förstärkas till minus 1,3 miljoner kronor i delårsrapporten. Huvuddelen av avvikelsen förklaras med lägre intäkter för simhallen genom en senare uppstart efter ombyggnation. Initialt var det också avvikelser vad gäller föreningsbidrag vilka senare under året kom att minska. Utbetalningarna sker normalt vid två tillfällen under året där den första sker under tidigt vår och därefter under hösten. Nämnden har hanterat olika

förslag till åtgärder som primärt bedöms ge effekt för 2024. Den tillkommande avvikelser förklaras av reservationen som gjorts i bokslutet med motsvarande 1,6 miljoner kronor för de skador som uppstått vid kommunens anläggningar vid Tegelvallen.

Finansförvaltningen hade en tidig negativ avvikelse med 7 miljoner kronor som kom att revideras i delårsbokslutet till en budget i balans. Vid årets slut kom istället en positiv avvikelse med drygt 3 miljoner kronor att redovisas. Förklaringen till detta är i huvudsak kopplat till kostnader för arbetsgivaravgifter vilka utvecklats mer positivt mot budget än vad som prognostiserats under året.

Kommunstyrelsen hade en prognostiserad negativ avvikelse i den prognos som gjordes vid kvartalsbokslutet. Uppdrag gavs att undersöka åtgärder för att skapa ekonomisk balans i styrelsens budget. Vid årets slut uppvisas istället ett mindre överskott vilket bland annat förklaras av lägre kostnader för räddningstjänst utifrån en reglering som egentligen avser år 2022.

För övriga nämnder och verksamheter är det i huvudsak en bra balans mellan budget och utfall där såväl samhällsbyggnadsnämnd som bygg- och miljönämnd har positiva budgetavvikelser för 2023.

Budgetföljsamhet investeringsverksamhet

För kommunen uppgår den samlade investeringsverksamheten till totalt 32,7 miljoner kronor under 2023. Samhällsbyggnadsnämnden står för 27,9 miljoner kronor av de samlade investeringarna under året. Sammantaget är utfallet för samhällsbyggnadsnämnden i princip i nivå med årets investeringsbudget. Under året har nämnden fattat beslut om omprioriteringar inom beslutad investeringsbudget. Det har då handlat om såväl tidigareläggning av investeringar, gatubelysning, omprioriteringar för att kunna investera med anledning av skyfallet samt viss uppskjuten investeringsverksamhet på grund av rådande marknadsläge. Det senare handlar om vissa projekt gällande investering i infrastruktur. För nämnderna med rambudget för sina investeringar har samtliga överskott i sina investeringsbudgetar,

VA-verksamhetens investeringar ingår i den totala investeringsvolymen för samhällsbyggnadsnämnden men kommenteras specifikt i särredovisning VA.

Kultur- och fritidsnämnden har överskridit investeringsbudgeten med 0,3 miljoner kronor vilket förklaras av konstanskaffning till Lövsta vårdboende.

En stor del av investeringsvolymen ligger i de kommunala bolagen som har en förhållandevis hög investeringsvolym där en stor volym är pågående investeringar. Ett av de större projekt som kommer att avslutas under år 2024 är förskola och skola i Vittinge.

Avvikelse mot budget 2023

Budgeterade investeringar	-263,2
Skattefinansierad verksamhet, utfall	20,9
Avgiftsfinansierad verksamhet, utfall	13,0
Bolagen, utfall	118,4
Årets avvikelse investeringar	-110,9

För investeringsverksamheten i kommunen är huvuddelen av budgeten en rambudget för investeringar. Det innebär att budgeten är årlig och ny bedömning görs för kommande år. Samhällsbyggnadsnämnden har vissa större projekt som antingen budgeteras årligen i etapper eller som pågående där eventuellt kvarvarande budgetutrymme föreslås för ombudgetering. I det förra exemplet med etapper blir det att likna vid rambudget under förutsättning att den budgeterade etappen har avslutats under året.

Större projekt Samhällsbyggnadsnämnden

- Reinvestering gata, utfall 3,8 miljoner kronor, budget 2,0 miljoner kronor (rambudget)
- Investering belysning, utfall 3,4 miljoner kronor, budget 3,0 miljoner kronor (rambudget)
- Exploatering Ösbylund etapp 3 gata, utfall 3,2 miljoner kronor, total exploateringsbudget 5,8 miljoner kronor

Ombudgetering föreslås i projekt Vattenåtgärder dammar med motsvarande 0,5 miljoner kronor.

För de kommunala bolagen finns en stor beloppsmässigt andel som ingår i pågående projekt där utfallen har blivit lägre under 2023 men den totala budgeten för projekten bedöms upp nås under hela projekttiden.

Större projekt i de kommunala bolagen

- Vittinge förskola och skola, utfall 66,6 miljoner kronor, budget 71,0 miljoner kronor
- Harbo förskola, utfall 2,6 miljoner kronor, budget 49 miljoner kronor

Båda de aktuella projekten ligger kvar med sina respektive totalbudgetar om 125 miljoner kronor Vittinge respektive 115 miljoner kronor Harbo. Behov av ombudgetering är beaktad för planåren 2024 och 2025 där senareläggning av Harbo har beaktats. Avvikelsen mot årsbudget är 50,7 miljoner kronor för Hebyfastigheter AB.

Inom Hebygårdar AB är det motsvarande 48,9 miljoner kronor av årets investeringsbudget som inte har förbrukats. De större posterna omfattar Rävsjöbacken som skjutits på framtiden samt en budgeterad post om 25 miljoner kronor för anpassningar av det tidigare vårdboendet Tegelbacken. För det senare projektet saknas i nuläget politiska beslut gällande aktuell fastighet.

Balanskravsresultat

I avsnittet redovisas upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar i enlighet med kommunallagens krav.

Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om det redovisade resultatet blir negativt, det vill säga om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras senast under det tredje året efter att det negativa resultatet redovisades. Huvudprincipen är att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämning av balanskravet görs. Försäljning av exploateringsstillgångar får undantas eftersom exploateringsanläggningar räknas som omsättningstillgångar. I årets resultat ingår sådana intäkter med 5,1 miljoner kronor. Orealiserade vinster och förluster i värdepapper samt återföring av dessa ska också justeras för att få fram ett balanskravsresultat. Då kommunen inte har några sådana placeringar finns inget att redovisa under dessa poster.

Det överordnade syftet med balanskravet och föreliggande balanskravsutredning är att visa att Heby kommun inte lever över sina tillgångar. Uppställningen är gjord enligt kommunallagens krav på ekonomi i balans och är utformade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning. I det av fullmäktige fastställda resultatmålet (genomsnitt under en fyraårsperiod) använder kommunen det faktiska resultatet.

	Balanskravsutredning	Bokslut 2023	Bokslut 2022
IB ackumulerande ej återställda negativa resultat	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt resultaträkning	10,9	68,6	68,6
- Realisationsvinster	-3,4	-2,7	-2,7
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjustering	7,5	65,9	65,9
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	-28,9
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
+ Synnerliga skäl att inte återställa eget kapital	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	7,5	7,5	37,0

Det balanskravsmässiga resultatet uppgår till 7,5 miljoner kronor vilket innebär att det inte föreligger några krav på beslut om att återställa det egna kapitalet under kommande treårsperiod. Under planeringen inför 2023 och under inledningen av året fanns utsikter att behöva använda den upparbetade resultatutjämningsreserven. Detta bland annat mot bakgrund av resultatprognosen i kommunens första delårsrapport, kvartalsrapporten per mars 2023. Av årsredovisning för 2022 framgår under avsnittet balanskravsresultat att "Kommunen har för avsikt att utnyttja medel ur resultatutjämningsreserv under 2023 för att i möjligaste mån undvika kortsiktiga verksamhetsneddragningar. Då kommunen framför allt har haft en starkare utveckling av skatter och generella statsbidrag men även ett starkare finansnetto har det inte funnits behov av att utnyttja några reserver.

Väsentliga personalförhållanden

Övergripande personalredovisning

Ledningsorganisation

En ledningsorganisation är primärt till för att stödja verksamhetens drift och utveckling så optimalt som möjligt. Heby kommuns ledning skall organiseras så att den tillgodoser hög rättssäkerhet och god kvalitet i verksamheten samt främjar kostnadseffektiviteten. Ledningsansvaret skall vara tydligt ur såväl brukar- och tillsynsperspektiv. Ledningsorganisationen skall medge en enkel organisation, korta beslutsvägar och stort utrymme för egna initiativ. Kärnan skall vara personalens ökade inflytande över arbetet. Heby kommun tillämpar det Utvecklande Ledarskapet (UL). Ledarskapet skall vara nära verksamheten och medge ökat inflytande och ansvar för våra medarbetare, dvs. stödja utvecklingen av medarbetarskapet i organisationen. Den rådande principen skall därmed vara att problem skall lösas på lägsta möjliga nivå. Därför skall rätten att fatta beslut överföras så långt som möjligt ut i organisationen i syfte att stödja denna princip.

Antal medarbetare

Vid utgången av år 2023 hade Heby kommun 978 tillsvidareanställda (952 år 2022), vilket omräknat i heltidsanställda motsvarar 928 årsarbetare (900 år 2022). Årsarbetare avser här arbetstid enligt anställningsavtal. Under december 2023 tjänstgjorde 324 visstidsanställda personer, i varierande omfattning, med månadslön eller timlön (289 under december 2022). Visstidsanställningarna är till största delen en ersättning för tillsvidareanställda medarbetare när dessa är frånvarande.

Ökningen av tillsvidareanställda har under året huvudsakligen skett inom Vård- och omsorgsförvaltningen.

Antal tillsvidareanställda 31 december år och förvaltning	Kvinnor	Män	Total	Kvinnor	Män	Total
	2023	2023	2023	2022	2022	2022
Barn- och utbildningsförvaltningen	312	52	364	308	54	362
Central förvaltning	37	8	45	38	8	46
Samhällsbyggnadsförvaltningen	81	36	117	83	35	118
Vård- och omsorgsförvaltningen	389	63	452	374	52	426
Summa	819	159	978	803	149	952

Antal medarbetare per chef

Totalt finns det 52 chefer i Heby kommun. Av dessa har 8 chefer mer än 30 medarbetare, 14 chefer har 20-30 medarbetare och 16 chefer har 10-20 medarbetare. Uppgifterna avser tillsvidareanställda. Till dessa medarbetare tillkommer ett varierande antal visstidsanställda med månadslön eller timlön. En målsättning är att ingen chef i Heby kommun ska vara chef för mer än 30 medarbetare. Detta i syfte att stärka ett synligt och utvecklande ledarskap.

Kön, ålder och genomsnittlig anställningstid

I Heby kommun är könsfördelningen exakt densamma sedan föregående år. Andelen män är oförändrad mot förra året och landar på 16 procent och kvinnornas andel är då också oförändrad på 84 procent. Även medelåldern, 47 år, är densamma som föregående år

Personalrörlighet

Totalt slutade 190 personer i Heby kommun under 2023, vilket är en ökning med 5 personer mot 2022. Under 2023 gick 30 medarbetare i pension, 94 slutade på egen begäran vilket är fler än 2022 då 19 personer gick i pension och 89 slutade på egen begäran. Gruppen som slutade av annan orsak minskade däremot till 66 personer, jämfört med 78 för 2022. Den sist nämnda gruppen är i huvudsak medarbetare som gått över till nya befattningar inom kommunen.

Bland de medarbetare som slutat på egen begäran är det 6 chefer som avslutat sin anställning i Heby kommun under år 2023 (5 chefer år 2022). Av dem gick 1 chef i pension och 5 slutade på egen begäran.

Avslutorsak	Personalrörlighet 2023			Personalrörlighet 2022		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Pensionsavgångar	25	5	30	15	3	18
Slutat på egen begäran	75	19	94	74	15	89
Övriga avgångar	53	13	66	71	7	78
Summa avgångar	153	37	190	160	25	185

Sysselsättningsgrad

Arbetet fortsätter i Heby kommun med målsättning att utöka andelen medarbetare som arbetar heltid.

Sedan *Heltid som norm – Handlingsplan Heby kommun* fastställdes 2018-03-15 har andelen heltidsanställda ökat från 67,5 procent år 2018 till 69 procent år 2019, till 70 procent år 2020 och till 75,6 procent år 2021 till 78,5 procent 2022 och till 80,6 procent per 2023-12-31.

Kostverksamheten, som hade minst andel, cirka 22 procent heltidsanställda, per 2017-10-18, har ökat till 90,9 procent heltidsanställda per 2023-12-31.

En annan verksamhet som har utökat sin andel heltidsanställda mycket är gruppboendena inom funktionsstöd (FS) som har ökat från 44 procent heltidsanställda per 2017-10-18 till 83,8 procent per 2023-12-31.

Den verksamhet som för närvarande har minst andel heltidsanställningar är äldreomsorgen med 59,9 procent heltidsanställda per 2023-12-31. Vid tidpunkten när handlingsplanen fastställdes 2018-03-15 var andelen heltidsanställningar inom detta område emellertid endast 32 procent. Ett arbete har sedan dess pågått med att utöka andelen heltidsanställningar inom område äldreomsorg och funktionsstöd.

Eftersom det numera finns möjlighet att gå upp till heltid inom äldreomsorg och funktionsstöd utannonseras, inom detta område sedan hösten 2021, endast heltidstjänster inför nyanställning. Det här är ett viktigt steg mot att nå målet att alla nyanställningar ska vara på heltid.

Inom Heby kommun har även den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökat successivt under de senaste åren från totalt 91 procent 2017-12-31 till 95 procent 2023-12-31.

Löneutveckling

Utgångspunkt är centrala avtal i Huvudöverenskommelserna, HÖK. Personalutskottet (PU) i Heby kommun beslutade om en generell riktlinje för arbetsledande personals nivåer och medarbetare inom Vision/SSR/Ledarna, AkademikerAlliansen, Vårdförbundet och Lärarförbundet/Lärarnas Riksförbund i lokal lönebildning och där den ekonomiska ramen är 3,3 procent från 1 april 2023.

Inom Kommunals avtalsområde styrdes löneutrymme av centrala parter utifrån det fastställda "märket" för industrin. Centrala parter kom överens om ett löneökningstrymme på totalt 4,1 procent. Omräknat till kronor innebär detta att 1 125 kronor tillförs utrymme för löneöversynen den 1 april 2023. PU tog också beslut om särskild satsning på vissa yrkesgrupper utifrån strategisk kompetensförsörjning enligt nedan, utöver 3,3 procent respektive 1 125 kr.

Sjuksköterskor 500 kr, socialsekreterare barn och familj 500 kr, biståndshandläggare 400 kr, enhetschefer äldreomsorg 400 kr, kock 400 kr, fysioterapeut 300 kr, lärare 7-9 300 kr, speciallärare 300 kr, kuratorer 300 kr samt en pott för handläggare och administratörer som av någon anledning, förutom prestation, hamnat efter i löneutvecklingen.

Avtalsområde	Utfall, inkl. särskild satsning	Utfall, exkl. särskild satsning
Kommunals avtalsområde	4,24 %	4,17 %
Övriga avtalsområden	3,62 %	3,34 %
Summa löneöversyn 2023	3,89 %	3,70 %

Medellönen för kvinnor är nu 34 101 kronor och för män 34 292 kronor per månad. Genomsnittslönen för män är, som tidigare år, högre än för kvinnor men löneglappet mellan könen har minskat successivt de sju senaste åren, från 2 908 kronor 2015 till 191 kronor år 2023. Genomsnittslönen för Heby kommun för år 2023 är 34 132 kr.

Obekväm arbetstid, fyllnads- och övertid

Ersättningen för obekväm arbetstid för 2023 var, exklusive PO-pålägg, 14,5 miljoner kronor (13,8 miljoner kronor) för övertid 3,8 miljoner kronor (3,6 miljoner kronor) för fyllnadstid 1,4 miljoner kronor (1,3 miljoner kronor) och för jour och beredskap 1,2 miljoner kronor (1,0 miljoner kronor).

Antal timmar som anställda fullgjorde i form av fyllnadstid uppgick till 7 426 timmar (6 888 timmar år 2022) och övertid 12 946 timmar (13 237 timmar). Antalet timmar totalt för fyllnadstid och övertid uppgick till 20 372 timmar (20 125 timmar).

Inom område äldreomsorg och funktionsstöd ökade fyllnadstiden och övertiden med 1 300 timmar jämfört med år 2022. Inom barn- och utbildningsförvaltningen minskade fyllnads- och övertiden med cirka ca 500 timmar.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron minskade i Heby kommun under 2023 och är den lägsta sedan 2019. Årets sjukfrånvaro noterades till 7,8 procent och är därmed tillbaka på nivåer som före pandemin.

Specifikation sjukfrånvaro	jan-dec 2023	jan-dec 2022
1. Total sjukfrånvaro	7,8 %	9,2 %
2. Summa tid med långtidssjukfrånvaro, > 60 dagar	39,9 %	40,6 %
3. Summa sjukfrånvarotid för kvinnor	8,5 %	10,1 %
4. Summa sjukfrånvarotid för män	4,6 %	5,0 %
5. Summa sjukfrånvarotid 29 år eller yngre	8,2 %	9,1 %
6. Summa sjukfrånvarotid i åldersgrupp 30 - 49 år	6,8 %	8,7 %
7. Summa sjukfrånvarotid i åldersgrupp => 50 år	8,7 %	9,7 %

Sjukfrånvaron i förhållande till antalet tillgängliga arbetstimmar

Sjukfrånvaron har minskat i samtliga grupper både avseende kön och ålder och även när det gäller långtidssjukfrånvaro. Märkbart är förändringen för kommunens kvinnor som minskar sin sjukfrånvaro från 10,1 procent 2022 till 8,5 procent 2023.

Sjukfrånvaro per förvaltning	Sjukfrånvaro		
	Förvaltning	jan - dec 23	jan - dec 22
Barn- och utbildningsförvaltning		6,1 %	7,5 %
Central förvaltning		2,3 %	1,9 %
Samhällsbyggnadsförvaltning		6,1 %	6,5 %
Vård- och omsorgsförvaltning		10,3 %	12,2 %
Summa		7,8 %	9,2 %

Sjukfrånvaron har minskat i samtliga förvaltningar utom Central förvaltning som har ökat med några tiondelar. Större förändringar noteras för vård- och omsorgsförvaltningen och även för barn- utbildningsförvaltningen.

Antal sjukdagar 2023

Antal sjukdagar 2022

Karens Dagar	Dag 2-14	Dag 15-90	Dag 91-	Totalt sjukdagar	Karens Dagar	Dag 2-14	Dag 15-90	Dag 91-	Totalt sjukdagar
3 031	6 987	3 657	5 837	19 512	3 402	8 390	4 229	7 003	23 025

Antalet sjukdagar har minskat med totalt 3 513 dagar jämfört med år 2022. Minskningen är genomgående och omräknat i pengar för sjuklön är det en minskad kostnad med 1,2 miljoner kronor jämfört med 2022. Karensdagarna är ej medräknade i detta räkneexempel.

Arbetsmiljöarbete

Under våren 2023 bjöds alla kommunens chefer in till den partsgemensamma organisationen Sunt arbetslivs digitala utbildningsserie om friskfaktorer, kallad Studio friskfaktor, i fyra delar. Uppstart skedde i samband med maj månads chefsforum och därefter har alla chefer uppmuntrats att delta fortsatt i utbildningsserien tillsammans med lokala skyddsombud. I november höll Personalenheten en uppsamling efter utbildningsserien där förvaltningschefer, verksamhetschefer och fackliga representanter deltog för reflektioner och tankar hur vi i vår

kommun skulle kunna jobba vidare med friskfaktorer. I kommunledningsgruppen har man sett positivt på arbete med friskfaktorer och uppmuntrat fortsatt arbete. Flera verksamheter har efter utbildningsserien inlett ett arbete med friskfaktorer som ett långsiktigt arbete.

Olika insatser har gjorts för att höja svarsfrekvens i årets medarbetarenkät. Svarsfrekvensen uppgår 2023 till 81,6 procent (70,1 procent) och Hållbart medarbetarengagemang, HME, uppgår till 82 poäng av 100 möjliga (81 poäng). Det stora lyftet gällande måttet HME skedde efter 2015. Därefter har kommunen bibehållit en hög nivå på aktuellt mått.

HME	2023	2022
Motivation		
Mitt arbete känns meningsfullt	87	87
Jag lär mig nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete	79	78
Jag ser fram emot att gå till arbetet	78	77
<i>Delindex</i>	81	81
Ledarskap		
Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser	79	79
Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare	85	86
Min närmaste chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete	84	84
<i>Delindex</i>	82	83
Styrning		
Jag är insatt i min arbetsplats mål	85	85
Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt	73	72
Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete	86	86
<i>Delindex</i>	82	81
Totalindex HME	82	81

Flera stöddokument till det systematiska arbetsmiljöarbetet/arbetsmiljöområdet har uppdaterats under året för att förenkla och förtydliga arbetet för chef med arbetsmiljöansvar.

Personalförsörjning och kompetensutveckling

Heby kommun finns på en arbetsmarknad med hög konkurrens om många av de medarbetare som behövs för att bedriva till exempel vård, förskola och äldreomsorg. Detta beror bland annat på att vi påverkas av stora pensionsavgångar och hög personalomsättning samtidigt som yrken inom välfärdssektorn har utmaningar i att locka yngre generationer att söka sig till utbildningar och yrkesroller där dessa jobb finns. Därför behöver Heby kommun uppfattas som en intressant och bra arbetsgivare för att säkerställa att vi även i framtiden kan anställa de kunniga och engagerade medarbetare som behövs.

I nuläget pågår ett arbete inom flera områden med kompetenshöjande insatser som till exempel inom Vård och Omsorgsförvaltningen där vårdbiträden vidareutbildas till undersköterskor. Strävan efter att utöka andelen heltidstjänster fortsätter och är betydelsefullt för att vara konkurrenskraftiga. Framtidens medarbetare sitter idag i skolbänken eller funderar på yrkesvalet. Som en del i att få arbetslivserfarenhet erbjuds de ungdomar som är 16 och 17 år att söka feriearbete inom vården på skolloven. Och de som är 17-19 år erbjuds att söka feriepraktik under några sommarveckor inom någon av kommunens verksamheter. Utöver detta pågår satsningar inom områden som ledarskaps och medarbetarskapsutbildningar, utveckling av arbetsgivarvarumärket, kvalitetssäkring av målsökande annonsering samt Heby kommuns rekryteringsprocess.

På övergripande och strategisk nivå planeras

för en egen och unik modell samt aktiviteter för kompetensförsörjning där förutsättningar ges för att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare. Målbilden är att alla medarbetare i Heby kommun ska ha möjlighet till karriärutveckling med god balans mellan arbete och fritid. Ett gott och utvecklande ledarskap är det viktigaste medlet för att nå personlig och yrkesmässig utveckling i en god arbetsmiljö.

Positivt för Heby kommun 2023 är att sjukfrånvaron minskar och är tillbaka på nivåer som innan pandemin, antalet publicerade annonser minskar och samtidigt ökar antalet arbetssökande som vill arbeta inom Heby kommun. Den årliga medarbetarenkäten visar att medarbetarna trivs i Heby kommun och kommunen har fortsatt höga HME index på riksnivå. Kommunens medarbetare har en god löneutveckling och särskilda lönesatsningar görs på bristyrkesgrupper.

Det är goda grundförutsättningar för det fortsatta arbetet med kompetensförsörjningen.

Förvaltning	2023			2022		
	Antal annonser	Antal sökande	Sökanden per annons	Antal annonser	Antal sökande	Sökande per annons
Barn och utbildning	75	873	12	91	772	8
Central förvaltning	10	275	28	14	174	12
Samhällsbyggnad	24	585	24	32	632	20
Vård och omsorg	73	1161	16	93	1313	14
Totalt	182	2894	16	230	2891	13

Tabellen ovan visar antal annonser och ansökningar fördelat på anställande förvaltning. Jämfört med föregående år har antalet annonser minskat i samtliga förvaltningar medan antalet ansökningar ökat. Genomsnittligt antal ansökningar per annons ökade från föregående med 3 sökande.

Fem annonser avseende befattning som arbetsterapeut, fysioterapeut, viss ämneslärare och speciallärare har blivit utan ansökningar och det är fortsatt bland dessa befattningar det finns utmaningar i rekrytering. Föregående år var det sex annonser med noll sökande.

Majoriteten av tjänster som annonserats avser tillsvidareanställning, 124 tjänster. Heltid är den mest förekommande omfattning bland annonserade tjänster, 132 tjänster.

Det är fortsatt utmanande att rekrytera sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, socialsekreterare och behöriga lärare.

Förväntad utveckling

Resultaträkning	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	145,4	118,7	154,1	134,4	137,5	140,7
Verksamhetens kostnader	-1 064,4	1 120,3	1 169,1	-1 188,5	-1 222,4	-1 268,9
Avskrivningar	-7,3	-7,9	-18,3	-16,6	-16,9	-17,1
Verksamhetens nettokostnader	-926,3	-1 009,5	-1 033,3	-1 070,7	-1 101,8	-1 145,3
Skatteintäkter	695,2	699,6	716,8	731,5	769,1	803,3
Generella statsbidrag	294,6	316,4	329,1	353,8	357,1	375,4
Verksamhetens resultat	63,6	6,5	12,6	14,6	24,5	33,3
Finansiella intäkter	7,9	4,4	12,6	6,0	4,0	4,0
Finansiella kostnader	-2,9	-9,8	-14,3	-19,3	-10,5	-7,8
Årets resultat	68,6	1,2	10,9	1,3	18,0	29,5

Mål och budget för perioden 2024 till 2026 utgår från den skatteprognos SKR lämnade i oktober 2023. Den prognosen utgår från bedömningen om en återhämtning och återgång till normalkonjunktur först under senare delen av aktuell planperiod. Sverige är i en lågkonjunktur när prognosen upprättas och sysselsättningen förväntas försämrans redan under 2024 samtidigt som inflationen bedöms återgå till en mer normal nivå. Riksbankens styrränta ligger fortsatt på en hög nivå när prognoser till stöd för ovanstående resultatbudget upprättas och slutligt beslutas av kommunfullmäktige i november 2023.

Kommunen har i december 2023 fått en skatteprognos som ger ett prognostiserat sämre utfall vad gäller finansieringen via skatter och generella statsbidrag. Minskningen uppgår till följande belopp för kommande budget- och planperiod, minus 6,3 miljoner kronor (2024), minus 8,5 miljoner kronor (2025) och minus 12 miljoner kronor (2026). Den nya prognosen ger ändrade förutsättningar för såväl år 2024 som för kommande år där en ny planprocess har inletts. Sammanfattningsvis är det tydligt att kommunen inte kan förvänta sig den utveckling som gällt under senare tid där skatterna och generella statsbidragen har utvecklats positivt för varje

ny prognos som kommit. Den senaste prognosen visar en fortsatt negativ utveckling av skatter och generella statsbidrag även för perioden efter 2026. Nya prognoser kommer senare i februari och i april 2024 där den senare prognosen är den som ska ligga till grund för den preliminära budgeten för 2025.

Pensionskostnaderna har haft en stor påverkan på resultatet under 2023 då kostnaderna i jämförelse med 2022 ökade med 27 miljoner kronor, inklusive särskild löneskatt. Även 2024 innebär en stor kostnadsbelastning då kostnaderna ökar med ytterligare 16,5 miljoner kronor enligt pensionsprognos från KPA i december 2023. Först från och med 2025 prognostiseras en lägre kostnadsnivå än de kostnadsnivåer som gällt för 2023 och 2024.

Den stora utmaningen är att uthålligt fortsätta arbetet att skapa en hållbar tillväxt, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet i kommunens samlade verksamhet. Sannolikt kan vissa av de finansiella målen behöva anpassas även under kommande planperiod i syfte att klara uppdragen i kärnverksamheten. Det går dock inte att utesluta att det är nödvändigt att göra ganska hårda prioriteringar då möjligheterna att vidta generella effektiviseringar med utsikt att nå effekt är begränsade. Prioriteringsfrågor kommer framgent att vara viktig på alla nivåer i den kommunala organisationen såväl på politisk nivå som i förvaltning. Det finns behov att utveckla styrningen i syfte att på ett bättre sätt säkerställa att resurser används där de gör bäst nytta utifrån politiska mål och uppdrag.

För den kommunala koncernen fortsätter det omfattande investeringsprogrammet som inleddes för något år sedan. De stora projekt som löper omfattar främst förskolor och skolor men på sikt kommer sannolikt ett nytt vårdboende att behöva byggas i den norra kommundelen. Enligt upprättad behovsanalys som förväntas leda till beslut om inriktning under våren 2024 behöver ett nytt vårdboende vara på plats under senare delen av 2020-talet. Det är för ett så stort projekt en kort tidshorisont som kommer att kräva ett omfattande arbete hos såväl kommunen som det kommunala bolaget. Redan nu kan bedömning göras att när detta vårdboende är på plats så kommer det att ta i anspråk en stor del av det finansiella utrymmet som kommer ur skatter och generella statsbidrag. Styrningen genom planering och löpande uppföljning av dessa stora projekt är centrala för att säkerställa kostnadseffektivitet.

Hebygårdar AB har också utmaningar i att bidra till att säkerställa sitt uppdrag gällande bostadsförsörjningen i kommunen. För närvarande är vare sig marknaden eller efterfrågan i ett läge där det är möjligt med expansiva planer på nybyggnation. Det kommer dock att vara viktigt att ha förberedelser för att kunna gå igång när förutsättningarna finns. Mer långsiktigt behöver kommunen en hållbar tillväxt med fler invånare än idag för att kunna hålla en effektiv kommunal service och välfärd i kommunen.

Ekonomisk redovisning

---

63 Drift och investeringsredovisning

65 Redovisningsprinciper

69 Resultaträkning (kommunen)

70 Resultaträkning (koncernen)

71 Balansräkning

72 Kassaflödesanalys

73 Noter

86 Revisionsberättelse

Drift- och investeringsredovisning, resultaträkning

Driftredovisning

Driftredovisning, not 1	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022
Kommunfullmäktige	-2,8	-2,7	-0,1	-2,3
Revisionen	-1,1	-1,1	0,0	-1,0
Kommunstyrelsen	-85,0	-85,7	0,7	-77,4
Utvecklingsmedel	-2,3	-2,5	0,2	-2,0
Sociala investeringar	-3,7	-4,0	0,3	-4,6
Omställningskostnader	0,0	0,0	0,0	-2,0
Finansförvaltningen	-30,1	-33,5	3,4	-19,7
Vård- och omsorgsnämnden	-431,9	-417,0	-14,9	-369,4
Kultur- och fritidsnämnden	-37,0	-33,7	-3,3	-31,7
Samhällsbyggnadsnämnden	-21,1	-23,5	2,4	-19,0
Bygg- och miljönämnden	-7,5	-8,9	1,4	-7,1
Utbildningsnämnden	-418,7	-406,3	-12,4	-395,4
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	-0,4
Verksamhetens driftskostnad, exklusive mark- och exploatering	-1 041,3	-1 019,0	-22,3	-932,0
Mark- och exploatering	5,1	0,0	5,1	5,2
Verksamhetens driftskostnad inklusive Mark- och exploatering	-1 036,2	-1 019,0	-17,2	-926,9
Justeras: Poster som ej är hänförliga till Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	2,9	9,6	-6,7	0,6
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	-1 033,3	-1 009,4	-23,9	-926,3
Specificering justeringsposter	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022
Finansiella kostnader	9,7	9,7	0,1	2,9
Finansiella intäkter	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Riktade statsbidrag	-6,7	0,0	-6,7	-2,2
Summa justering	2,9	9,6	-6,7	0,6

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, not 2	Totalutgift			Varav: årets investeringar			
Färdigställda projekt	Utfall	Total Budget	Avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens avvikelse	Helårs-Budget
Kommunstyrelsen	-2,5	-2,4	-0,1	-1,9	-2,4	0,5	-2,4
Vård- och omsorgsnämnden	-4,0	-6,6	2,6	-2,7	-4,5	1,8	-4,5
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-4,6	-4,2	-0,4	-4,4	-2,3	-2,1	-2,3
-Varav VA	-0,9	-0,6	-0,3	-0,7	-0,3	-0,4	-0,3
Utbildningsnämnden	-0,8	-5,0	4,2	-0,8	-5,0	4,2	-5,0
Summa kommunens investeringar	-12,0	-18,2	6,2	-9,8	-14,2	4,4	-14,2
Bolagens investeringar							
Hebyfastigheter AB	-3,3	-3,3	0,0	-4,6	-3,3	-1,3	-3,3
Hebygårdar AB	-29,6	-36,3	6,7	-30,8	-36,3	5,5	-36,3
Summa färdigställda investeringar	-44,9	-57,8	12,9	-45,2	-53,8	8,6	-53,8
-Varav finansiell leasing	-1,2	0,0	-1,2	-1,2	0,0	-1,2	0,0
-Varav gåvor			0,0			0,0	
Pågående projekt	Beräknad totalutgift	Total Budget	Prognos-avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens avvikelse	Helårs-Budget
Kommunstyrelsen	0,0	-2,5	2,5	0,0	-2,5	2,5	-2,5
Vård- och omsorgsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-1,3	-0,6	-0,7	-0,6	-0,3	-0,3	-0,3
-Varav konst Lövsta	-0,7	0,0	-0,7	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-39,2	-43,8	4,5	-23,4	-28,2	4,8	-28,2
-Varav belysning	-8,0	-7,0	-1,0	-3,4	-3,0	-0,4	-3,0
-Varav VA	-11,2	-15,8	4,6	-10,7	-15,5	4,8	-15,5
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kommunens investeringar	-40,4	-46,9	6,5	-24,1	-31,0	6,9	-31,0
Varav finansiella investeringar	-1,4	-1,4	0,0	-1,4	-1,4	0,0	1,4
Varav materiella investeringar	-31,3	-43,5	12,2	-31,3	-43,5	12,2	-39,3
Bolagens investeringar							
Hebyfastigheter AB	-245,2	-245,2	0,0	-73,2	-125,2	52,0	-125,2
Hebygårdar AB	-26,3	-69,1	42,8	-9,8	-53,2	43,4	-53,2
Summa Pågående investeringar	-311,9	-361,2	49,3	-107,1	-209,4	102,3	-209,4
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0	
-Varav gåvor			0,0			0,0	
Summa investeringar	-356,8	-419,0	62,2	-152,3	-263,2	110,9	-263,2

Redovisningsprinciper

Kommunen tillämpar de redovisningsregler som anges i Kommunallagen, Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt normgivning enligt det kommunala redovisningsrådets (RKR) rekommendationer och uttalanden. Alla belopp i tabellerna avser miljoner kronor om inget annat anges.

Sammanställd redovisning

Heby kommun upprättar sammanställd redovisning. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. I den sammanställda redovisningen ingår bolag med ett kommunalt ägande om minst 20 procent om de är av väsentlig betydelse. Inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammansättning.

Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att kommunens bokförda värde på aktier i dotterbolagen har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av dotterbolagen tillgångs- och skuldposter respektive intäkt- och kostnadsposter har tagits med i sammanställningen. Intern mellanhavanden av

väsentlig betydelse har eliminerats och skillnader i redovisningsprinciper har justerats. I enlighet med RKR 8.2 görs ingen justering för skillnader i redovisningsprincip avseende pensioner.

Obeskattade reserver har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförs till eget kapital. Den uppskjutna skatteskulden redovisas under avsättningar.

Finansiella tillgångar

Innehav avsedda för stadigvarande bruk redovisas som anläggningstillgång. Innehav ej avsedda för stadigvarande bruk redovisas som omsättningstillgång.

Finansiella anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Anläggningstillgångar

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Som investeringsutgift räknas anskaffningar med en varaktighet på minst tre år och med ett anskaffningsvärde om minst ett basbelopp. För investeringar i verksamhetsfastigheter redovisas de ingående komponenterna som separata enheter med separat avskrivningstid från och med 2014 i enlighet med RKR R4. Ingående värden 2014 för verksamhetsfastigheter redovisas som komponenter från 2015. Ingående värden för gator/vägar/par-

ker redovisas som komponenter från 2020 i de fall det bedöms få en väsentlig betydelse för redovisningen för lång tid framöver. Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för planliga avskrivningar. Investeringsinkomster redovisas som skuld och upplöses i samma takt.

Heby kommun har gjort praktiska överväganden om det ger väsentlighet och nytta att även komponentuppdelat gamla anläggningar och bedömningen är att det i allt väsentligt inte medför någon resultatskillnad. Kommunen har också schablonmässigt komponentuppdelat större gamla anläggningar. Kommunen har gjort bedömningen att det inte är ekonomiskt försvarbart att utreda status på övriga äldre anläggningar, eftersom en ökad komponentuppdelning av dessa skulle ha en oväsentlig effekt på resultatet.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk utifrån en individuell bedömning per objekt.

Avskrivningar sker linjärt och baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Avskrivningstiden anpassas till den aktuella anläggningens eller komponentens speciella förutsättningar, till exempel verksamhetens art, utnyttjandet av tillgången etcetera.

Normalt förekommande avskrivningstider är 3, 5, 10, 15, 20, 33 och 50 år. Vägledning för fastställande av avskrivningstider finns genom underlag från SKR.

Internränta

Internränta beräknas på anläggningstillgångarnas bokförda värde från tidpunkten när tillgången tas i bruk. Kommunen använder den av Sveriges kommuner och regioners, föreslagna internränta. För 2023 är internräntan 1,25 procent (1 procent föregående år).

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har ändrats i de nya riktlinjerna och är beslutat till ett prisbasbelopp, vilket ger 52 300 kronor för år 2023 (föregående år 48 300 kronor).

Finansiella skulder

Finansiella skulder delas in i kortfristiga och långfristiga skulder. Skulder som förfaller till betalning inom tolv månader redovisas som kortfristig skuld. Övriga finansiella skulder redovisas som långfristig skuld.

Leasing

Heby kommun följer RKR:s rekommendationer R5, Leasing. Leasingkontrakt som tillhör kategorin finansiell leasing bokförs som sådana. Kommunen har vissa fordon och vårdboendet Lövsta som bokförs i enlighet med RKR:s rekommendationer.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Innevarande års preliminära skatteinbetalningar, den preliminära slutavräkningen för innevarande år samt korrigeringen av avräkningen avseende föregående år redovisas som intäkt innevarande år.

Den preliminära skatteberäkningen baseras på Sveriges kommuner och regioners (SKR) skatteunderlagsprognos i enlighet med rekommendation från rådet för kommunal redovisning.

Bidrag

Prestationsbaserade bidrag som relaterar till om vissa mål uppnåtts eller handlingar genomförts periodiseras till den period prestationen har utförts. Prestationsbaserade bidrag som avser ett tidsbestämt projekt där nedlagda kostnader utgör ersättningsunderlag matchas mot de kostnader kommunen lägger ned under den fastslagna tidsperioden. Icke prestationsbaserade bidrag intäktsförs i den period bidraget avser. Bidraget intäktsförs i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek.

Bidrag som är hänförliga till en investering redovisas som en skuld och intäktsförs i en takt som återspeglar anläggningens nyttjande och förbrukning.

Löner, semesterlön och övriga löneförmåner

Semesterlöneskulden utgörs av ej uttagna semesterdagar. Semesterlöneskuld, okompenserad övertid samt därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas som en kortfristig skuld och belastar det år de intjänas. Lönekostnad för vikarier redovisas i huvudsak enligt kontantmetoden, det vill säga de kostnadsförs i samband med utbetalning.

Resultatutjämningsfond renhållning samt vatten och avlopp

Resultatet från renhållnings- samt vatten och avloppsverksamheterna förs över till resultatutjämningsfonden och ingår i eget kapital. Fonden används enbart för den till 100 procent taxefinansierade renhållnings- samt vatten- och avloppsverksamheterna.

Pensioner

Kommunen: Pensioner redovisas enligt blandmodellen vilket innebär att pensioner inklusive löneskatt intjänade till och med 31 december 1997 behandlas som ansvarsförbindelse. Vid beräkning av pensionskulden används SKRs beräkningsmodell (RIPS21). Utbetalning av pensionsförmåner som intjänats till och med 1997 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner inklusive löneskatt som intjänats från och med 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och som avsättning i balansräkningen.

Den avgiftsbaserade delen av pensionsförmåner i pensionsavtalet KAP-KL eller AKAP-KR placeras av kommunens anställda utifrån individuellt beslut och kostnadsförs hos kommunen.

Kommunal borgen Kommuninvest i Sverige AB

Den avgiftsbaserade delen av pensionsförmåner i pensionsavtalet KAP-KL eller AKAP-KR placeras av kommunens anställda utifrån individuellt beslut och kostnadsförs hos kommunen.

Heby kommun har i oktober 2002 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Heby kommuns ansvar enligt ovan

nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551,9 miljarder kronor och totala tillgångar till 562,0 miljarder kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 550,9 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 559,2 miljoner kronor.

Resultaträkning (kommunen)

Resultaträkning	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikels e	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	154,1	118,7	35,3	145,4
Verksamhetens kostnader	-1 169,1	-1 120,3	-48,8	-1 064,4
Avskrivningar	-18,3	-7,9	-10,4	-7,3
Verksamhetens nettokostnad	-1 033,3	-1 009,4	-23,9	-926,3
Skatteintäkter	716,8	699,6	17,1	695,2
Generella statsbidrag	329,1	316,4	12,7	294,6
Verksamhetens resultat	12,6	6,6	6,0	63,6
Finansiella intäkter	12,6	4,4	8,2	7,9
Finansiella kostnader	-14,3	-9,8	-4,5	-2,9
Resultat efter finansiella poster	10,9	1,2	9,7	68,6
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	10,9	1,2	9,7	68,6

Resultaträkning (koncernen)

RESULTATRÄKNING Miljoner kronor	Not	Koncernen		Kommunen	
		2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Verksamhetens intäkter	3	212,0	201,4	154,1	145,4
Verksamhetens kostnader	4	-1 182,5	-1 083,0	-1 169,1	-1 064,4
Avskrivningar	5	-42,8	-33,0	-18,3	-7,3
Verksamhetens nettokostnader		-1 013,4	-914,6	-1 033,3	-926,3
Skatteintäkter	6	716,8	695,2	716,8	695,2
Generella statsbidrag och utjämning	7	329,1	294,6	329,1	294,6
Verksamhetens resultat		32,5	75,3	12,6	63,6
Finansiella intäkter	8	9,3	4,2	12,6	7,9
Finansiella kostnader	8	-25,9	-10,5	-14,3	-2,9
Resultat efter finansiella poster		15,9	69,0	10,9	68,6
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter extraordinära poster		15,9	69,0	10,9	68,6
Skatt på årets resultat		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		15,9	69,0	10,9	68,6

Balansräkning

Balansräkning	Not	Koncernen		Kommunen	
		2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
TILLGÅNGAR					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9	1 191,4	1 082,8	313,0	298,9
Maskiner och inventarier	10	29,1	29,8	26,5	26,7
Finansiella anläggningstillgångar	11	85,7	89,0	219,0	222,3
Summa anläggningstillgångar		1 306,2	1 201,6	558,5	547,9
Bidrag till statlig infrastruktur	12	4,5	4,8	4,5	4,8
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd mm	13	9,0	9,2	9,0	9,2
Fordringar	14	128,5	132,1	133,1	137,1
Kassa, bank		182,8	180,4	166,2	154,4
Summa omsättningstillgångar		320,3	321,7	308,3	300,7
SUMMA TILLGÅNGAR		1 631,0	1 528,1	871,3	853,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
<i>Eget kapital</i>	15				
Årets resultat		15,9	69,0	10,9	68,6
Övrigt eget kapital		421,3	361,1	345,4	285,6
Summa eget kapital		437,2	430,1	356,3	354,2
<i>Avsättningar</i>					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16	145,2	120,6	145,2	120,6
Andra avsättningar	17	14,6	11,1	0,0	0,0
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder	18	508,4	637,7	196,6	203,2
Kortfristiga skulder	19	525,6	328,7	173,2	175,4
Summa avsättningar och skulder		1 193,8	1 098,1	515,0	499,2
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 631,0	1 528,1	871,3	853,4
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
<i>Ansvarsförbindelser</i>					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	20	245,7	242,0	245,7	242,0
Övriga ansvarsförbindelser	21	44,9	47,1	700,0	605,4

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys	Not	Koncernen		Kommunen	
		2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		15,9	69,0	10,9	68,6
Justering för ej likviditetspåverkande poster	22	51,0	44,5	22,9	10,7
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		66,9	113,5	33,8	79,3
Ökning (-) minskning (+) av kortfristiga fordringar		3,6	-32,1	4,1	-31,0
Ökning (-) minskning (+) av förråd mm		0,2	-4,7	0,2	-4,7
Ökning (+) minskning (-) av kortfristiga skulder		197,0	45,1	-2,2	19,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		267,6	121,8	35,8	63,3
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar	9,1 0	-149,8	-281,5	-31,3	-209,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	9,1 0	1,3	0,8	1,3	0,8
Investering i finansiella anläggningstillgångar	11	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	11	5,7	5,8	5,7	5,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-144,2	-276,3	-25,6	-204,4
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Förändring av långsiktig skuld		-121,4	138,6	1,3	167,9
Amortering av skuld		0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av långfristiga fordringar		0,0	-1,7	0,0	-1,7
Minskning av långfristiga fordringar		0,3	0,0	0,3	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-121,1	136,9	1,6	166,2
Årets kassaflöde		2,4	-17,6	11,7	25,1
Likvida medel vid årets början		180,4	198,1	154,4	129,3
Likvida medel vid periodens slut		182,8	180,5	166,2	154,4

Noter

Not 1 Driftsbudget/ driftsredovisning

Fullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Det innebär att anslagen ska täcka de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och bidrag inte täcker verksamhetens kostnader fullt ut. Nettoanslagen binds av fullmäktige på totalnivå för nämnd och per verksamhetsområde efter förslag från nämnd. Eventuella beslut om omdisponering av anslag mellan nämnder eller om tilläggsanslag fattas av fullmäktige under året. Den ram som tillsammans med verksamhetens budgeterade intäkter anger det högsta belopp nämnden förfogar över. Utökning av ram medges i princip inte under löpande budgetår.

Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget. Det sker brutto uppdelat på intäkter och kostnader samt på de delverksamheter och organisatoriska enheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom beslut i nämnden, så länge de ej påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Ekonomi för den löpande verksamheten har en treårig planeringshorisont, där det första året utgör budgetåret och de därefter följande två åren utgör planeringsår. I den löpande uppföljningen under året analyseras nämndens utfall mot beslutad driftbud-

get för nämndens samlade verksamheter. Avvikelse ska analyseras och kommenteras i uppföljningen under året i enlighet med upprättade anvisningar. Vid avvikelser ansvarar nämnd för att åtgärder vidtas för att skapa ekonomisk balans.

Driftredovisningens internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt.

Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster. Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

Personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar, avtalspension och löneskatt. Dessa ingår med ett PO-pålägg om 42,75 procent för år 2023.

Åldersdifferentiering tillämpas för äldre (t.o.m. 1956 och yngre 1999-2003).

Kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 1,25 procent. För information om avskrivningstider se redovisningsprinciper.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

Hyreskostnader: Internhyran sätts till fastighetsförvaltningens självkostnad.

Transport/bil: vid medborgarservice sker viss debitering av bil till självkostnad, beräknad per mil.

Kost: Debitering sker av kommunens produktionskök till självkostnad, beräknad på portionspris.

Gemensamma kostnader som fördelas med schabloner i exempelvis rapportering till SCB för räkenskapssammandraget.

- kommungemensamma ledningskostnader – förvaltningschefer redovisas under kommundirektör
- IT-relaterade kostnader – viss fördelning med fördelningsnyckel ur IT-tjänsteavtal
- löne- och ekonomiadministration – fördelas ej ut på verksamheter
- försäkring – fördelas ej ut på verksamheter med undantag för vissa försäkringar som exempelvis fordon vilka fördelas ut.

Not 2 Investeringsbudget/investeringsredovisning

Fullmäktige tilldelar nämnderna anslag där investeringsobjekt fastställs i årliga budgetbeslut i ärendet gällande mål och budget. Varje enskilt investeringsobjekt överstigande 500 tusen kronor kräver ett särskilt igångsättningstillstånd av respektive nämnd innan slutligt beslut om genomförande. Fullmäktige tilldelar också nämnderna ramanslag för vissa investeringstyper, t.ex. inventarier och transportmedel samt för komponentbyten. Dessa ramar fördelar respektive nämnd i sin internbudget efter behov.

Investeringarna har en treårig planeringshorisont, där det första året utgör budgetåret och de två därefter följande åren utgör planeringsår. Den beslutade totalutgiften för investeringsprojekt, vars planerade genomförandetid omfattar flera år, fördelas på anslag för budgetåret och respektive planeringsår. Investeringsverksamheten ska även bedömas i ett tioårigt perspektiv.

Årligt positiva och negativa budgetavvikelser i fleråriga investeringsprojekt överförs till kommande års investeringsbudget under förutsättning att den totala budgeten för projektet hålls. Konstaterad avvikelse i nämnds totala investeringsbudget ska anmälas till fullmäktige i löpande uppföljning. Fullmäktige beslutar i förekommande fall om omfördelning av medel mellan nämnder eller om tilläggsanslag. Ej förbrukade investeringsmedel som ingår i ramanslag överförs normalt inte som tilläggsanslag i nästa års budget.

Genomsnittlig nyttjandeperiod för Mark byggnader och tekniska anläggningar är 29,1 år och för maskiner och inventarier 11,8 år.

Investeringsredovisningens internredovisningsprinciper

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter.

Not 3 Verksamhetens intäkter	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Försäljningsintäkter	9,3	8,8	9,3	8,8
Taxor och avgifter	50,9	47,8	50,9	47,8
Hyror och arrenden	152,6	145,9	11,0	10,0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	5,5	6,4	5,5	6,4
Bidrag	71,6	65,9	71,6	65,9
Offentliga investeringsbidrag	0,1	0,1	0,1	0,1
Exploateringsintäkter	1,9	1,6	4,4	5,5
Realisationsvinster	1,3	0,8	1,3	0,8
Övriga intäkter	11,8	10,3	0,1	0,1
Avgår koncerninternt	-92,8	-86,3	0,0	0,0
Summa	212,0	201,4	154,1	145,4

Kommunen äger endast 2 fastigheter med tomträttsavgäld och det i kategorin småhus. Total yta är 4 289 m², taxeringsvärdet är 1 400 000 kr och årets intäkt uppgår till 19 485 kronor.

Not 4 Verksamhetens kostnader	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Köp av anläggnings- och underhållsmaterial	79,6	75,2	3,0	1,1
Lämnade Bidrag	42,1	43,3	42,1	43,3
Köp av Huvudverksamhet	234,6	207,7	234,6	207,7
Löner och Sociala avgifter	622,2	574,7	597,6	552,5
Pensionskostnader	56,2	40,5	56,2	40,5
Lokal- och markhyror	89,6	81,0	89,6	81,0
Övriga tjänster	24,5	24,9	24,5	24,9
Övriga kostnader	122,9	117,2	120,6	112,6
Granskningsarvode revisorer	0,0	0,0	0,7	0,7
Realisationsförluster och utrangeringar	0,1	0,2	0,1	0,2
Årets skatt	3,4	4,6	0,0	0,0
Avgår koncerninternt	-92,8	-86,3	0,0	0,0
Summa	1 182,5	1 083,0	1 169,1	1 064,4

Not 5 Avskrivningar	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Mark, byggnader, tekn. anläggningar	36,4	27,2	12,8	4,2
Maskiner och inventarier	6,4	3,9	5,5	3,1
Nedskrivningar	0,0	2,0	0,0	0,0
Summa	42,8	33,0	18,3	7,3

Not 6 Skatteintäkter	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Preliminär kommunalskatt	701,7	674,0	701,7	674,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	3,7	4,5	3,7	4,5
Slutavräkningsdifferens föregående år	11,3	16,7	11,3	16,7
Summa skatteintäkter	716,8	695,2	716,8	695,2

Not 7 Generella statsbidrag	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Inkomstutjämnning	229,3	199,4	229,3	199,4
Regleringsbidrag/avgift	33,6	39,4	33,6	39,4
Kostnadsutjämningsbidrag	16,3	12,0	16,3	12,0
Kommunal fastighetsavgift	41,0	39,6	41,0	39,6
Bidrag/avgift för LSS-utjämnning	2,2	1,8	2,2	1,8
Generella bidrag	6,7	2,5	6,7	2,5
Summa	329,1	294,6	329,1	294,6

Not 8 Finansiella intäkter och kostnader	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
<u>Finansiella intäkter</u>				
Utdelningar aktier och andelar	0,1	0,0	2,1	2,0
Gottgörelse pensionsstiftelse	2,1	1,9	2,1	1,9
Ränteintäkter	6,8	1,7	6,2	1,4
Övriga finansiella intäkter	0,3	0,6	2,2	2,5
Finansiella intäkter	9,3	4,2	12,6	7,9
<u>Finansiella kostnader</u>				
Räntekostnader	16,3	8,1	4,6	0,5
Ränta på pensionsavsättningar	9,5	2,3	9,5	2,3
Övriga finansiella kostnader	0,2	0,1	0,2	0,1
Finansiella kostnader	25,9	10,5	14,3	2,9
Finansnetto	-16,6	-6,3	-1,7	5,0

Not 9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Anskaffningsvärde	1 771,9	1 626,8	502,1	475,1
Akkumulerade avskrivningar	-502,0	-465,5	-189,1	-176,3
Akkumulerade uppskrivningar	7,0	7,0	0,0	0,0
Akkumulerade nedskrivningar	-85,5	-85,5	0,0	0,0
Bokfört värde	1 191,4	1 082,8	313,0	298,9
Redovisat värde vid årets början	1 082,8	849,3	298,9	108,7
Investeringar	62,6	252,0	27,5	192,9
Redovisat värde av avyttringar och utrangeringar	0,0	-2,5	0,0	0,0
Uppskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Återförda uppskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivningar	0,0	-2,0	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	0,0	-22,9	0,0	0,0
Avskrivningar	-36,4	-4,2	-12,8	-4,2
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,1	-0,2	0,1	-0,2
Förändring pågående	82,5	13,3	-0,6	1,7
Utgående balans	1 191,4	1 082,8	313,0	298,9
Specifikation (endast kommunen)				
Fastigheter för affärsverksamhet, tex vattenverk och renhållningsverk			17,9	14,8
Publika fastigheter, t ex gator, vägar och parker			88,4	67,5
Verksamhetsfastigheter, t ex förvaltningshus och skolor			1,2	1,4
Övriga fastigheter			4,3	4,4
Fastigheter för annan verksamhet			7,0	7,0
Markreserv			16,6	16,5
Finansiell leasing			170,6	179,6
Pågående investeringar			7,0	7,6
Summa			313,0	298,9

Not 10 Maskiner och inventarier	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Anskaffningsvärde	86,3	83,5	75,7	72,0
Ackumulerade avskrivningar	-57,2	-53,6	-49,1	-45,3
Bokfört värde	29,1	29,8	26,5	26,7
Redovisat värde vid årets början	29,8	17,4	26,7	14,7
Investeringar	5,9	11,6	5,6	10,4
Redovisat värde av avyttringar och utrangeringar	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-6,4	-3,8	-5,5	-3,0
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,0	0,1	0,0	0,1
Befintlig finansiell leasing	0,0	4,7	0,0	4,7
Utgående balans	29,1	29,8	26,5	26,7
Specifikation (endast kommunen)				
Inventarier			18,1	18,2
Bilar och andra transportmedel			0,4	0,1
Konst mm			0,1	0,1
Maskiner			3,1	2,9
Finansiell leasing			4,0	4,3
Övriga maskiner och inventarier			0,8	1,0
Summa			26,5	26,7

Not 11 Finansiella anläggningstillgångar	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Aktier i Hebyfastigheter AB	0,0	0,0	133,5	133,5
Aktier	3,0	3,0	3,0	3,0
Andelar	11,3	9,9	11,1	9,7
Bostadsrätter	0,6	0,6	0,6	0,6
Grundfondskapital	0,0	0,0	0,0	0,0
Långfristiga fordringar:				
Arena Tegelvallen	5,1	5,3	5,1	5,3
Pensionsstiftelse	52,9	56,5	52,9	56,5
Löneskatt avsättning pensionsstiftelse	12,8	13,7	12,8	13,7
Summa	85,7	89,0	219,0	222,3

Not 12 Bidrag till statlig infrastruktur	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Bidrag statlig infrastruktur Citybanan	8,0	8,0	8,0	8,0
Ack avskrivning	-3,5	-3,2	-3,5	-3,2
Summa	4,5	4,8	4,5	4,8
Upplösning sker under 25 år				

Not 13 Förråd mm	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Tomtmark för försäljning	9,0	9,2	9,0	9,2
Utgående balans	9,0	9,2	9,0	9,2

Not 14 Kortfristiga fordringar	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Kundfordringar	6,3	4,1	7,1	5,2
Skattefordran	62,6	59,6	60,3	57,1
Övriga fordringar	8,4	10,6	7,1	9,9
Förutbetalda kostnader upplupna intäkter	51,2	57,7	58,5	64,9
Summa	128,5	132,1	133,1	137,1

Not 15 Eget kapital	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Ingående eget kapital	430,1	364,3	354,2	290,0
Årets resultat	15,9	69,0	10,9	68,6
Justeringspost ingående eget kapital	0,0	1,1	0,0	0,0
Förändring Resultatutjämningsfond VA och renhållning	-8,8	-4,3	-8,8	-4,3
Utgående eget kapital	437,2	430,1	356,3	354,2
I beloppet för eget kapital ingår fonder för Va- och renhållningsverksamheten				
VA	-3,0	5,0	-3,0	5,0
Renhållning	0,5	1,3	0,5	1,3
Summa	-2,5	6,3	-2,5	6,3

Not 16 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Förmånsbestämd ålderspension	116,8	97,1	116,8	97,1
Löneskatt	28,3	23,5	28,3	23,5
Totalt avsatt till pensioner	145,2	120,6	145,2	120,6
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	120,6	111,4	120,6	111,4
Ränte- och basbeloppsuppräknig	9,5	2,3	9,5	2,3
Nya förpliktelser under året	15,4	8,1	15,4	8,1
Övrig Post	-1,8	0,3	-1,8	0,3
Årets utbetalningar	-3,4	-3,3	-3,4	-3,3
Förändring av löneskatt	4,8	1,8	4,8	1,8
Totalt avsatt till pensioner	145,2	120,6	145,2	120,6
Aktualiseringsgrad	81,0 %	81,0 %	81,0 %	81,0 %

Not 17 Andra avsättningar	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Uppskjuten skatt i obeskattade reserver	0,5	0,5	0,0	0,0
Uppskjuten skatteskuld hänförlig till skillnad mellan skattemässiga och bokföringsmässiga avskrivningsplaner	22,5	18,6	0,0	0,0
Uppskjuten skatteskuld hänförligt till skattemässigt ej avdragsgilla avskrivningar på uppskrivet värde på fastigheter	-8,4	-8,1	0,0	0,0
Summa avsättningar	14,6	11,1	0,0	0,0

Not 18 Långfristiga skulder	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Lån i banker och kreditinstitut	321,8	444,5	10,0	10,0
Långfristig leasingsskuld	168,2	175,7	168,2	175,7
Skuld för anslutningsavgifter, upplöses 50 år	12,5	11,8	12,5	11,8
Skuld investeringsfond VA, upplöses 25 år	2,4	2,5	2,4	2,5
Skuldför investeringsbidrag, upplöses 28 år	3,4	3,2	3,4	3,2
Summa	508,3	637,7	196,6	203,2
Genomsnittlig ränta	1,9 %	1,3 %	0,3 %	0,3 %
Genomsnittlig räntebindningstid	2,1 år	1,8 år	1,4 år	2,5 år
Lån som förfaller inom				
1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
2-3 år	204,8	301,2	10,0	10,0
3-5 år	117,0	115,9	0,0	0,0
5- år	0,0	27,4	0,0	0,0
Kommunen använder Huvudmetoden avseende lånekostnader				

Not 19 Kortfristiga skulder	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Skulder till kreditinstitut	232,5	123,1	0,0	0,0
Kortfristig del av leasingskuld	8,6	8,3	8,6	8,3
Checkräkningskredit	80,0	0,0	0,0	0,0
Leverantörsskulder	66,8	70,9	44,1	57,8
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	32,4	32,8	32,4	32,8
Övriga skulder avseende personal	50,0	48,3	50,0	48,3
Övriga kortfristiga skulder	6,9	7,2	3,5	4,4
Förutbetalda generella statsbidrag	6,9	2,0	6,9	2,0
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	5,6	6,3	5,6	6,3
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	36,0	29,8	22,1	15,6
Summa	525,6	328,7	173,2	175,4

Not 20 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Ingående ansvarsförbindelse	194,8	199,6	194,8	199,6
Ränteuppräkning	1,4	1,4	1,4	1,4
Basbeloppsuppräkning	14,6	4,5	14,6	4,5
Nyintjänande	0,0	-1,1	0,0	-1,1
Övrig post	-1,1	1,1	-1,1	1,1
Årets utbetalningar	-12,0	-10,8	-12,0	-10,8
Summa pensionsförpliktelser	197,7	194,7	197,7	194,7
Löneskatt	48,0	47,2	48,0	47,2
Utgående ansvarsförbindelse	245,7	241,8	245,8	241,8
Aktualiseringsgrad för underlaget	81,0 %	81,0 %	81,0 %	81,0 %
Pensionsstiftelse				
Ingående värde pensionsstiftelse	82,3	94,2	82,3	94,2
Årets värdeförändring	8,3	-6,2	8,3	-6,2
Gottgörelse	-5,7	-5,8	-5,7	-5,8
Utgående värde pensionsstiftelse	84,9	82,3	84,9	82,3

Not 21 Övriga ansvarsförbindelser	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Borgensåtaganden				
<u>Dotterbolag</u>				
Hebyfastigheter AB	0,0	0,0	298,9	215,5
Hebygårdar AB	0,0	0,0	356,3	342,9
<u>Övriga</u>				
Vafab Miljö AB	8,2	10,4	8,2	10,4
Sala-Heby Energi AB	35,2	35,2	35,2	35,2
Sala-Heby Energi Elnät AB	1,5	1,5	1,5	1,5
Summa	44,9	47,1	700,0	605,5

Not 22 Ej likviditetspåverkande poster	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Av- och nedskrivningar	42,8	33,0	18,3	7,3
Avsatt till pensioner	24,6	9,0	24,6	9,0
Löneskatt på Gottgörelse	0,9	0,9	0,9	0,9
Övriga avsättningar	3,6	4,6	0,0	0,0
Resultatfond VA	-8,8	-4,3	-8,8	-4,3
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	0,3	0,3	0,3	0,3
Tillkommande finansiell leasing	-1,2	0,0	-1,2	0,0
Amortering leasingskuld	-7,5	0,0	-7,5	0,0
Upplösning långfristiga skulder	-0,4	0,0	-0,4	0,0
Realisationsvinster/-förluster	-3,2	-0,1	-3,2	-2,5
Övrigt	-0,1	1,0	-0,1	0,0
SUMMA	51,0	44,4	22,9	10,7

Not 23 Leasing	Koncernen		Kommunen	
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Operationella leasingavtal				
Minimileasingavgifter				
Med förfall inom 1 år	3,5	2,1	3,2	1,9
Med förfall inom 1-5 år	3,2	2,2	2,1	1,1
Med förfall senare än 5 år	1,4	1,3	0,0	0,0
Summa	8,1	5,6	5,3	3,0
Finansiella leasingavtal				
Maskiner och inventarier				
Totala minimileasingavgifter	4,1	4,4	4,1	4,4
Framtida finansiella kostnader	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
Nuvärde minimileasingavgifter	3,9	4,3	3,9	4,3
Med förfall inom 1 år	1,6	1,4	1,6	1,4
Med förfall inom 1-5 år	2,3	2,9	2,3	2,9
Med förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	3,9	4,3	3,9	4,3
Finansiella leasingavtal				
Fast egendom				
Totala minimileasingavgifter	219,4	231,0	219,4	231,0
Framtida finansiella kostnader	-46,5	-51,2	-46,5	-51,2
Nuvärde minimileasingavgifter	172,9	179,8	172,9	179,8
Med förfall inom 1 år	7,0	6,9	7,0	6,9
Med förfall inom 1-5 år	30,6	29,7	30,6	29,7
Med förfall senare än 5 år	135,3	143,2	135,3	143,2
Summa	172,9	179,8	172,9	179,8

Revisionsberättelse

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effekt mål	Kommentar
Heby kommun ska vara en trygg och säker kommun som strävar efter ökad social hållbarhet.	◆	Med gemensamma krafter ska vi öka barn och ungas välbefinnande och därmed ge bättre förutsättningar för måluppfyllelse i skolan.	<p>Arbetet mot det gemensamma effektmålet sker på strategisk och operativ nivå genom förvaltningsöverskridande samverkan i Styrgrupp för social hållbarhet samt särskilt utsedda arbetsgrupper. Under perioden har arbetet med att utveckla, starta och följa upp aktiviteter fortsatt. En av aktiviteterna är Barnsäkert, ett samverkansarbete mellan kommunens familjeteam och BVC inom Region Uppsala. Vidare har arbetet med närvaroteam fortsatt. Närvaroteamet som ger stöd till och samordnar resurser runt eleven utifrån varje elevs specifika behov arbetar för att elevernas närvaro i skolan ska öka och att de på så sätt också ska kunna klara av att fullfölja sin skolgång. Insatsen finansieras med stöd av sociala investeringar till och med december 2024. Fortsatt arbete med implementering av familjecentral har under perioden genomförts i samverkan mellan kommunen, Region Uppsala och Svenska kyrkan. Förvaltningen har också i bred samverkan erbjudit föräldraskapsstöd i form av programmet COPE och löpande utvärdering av insatsen visar på goda resultat hos de som deltagit. Ungdomscoacherna har bland annat arbetat uppsökande mot ungdomar och grupper och har med jämna mellanrum erbjudit aktiviteter till grupper såsom motorburen ungdom. Utvärdering av ungdomscoacherna genomfördes under hösten 2023 och denna visade att syfte och mål med att insatsen hade uppnåtts. Kommunstyrelsen beslutade att bevilja fortsatt stöd från sociala investeringar till och med december 2025. Under perioden har också styrgruppen för social hållbarhet arbetat med att förbereda för uppstart av ett SSPF-arbete (Skola, socialtjänst, polis, fritid), vilket syftar till att förhindra och förebygga att ungdomar hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng och/eller inleder missbruk och där målet är att ungdomarna ska ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger. Arbetet med kvartalsvisa lägesbilder där fokus ligger på brottsförebyggande och trygghetsskapande inriktningar har i samverkan med polisen fortsatt att utvecklas under perioden och inriktningarna har bland annat bestått av att genomföra föräldracaféer, informera om alkohol och dess konsekvenser samt att bedriva ett gemensamt uppsökande i de områden och på de platser där behov har funnits. Arbetet med nattvandring startade under hösten 2023 och då med stöd från Sparbanksmiljonen. Nattvandringen samordnas av kommunen och genomförs av föreningar som finns i kommunen.</p> <p>En stor del av arbetet med effektmålet är långsiktigt och full effekt kommer att märkas först på längre sikt. Årets måluppfyllelse för detta mål är delvis uppnått då ett mått når utsatt målvärde, ett mått delvis når utsatt målvärde samt ett mått inte når utsatt målvärde. Värt att notera är att måttet Ungas sociala välbefinnande, som förra året stod för en stor minskning, har ökat och är det mått som under perioden når det utsatta målvärdet.</p> <p>En faktor som troligtvis har bidragit till det något lägre utfallet är att endast elever i årskurserna 7-9 besvarat enkäten under 2022 och 2023. Tidigare år var även elever i årskurs 6 inkluderade men då enkäten bedömdes vara för påfrestande för dessa elever valde Barn- och utbildningsförvaltningen att inte inkludera dem i arbetet med enkäten. Elever i de yngre åldrarna tenderar ofta att bidra till högre resultat inom detta område. Det finns fortfarande skillnader mellan könen där pojkar skattar högre än flickor inom samtliga mått. Det är viktigt att följa utfallen kommande år för att på så sätt kunna se eventuella trender och för att tydligare kunna koppla resultatet av genomförda aktiviteter och insatser till utfallen.</p>
	◆	Alla unga och unga vuxna ska vara rustade för att bli självförsörjande samt kunna verka som samhällsmedborgare.	<p>Arbetet mot det gemensamma effektmålet sker på strategisk och operativ nivå genom förvaltningsöverskridande samverkan i styrgrupp för social hållbarhet. Under perioden har arbetet med att utveckla fortsatt.</p> <p>Portalen för livslångt lärande har under perioden fortsatt arbetet för att möta målgruppernas behov. De delar som ingår är; gymnasieuppföljning - ungdomar/UVAS 16-20 år, KAA - ungdomar/UVAS 16-20 år, AME, 20-65 år, mottagning nyanlända- utrikesfödda/ anvisade till Heby kommun, Plattform individstöd i samverkan - 16-65 år med stort behov av arbetslivsriktad rehabilitering, projekt ISA-UVAS - 16-29 år och projekt TIS - tredjelandsmedborgare. I arbetet används bland annat de evidensbaserade och beprövade metoderna;</p>

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effektmål	Kommentar
			<p>samtalsmetodik; MI, 7TJUGO, SMAIL och 7 Frågor om våld.</p> <p>AME har fortsatt arbetet runt individen som sker i följande steg; relationsskapande arbete, kartläggande arbete, målskapande arbete (Coaching) och uppföljande och motiverande arbete (Coaching).</p> <p>Under perioden har IFO vuxen arbetat med kompetensutveckling för ett urval av medarbetare och det har då handlat om SMART(a) mål i planering mot självförsörjning och självständighet för unga. Plan för fortsatt arbete har skett i dialogform i behandlingskollegium för vuxna med beroendeteamet samt inom ramen för försörjningsstöd och plan mot självförsörjning.</p> <p>Arbetet med att utveckla kommunens samordning av praktikplatser pågår och rekrytering av arbetskoordinator har pågått under perioden.</p> <p>En stor del av arbetet med effektmålet är långsiktigt och full effekt kommer att märkas först på längre sikt. Under perioden ökade antalet arbetslösa i åldrarna 18-24 från 76 personer kvartal 4 år 2022 till 78 personer samma tid år 2023, och andelen ökade något till 11,7 %. Unga personer som uppstår försörjningsstöd har minskat med 19 %. Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning har ökat till drygt 90 % vilket är över riksnittet på 87,3 % och också högst värde i Uppsala län.</p>
		Räddningstjänsten skall vara en naturlig aktör i arbetet med att skapa ett tryggare och säkrare samhälle	<p>Räddningstjänst deltar vid olika typer av tillställningar och anordnar även egna event så som öppet hus och blåljus dag. Vi genomför också informationsinsatser i anslutning till genomförda räddningsinsatser och vi genomför nu ett pilotprojekt i Sala som benämns bostadsbrandsyn. Det går ut på att skiftgående uttryckande personal genomför tillsynen av flerbostadshus och samtidigt svarar på frågor och sprider olycksförebyggande budskap. Vi arbetar även aktivt med att sprida olycksförebyggande budskap i våra sociala medier.</p> <p>Räddningstjänst arbetar hela tiden för att ha en dynamisk fördelning av våra operativa resurser, dagens utmaning med bemanning på våra Rib stationer gör att vi behöver titta brett på olika organisatoriska lösningar för att uppnå optimal beredskap. Räddningstjänst bidrag till civilt försvar är ett arbete som är påbörjat men det kommer kräva resurser från andra delar av kommunen och en delaktighet från styrande funktioner.</p> <p>Räddningstjänst har uppdaterat och utökat rutinerna för hur vi hanterar erfarenheter ifrån inträffade händelser. Samtliga utvärderingar och utredningar genomförs i lärande syfte. De olycksutredningar som genomförs sänds även till MSB som samlar genomförda utredningar i syfte att kunna sprida lärande budskap till svensk räddningstjänst och andra aktörer.</p>
		Kommunen ska ha en god förmåga att hantera allvarliga och extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap	<p>Krisledningsnämnden har deltagit i en övning under 2023, ledd av länsstyrelsen. Övningen fokuserade på nämndens arbetssätt, regelverk och olika avvägningar. Säkerhetsgruppen har genomfört fyra möten under 2023, och vid dessa ges en lägesbild över utvecklingen på säkerhetsområdet i kommunen, och om det finns trender att följa. Deltar gör räddningstjänst, polis, Hebyfastigheter AB och kommunens verksamheter. Ett krisövervakningsråd, där olika delar av civilsamhället är representerat, är bildat och har genomfört två möten. Krisledningsstaben är inte fulltalig med anledning av personalomsättning.</p>
		Glädje och trygghet. Varje barn/elev har rätt till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet och stimulans och som bidrar till god hälsa.	<p>Samtliga mått förutom ett när utsatt målvärde. Utifrån de erhållna resultaten framgår det att såväl vårdnadshavare som elever på fritids och i F-6 grundskolor känner trygghet i verksamheterna. Därtill framgår det att majoriteten av vårdnadshavarna anser att deras barn trivs när de är i förskolan. Det mått som inte når utsatt målvärde berör elevers skattning av trygghet i årskurser 7-9. Utifrån respektive årskursnitt framgår det att det i första hand är elever i årskurs 7 som skattar trygghetspåståendet lägst. Bägge högstadienheter har identifierat detta och har påbörjat ett arbete med att försöka öka tryggheten bland samtliga elever och i synnerhet bland elever i årskurs 7. Dessvärre är årets svarsfrekvens för kommunala förskolor lägre än</p>

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effektmål	Kommentar
			svarsfrekvensen 2022, och är under 50% vilket innebär att erhållna snitt inte representerar en majoritet av vårdnadshavarna med barn på förskolor i kommunal regi. Inom vuxenutbildning, CLL har undervisningen blivit mer individualiserad i och med att den till viss del sker som fjärrundervisning vilket ger en direktkontakt med lärare som finns nära till hands och har ännu större individfokus. Trevliga och trygga lärmiljöer finns för de studerande att vistas i både under och vid sidan av lektioner. Möblemaning och öppen studiehall skall präglas av en inbjudande atmosfär som verkar för att studera tillsammans och också kunna mötas och umgås, det finns också personal att tillgå. En elevenkät delas ut vid varje avslutad kurs för att mäta studerandes upplevda trygghet, studiero samt trivsel med personal och medstuderande på CLL. Enkätens svar har alltid visat på god studiero och trygghet.
Heby kommun ska vara en jämställd och attraktiv kommun att leva, bo och verka i.		Vi ska tillsammans arbeta strategiskt för att skapa attraktiva och hållbara samhällen med växande befolkning och en levande landsbygd.	<p>Effektmålet är gemensamt mellan kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden. Mark för bostadsbebyggelse såldes i början på året till ett byggföretag men vid de tre markanvisningstävlingar som hölls var intresset för tomtmark svalt. Arbete med översiktsplanen pågår och fördjupad översiktsplan för Morgongåva antogs. Tre detaljplaner antogs och fyra fick planuppdrag. Digitaliseringsarbetet fortsatte och den externa kommunkartan uppdaterades. Riktlinjer för laddinfrastruktur antogs och gång- och cykelvägen mellan Morgongåva och Vittinge påbörjades. Underhåll av VA-ledningsnätet genomfördes. Åtgärder för att säkra reningsverket i Heby vid eventuell ny översvämning implementerades. Arbete för trafiksäkra kommunens vägar pågick och uppdatering av belyningsanläggningen slutfördes.</p> <p>Mycket av det arbete som gjordes under 2023 är på planeringsstadiet eller mindre synligt för medborgarna och full effekt kommer troligtvis märkas av först i ett senare skede. Stigande inflation, räntor samt krigssituationen i Europa gör också att många människor och företag är mer försiktiga vad gäller till exempel byggnation av bostäder och flytt. Både antalet invånare och antalet inflyttade till kommunen sjönk. Mediantiden från planuppdrag till antagande under de två senaste åren minskade något och kommunens planberedskap var oförändrad. Hälften så många förhandsbesked begärdes och 42 % färre bygglov beviljades 2023 i förhållande till 2022. Måttutfallen följer trenden i samhället i stort där lågkonjunkturen minskar trycket på bostadsmarknaden. Målvärden för tre av måtten har inte uppnåtts, två har delvis uppnåtts och för ett mått har utfall överskridit målvärdet.</p>
		Heby kommun ska ha en långsiktig strategisk planering för tillväxt och landsbygdsutveckling	Samhällsbyggnadskontoret har bidragit till strategisk planering
		Heby kommun ska vara en jämställd och attraktiv arbetsgivare med en medveten strategi för kompetensförsörjning och moderna verktyg för rekrytering	Samtliga delmål är uppfyllda eller mycket nära uppfyllnad (några hundradelar för lågt resultat på ett av dem). Sjukfrånvaron har sjunkit relativt mycket, från 9,1 % både inom den yngre åldersgruppen och i hela gruppen. Detta beror sannolikt på förändrade omvärldsfaktorer med en ökad arbetslöshet och kraftig inflation, samtidigt som kommunen har fortsatt att arbeta med ledarskapet.
		Heby kommun ska ha ett bra företagsklimat	De mätningar som genomförts under 2023 vad gäller företagsklimat, ger en mycket heterogen bild. Den mätning som vänder sig till företag som har varit i kontakt med kommunen i olika ärenden, Löpande Insikt, ger ett mycket högt betyg till kommunen som företagarkommun. Särskilt glädjande är att betyget på bygglovsärenden stigit kraftigt från en lägre nivå föregående år. Svenskt Näringslivs ranking visar på en sjunkande trend vilket är svårt att förklara fullt ut. Implementering av näringslivsstrategin pågår, där framförallt Utbildningsnämnden och Företagarna i Heby har inlett ett samarbete.

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effekt mål	Kommentar																											
			<table border="1"> <caption>Data from the line chart</caption> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>NKI Löpande insikt</th> <th>Svenskt Näringsliv, Ranking</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2012</td> <td>62</td> <td>150</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>71</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>70</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>80</td> <td>200</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>72</td> <td>230</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>75</td> <td>240</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>72</td> <td>230</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>83</td> <td>250</td> </tr> </tbody> </table>	Year	NKI Löpande insikt	Svenskt Näringsliv, Ranking	2012	62	150	2014	71	100	2016	70	120	2018	80	200	2019	72	230	2020	75	240	2021	72	230	2022	83	250
Year	NKI Löpande insikt	Svenskt Näringsliv, Ranking																												
2012	62	150																												
2014	71	100																												
2016	70	120																												
2018	80	200																												
2019	72	230																												
2020	75	240																												
2021	72	230																												
2022	83	250																												
		<p>Vi ska främja god hälsa genom att erbjuda ändamålsenliga och trygga mötesplatser för rekreation, socialisering och delaktighet.</p>	<p>Biblioteket fyller en viktig funktion som mötesplats för våra orter och bilden av traditionell biblioteksverksamhet är bara en del av bibliotekens verksamhet idag. De publika datorerna bidrar till kommunmedborgares delaktighet i samhället och författarbesök och andra aktiviteter som exempelvis pysselpåsar medför både socialisering och rekreation. Biblioteken har också bland annat anordnat bokklubbar för barn, sagoläsning och flera olika föreläsningar som exempelvis "lyckas med tomatodlingen" i samarbete med Morgongåva/Heby trädgårdsförening. Under sommaren 2023 startade ett projekt för att nå ut till ungdomar. I samarbete med Kulturrådet har man skapat ett kreativt rum (makerspace) där ungdomar ska kunna utvecklas i media- och informationskunnsighet. Det kan handla om att få en bättre förståelse av vad man kan använda teknik till och lära sig att kritiskt ifrågasätta det man läser på internet. Fokus för 2023 var spel och läsning men arbetet var baserat på delaktighet och de ungas eget engagemang formade mycket av arbetet.</p> <p>Heby arena hade tre senior power-grupper under året. Grupperna träffas för att träna två gånger i veckan. Dessa var mycket uppskattade och grupperna blev snabbt fulla. De som kommer och tränar i senior power-grupperna får förutom en starkare kropp också tillfälle för socialt umgänge och möjlighet att göra nya bekansksaper.</p> <p>Vid sommaravslutningen genomförde kultur och fritid tillsammans med Sala sparbank och kyrkan ett trygghetsprojekt för att ungdomarna skulle ha någonstans att fira sommaren. Arrangemanget hade väldigt bra upplutning och var uppskattat av alla parter. Tillställningen hade önskad effekt och kvällen var lugn. Under hösten ökade öppettiderna för Klubb Knaster som då exempelvis kunde vara öppet varje fredagskväll så att ungdomar hade någonstans att samlas. Kiosken i Östervåla sporthall är öppen alla kvällar, personal är på plats och sporthallen är nu officiellt utsedd som en ungdomsmötesplats.</p> <p>Under 2023 gjordes en extra satsning för att öka uthyrningsgraden av nämndens uthyrningsbara lokaler. Östervåla sporthall ska fungera som en mötesplats för olika behov, och personal har bland annat arbetet med</p>																											

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effekt mål	Kommentar
			<p>att ytterligare förbättra det nya konferensrummet samt mer aktivt marknadsföra bastun. Nytt bokningssystem har implementerats och verksamheten har fått positiv återkoppling från både föreningar och privatpersoner.</p> <p>Antalet unika aktiva användare av publika datorer på kommunens bibliotek minskade från 487 till 365 mellan 2022 till 2023, vilket motsvarar en minskning på 25 %. Detta skulle kunna peka på att färre personer har behov av att låna datorer och kan nyttja privata alternativ eller att de som har behov i lägre utsträckning inte känner till att det går att låna en dator på kommunens bibliotek. Antalet besök på kommunens bibliotek (v 20 och v 39) minskade under 2023 och gick från 857 till 803. Minskningen för antalet besökare var dock inte större än att utfallet ändå befinner sig inom 80 % av målvärdet. Samtidigt såg biblioteket en ökning av totala mängden besökare på helåret i Heby bibliotek med nästan 13 % från 17107 till 19302 personer. Endast ett av kommunens bibliotek har uppgifter om antalet besökare för helåret.</p> <p>Utfallen på båda dessa mått skulle kunna indikera att intresset för biblioteksverksamheten och att vistas på kommunens bibliotek minskat 2023 i förhållande till 2022 men då exempelvis antalet totala besökare på Heby bibliotek ökat behöver man följa måtten under några år för att kunna göra några djupare slutsatser från resultaten.</p> <p>Beläggningsgraden för Senior power-grupperna var 100 % 2023 vilket matchade utfallet 2022. Dessa träningstillfällen är oerhört omtyckta av deltagarna och grupperna fylls snabbt. Också beläggningsgraden för uthyrningsbara lokaler ökade från 2022 till 2023. Lokaluthyrningen ökade med 24,5 % (577 h) i förhållande till 2022 och låg på 8,4 % av total bokningsbar tid. Ökningen kan delvis förklaras med att antalet bokningsbara timmar utökades, bland annat genom konferensrummet i Östervåla. Under 2023 började ett nytt bokningssystem för lokalhyrning användas och då systemen inte är kompatibla redovisas bara beläggningsgrad för sex månader. Då detta inkluderar en hel termins lokalhyra görs dock bedömningen att underlaget är tillräckligt för att spegla uthyrningen av lokaler under nämnden. Redovisat resultat bygger på första halvåret 2023 och verksamheten gör också bedömningen att antalet uthyrningstillfällen ökat under hösten efter införandet av nya bokningssystemet. Bland annat ser personal att antalet fristående bokningar med kort varsel ökat sedan det nya bokningssystemet infördes.</p> <p>Inget utfall har kunnat tas fram för måttet antal aktiva användare i ungdomsappen då verksamheten sa upp avtalet med leverantör under 2023. Appen fungerade inte som tänkt och kostnaden för tjänsten överskred nyttan.</p>
		Våra naturområden och naturreservat ska göras mer synliga och lättillgängliga för kommuninvånare och besökare.	<p>Samhällsbyggnadsnämnden har under flera år prioriterat att göra naturområden och naturreservatet mer synliga och lättillgängliga och arbetet fortsatte under 2023. Mer behöver göras för att detta ska synliggöras för kommunmedborgare som inte redan brukar besöka Östa eller vistas mycket i kommunens naturområden. Mycket arbete pågår inom området och bland annat Östa är ett omtyckt utflyktsmål många människor, både i och utanför kommunen, besöker. Målet har haft en positiv trend de senaste åren med en liten dipp 2022 men 2023 kunde alla målvärden återigen nås.</p>
		Stimulera nyfikenhet. Varje barn/elev ska erbjudas en verksamhet som stimulerar till ständiga förbättringar i sitt lärande och sin utveckling	<p>Samtliga mått som inte når målvärdet berör grundskolan. Det är dock viktigt att beakta att även om det sammanvägda snittet inte når målvärdet är det vissa enheter som gör det. Samtliga grundskolemått utgår från den "trivselenkät" som genomförs och snitten härstammar från elevernas skattningar kring dessa påståenden. Även där förekommer det skillnader då måtten som berör elever i årskurser F-6 tenderar att ha högre snitt och är närmare sammanlagd måluppfyllelse än måtten som berör elever i högstadiet (årskurser 7-9).</p> <p>Den generella trenden för påståenden rörande skolarbetet och intresse för det som görs på lektionerna är att snitten sjunker i samband med stigande ålder. Samtliga enheter har identifierat denna trend och arbetar med att försöka höja snitten i de högre årskurserna. Detta görs genom, exempelvis, ökat elevdeltagande i</p>

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effekt mål	Kommentar
			<p>utformning av lektioner, ökat fokus på att förklara för eleverna att skolan är viktig samt att erbjuda eleverna läxhjälp.</p> <p>Inom vuxenutbildningen, CLL fortlöper undervisningen och klassrumsundervisning varierar med fjärrundervisning efter elevgruppens önskemål men också utifrån elevgruppens behov. Att arbeta med IT som hjälpmedel till traditionell undervisning kan också tilltala vår målgrupp som ofta ser detta som spännande, utvecklande och utmanande. Pedagogiska caféer och andra mötesforum sker kontinuerligt med samtlig pedagogisk personal efter den inriktning och önskan som är aktuell, i pedagogens vardagsnära arbete och i skolplan, effekt mål, Skolverkets styrdokument, fokusområden och andra kvalitetshöjande insatser.</p>
		Vård och omsorg attraherar, rekryterar, utvecklar och behåller medarbetare med rätt kompetens.	<p>Verksamhetsområde IFO/Bistånd har under året fortsatt med att hålla gemensamma introduktionsdagar för nyanställda enligt plan med 2 tillfällen, ett under våren och ett under hösten, vilket har varit uppskattat. Man har också fortsatt arbetet med att samverka inom ramen för EN socialtjänst och samtliga enheter har arbetat aktivt med kvalitetsråd under året.</p> <p>Verksamhetsområde äldreomsorg- och funktionsstöd har också under året arbetat med att utveckla introduktionen för nya medarbetare. Bemanningseenheten har exempelvis utvecklat ansökningsförfarandet till att kunna göra snabbansökningar samt anställt ungdomar under lov för att väcka intresse för arbete inom våra verksamheter.</p> <p>Hemtjänstens medarbetare under året deltagit i kvalitetsarbete genom ombudsträffar, teamträffar och kvalitetsråd samt utökade gruppmöten som skapar en högre delaktighet i planeringen av arbetet. Man har också under året genomfört kompetensutveckling inom olika områden samt att hemtjänsten har genomfört ett projekt tillsammans med hälso- och sjukvårdsenheten för att öka och säkerställa kompetensen inom omvårdnad och delegerade HSL-insatser. USK-utbildning har erbjudits vårdbiträden inom verksamheten.</p> <p>Kommunens särskilda boenden har ett pågående arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling genom resursfördelning, erbjudande om USK-utbildning till vårdbiträden och att bli en stjärnmärkt arbetsplats. Man har också under året arbetat aktivt med personalens delaktighet och god arbetsmiljö bl. a genom sunt arbetsliv vilket har skapat en positiv känsla av sin arbetsplats. Stort arbete har gjorts med hållbara scheman efter ny lag under hösten 2023 vilket är en viktig faktor i att vara en attraktiv arbetsgivare.</p> <p>Inom både område funktionsstöd och barn och familj har man gått in i Yrkesresan som är en introduktions- och kompetensutvecklingsinsats i socialtjänsten och är något som alla medarbetare ska delta i. Yrkesresan utgår från bästa tillgängliga kunskap och är en nationell satsning med regionalt genomförande för lokal kompetens.</p> <p>Aktivt arbetsmiljöarbete, utbildningsinsatser och ett nära ledarskap genomsyrar samtliga verksamheter och sammantaget kan man dra slutsatsen att de aktiviteter som genomförs i verksamheterna har gett positivt resultat utifrån att både måttet andel som vill arbeta kvar och hållbart medarbetarindex har ökat jämfört med föregående år. Måttet andel som vill arbeta kvar, ska bibehållas eller öka jämfört med föregående år har ökat från index 83 år 2022 till index 84 år 2023 och måttet hållbart medarbetarindex för hela vård- och omsorgsförvaltningen ska bibehållas eller öka jämfört med föregående år har ökat från ett medelvärde på 4,21 år 2022 till ett medelvärde på 4,32 år 2023.</p> <p>När det gäller kompetensförsörjningsplan så har den inte kunnat tas fram utifrån att utvecklingsenheten inte varit tillräckligt bemannad under året.</p>
Heby kommun ska ha en ekonomisk		Bygg- och miljönämnden ska aktivt samverka med	Samhällsbyggnadskontoret har deltagit i möten

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effekt mål	Kommentar
hållbarhet med en jämställd, växande och resursmedveten ekonomi.		övriga enheter inom kommunen för att säkerställa god resurshushållning.	<p>Heby kommun ska ha en ansvarsfull användning av sina lokaler</p> <p>Kommunens lokaler utgör en viktig resurs för att kunna bedriva en effektiv verksamhet till nytta för kommunmedborgarna. Ett arbete pågår med framtagande av en lokalförsörjningsplan som tar ett mer långsiktigt perspektiv på kommande behov av ändamålsenliga och effektiva lokaler. Beläggningsgraden i kommunens lokaler är generellt hög med undantag för det tidigare vårdboendet Tegelbacken som under våren tomställdes då verksamheten flyttat till Lövsta vårdboende. Förslag till användning är framtaget av förvaltningen och nödvändiga beslut inväntas.</p> <p>Under året har förberedelser och planering genomförts för en effektivare användning av kommunhuset. Under hösten/vintern har ventilationsfrågan lösts och vissa investeringsbehov identifieras. Enligt liggande plan kommer en förtätning att ske under tidig vår 2024. Verksamheter flyttar in från Centralgatan och kontrakt kan därmed sägas upp. Ett flexiblere arbetsätt där man delar på arbetsplatser samtidigt som hybridarbetsätt tillämpas ska göra det möjligt för fler medarbetare att ha kommunhuset som sin arbetsplats. Den av förvaltningen föreslagna flytten av CLL till internt förhyrda lokaler skulle medföra att motsvarande knappt 2 000 kvm externt förhyrda lokaler skulle avvecklas. Nödvändiga politiska beslut har ännu inte fattats i detta ärende.</p>
		Heby kommun ska ha en långsiktig och strategisk ekonomisk planering	<p>Av de tre finansiella målet som gäller år 2023 uppfylls endast ett mål. Enligt mål och budget 2023, plan 2024-2025 bedömdes målet att skatteintäkter och generella statsbidrag ha en högre ökningstakt än nettokostnadsökningen inte skulle komma att uppfyllas. Skatteintäkterna har haft en ökningstakt med 5,7 procent samtidigt som nettokostnaderna har ökat med 11,6 procent under 2023. Utfallet 2023 blev detsamma som bedömdes i prognosen från delårsbokslutet.</p> <p>Resultatet ska under en fyraårsperiod uppgå till minst två procent av skatter och generella statsbidrag vilket uppfylls 2023 då det för fyraårsperioden 2020 till 2023 uppgår till 3,8 procent. Trots ett svagare resultat 2023 ger det goda resultatet 2022 fortsatt hjälp att hålla målnivån med marginal.</p> <p>Soliditeten försämras 2023 med 0,3 procentenheter vilket förklaras av skuldökningen på äldre pensionsåtaganden som räknas av det egna kapitalet. Förändringen bedöms dock i sammanhanget utgöra en marginell förändring.</p>
		Alla individer inom Centrum för livslångt lärande ska rustas mot att bli självförsörjande och verka som samhällsmedborgare	<p>CLL samverkar med andra interna och externa aktörer (även AME och Portalen är en viktig del av arbetet) för att alla individer ska få utvecklas utifrån egen förutsättning. När Portalen ser att en individ är färdigrehabiliterad så är det en nära övergång till Studie- och yrkesvägledning till exempel. Det finns också en samverkan mellan SFI, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Uppsala, Samordningsförbundet och Socialförvaltningen. De interna utbildningarna där APL (arbetsplatsförlagt lärande) är ett viktigt inslag sker också en nära samverkan och ett kompetenshöjande utbyte för den individuella utvecklingen mot sysselsättning.</p> <p>Vägledning är ett fokusområde där arbetet med att reda i hur alla kan, får och bör vägleda utifrån sin profession. Allt för att rusta individen mot valkompetens och i slutändan egenförsörjning. Årets måluppfyllnad är högre för måtten berörande vuxenutbildning och KAA, men är fortsatt under beslutat målvärde på 100%. Måttet rörande SFI har lägre måluppfyllnad jämfört med föregående år. Då samtliga mått inte når utsatt målvärde anses effektmålet inte uppnått, men måtten gällande vuxenutbildning och KAA har en positiv progression med stigande andelar två år i rad.</p>

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effekt mål	Kommentar
		<p>Individuella behov. Varje barn/elev ska erbjudas en förskola och skola som utgår från varje individs behov, för att därigenom ges möjlighet att utvecklas på absolut bästa sätt</p>	<p>Målvärdet på kommunal nivå är uppnått för sex av nio mått kopplade till detta effektmål.</p> <p>Den sammanlagda närvaron för detta läsår har ökat jämfört med föregående läsår, men är fortsatt långt under målvärdet. På kommunal nivå har andelen elever med hög frånvaro minskat detta läsår jämfört med föregående läsår, men det är fortsatt många elever som har sammanlagd frånvaro inom spannet 20-30%. Detta skiljer sig mellan enheterna där det andelsmässigt är färre elever med hög frånvaro i F-6 skolorna än i 7-9 skolorna. Tidigare år har majoriteten av den rapporterade frånvaron varit "giltig frånvaro" (av vårdnadshavare anmäld frånvaro), men under vårterminen 2023 har andelen "ogiltig frånvaro" (oanmäld frånvaro) ökat markant. Enheterna har under läsåret haft ett samarbete med kommunens Närvaroteam kring elever med hög frånvaro och detta samarbete kan ha bidragit till årets andelsökning. Det är dock viktigt att beakta att den sammanlagda närvaron var över 90% 2019 och att snitten därefter sjunkit. En anledning är Covid-19 pandemin med tillhörande restriktioner och rekommendationer. Detta påverkade främst läsåren 19/20, 20/21 samt delvis 21/22, men läsåret 22/23 var relativt opåverkat av restriktioner och rekommendationer. Årets höjning kan vara en början på en återgång mot närvaro andelar likt de som var innan pandemin.</p> <p>Elevers skattning av möjlighet till påverkan av vad som ska göras på fritids är relativt oförändrat jämfört med föregående år och når fortsatt inte målvärdet. Måttet gällande elevers uppfattning huruvida lärarna hjälper dem i årskurser 7-9 når inte målvärdet och har sjunkit jämfört med föregående år.</p> <p>Avseende CLL:s verksamhet har den digitala undervisningsmiljön fört med sig stort individfokus. En kombination mellan att undervisning sker på plats men att också fjärr- och distansundervisning är en naturlig del av vuxenutbildningen möjliggör att individen kan delta i utbildning och undervisning oavsett var i kommunen hemvisten är och att det kan möjliggöra arbete parallellt med studier.</p>
		<p>Genom att öka antalet förebyggande åtgärder riktade till äldre, ska möjligheten att leva ett självständigt liv förbättras</p>	<p>Mötesplatserna för seniorer har många besökare och antalet besökare har successivt ökat hela året och uppfattningen är att fler vill komma och vara med i ett socialt sammanhang.</p> <p>Medarbetarna på Mötesplatserna för seniorer har genomgått utbildning inom samtalsstöd till anhöriga samt startat upp verksamhet för målgruppen genom att erbjuda anhörigrupper.</p> <p>I augusti startades ett projekt finansierat med statsbidrag från Socialstyrelsen. Målet med projektet är att ytterligare underlätta och bidra till att skapa en hållbar situation för den som vårdar eller stödjer en närstående samt att skapa ytterligare förebyggande insatser för äldre. Projektuppdragets syfte är att vidareutveckla det förebyggande, stödjande och hälsofrämjande arbetet för äldre i Heby kommun. Under året har projektledaren arbetet med i huvudsak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla anhörigstöd och förebyggande insatser för äldre • Kartlägga och utveckla arbetet för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre genom hälsosamtal • Genomföra omvärldsanalys • Ansvara för information om verksamheterna både internt och till kommuninvånare • Inventera och följa upp befintligt anhörigstöd och befintliga förebyggande insatser till äldre • Hålla i samverkan internt gällande anhörigstöd och förebyggande insatser för äldre • Ingå i länsnätverket för anhörigstöd inom FoU <p>Inom område äldre och funktionsstöd så har metoden IBIC (individens behov i centrum) använts som stöd att ta fram målinriktade insatser till brukaren. Genomförandeplanerna har skrivits så att rehabiliterande mål finns och det blir lättare att följa att insatserna ger gott omvårdnadsresultat.</p>

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effektmål	Kommentar
			<p>Hälso- och sjukvårdsenhetens rehabpersonal har arbetet personcentrerat och individuellt med varje patient som ska ha en rehabiliteringsplan. Tidigare har rehabpersonalen endast utfört akuta insatser p.g.a. bland annat bristande resurser. I dag arbetar de med förebyggande åtgärder och mål.</p> <p>Via statsbidrag för att minska ensamhet har ett antal feriearbetare anställts just för att ytterligare öka möjlighet till social gemenskap på vård- och omsorgsboende.</p> <p>Med ett mer strukturerat sätt att arbeta med rehabiliteringsplaner kommer möjligheten till rehabilitering att öka. Ny rehabpersonal under hösten har behövt tid för implementering och samverkan med hemtjänsten, först efter det kan resultat ses.</p> <p>Då projektet som syftar till att vidareutveckla det förebyggande, stödjande och hälsofrämjande arbetet för äldre i Heby kommun pågått under hösten avvaktar vi hur stödet till anhöriga bäst utformas och organiseras innan vi inför anhörigstödare. Anhöriga får stöd idag med fler olika insatser och även från hemtjänstens personal.</p>
Heby kommun ska ha en ekologisk hållbarhet och bidra till ett fossilfritt, resurseffektivt och klimatanpassat samhälle.		Kommunens upphandlingar har alltid ett Agenda 2030-perspektiv	Den rutin som etablerades under 2022 följs även under 2023. Kravställningar utifrån agenda 2030 görs där så är relevant.
		Heby kommun ska öka andelen tjänsteresor med fossilfria drivmedel	Under perioden har andel fossilfritt minskat. Det beror främst på en minskning av användning av HVO som bränsle. Priset på HVO har varit högt och verksamheterna har till viss del valt att tanka vanlig diesel. I norr har man nu fått en ny mack i Östervåla, vilket medfört att verksamheterna som utgår från Östervåla tankar där i stället för att åka en omväg till Harbo för att tanka. Macken i Östervåla erbjuder inte HVO. Inköp av fem elfordon har genomförts och levererades först i slutet av 2023 varför effekt på ökad fossilfritt bränsle under 2023 uteblivit.
		Vi ska minska näringspåverkan i recipienter från kommunens reningsverk.	<p>Under 2023 installerades ett efterpoleringsfilter som finansierats genom LOVA-medel på Östervåla reningsverk. Installationen gjordes under sommaren och filtret minskade utsläppen av fosfor samt bod7.</p> <p>Ett projekt med översilningsyta i Morgongåva pågick under sommaren. Istället för att skicka ut avloppsvattnet direkt i Ramsjön har en del av det renade avloppsvattnet letts om till en grönyta för att möjliggöra ytterligare rening av vattnet vilket leder till mindre näring direkt i sjön.</p> <p>Vid Ramsjön har också anläggandet av en dagvattenreningsanläggning påbörjats. Projektet syftar till att rena dagvatten genom meandrande dike samt våtmark. Näringen i dagvattnet ska tas upp av växtligheten för att minska näringsbelastningen på Ramsjön.</p> <p>Efterpoleringsfiltret har haft önskad effekt och provtagning innan respektive efter filtret visar på en minskning av fosfor med 14% och bod7 med 27%. Vid uppföljning av mätten medförde dock de högre flöden orsakade av översvämningarna under början på hösten att den totala mängden fosfor ökade från 2022 till 2023. Andelen fosfor som reningsverket släppte ut ökade från 0,10 % till 0,16 % mellan 2022 till 2023. Andelen bod7 påverkades dock inte på samma sätt av de högre flödena och minskade från 4,30 % 2022 till 2,5 % 2023. De åtgärder verksamheten satt in minskar alltså näringspåverkan från kommunens reningsverk men på grund av yttre förutsättningar nås inte båda målvärdena för 2023 och effektmålet bedöms därför inte ha uppnåtts.</p>
		Vård och omsorg arbetar med digitalisering för att	Inom verksamhetsområde IFO/Bistånd har handlingsplanen för digitalisering har följts under året men på grund av omständigheter som IFO Vuxen/Försörjningsstöd inte kunnat råda över har arbetet med utveckling

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effekt mål	Kommentar										
		effektivisera, uppnå förbättrad kvalitet och verksamhetsutveckling	<p>av automatisering och medborgartjänster stoppats i avvaktan på uppdatering av verksamhetssystemet. Kommunen har inte kunnat påverka tidpunkten som leverantören Cambio valt att lansera en ny plattform för att komma tillrätta med problematiken som legat till grund för att kunna genomföra automatiseringen. I övrigt har handlingsplanen för digitalisering följts inom samtliga enheter inom verksamhetsområdet, bland annat har formerna för att genomföra organisationsavvikelse i verksamhetssystemet utvecklats.</p> <p>Inom verksamhetsområde Äldreomsorg- och funktionsstöd har handlingsplanen följts men även här har det varit problematiskt att införa verksamhetsanpassade systemstöd hos bemanningsenheten på grund av leverantören. Under året lades fokus på införande av det digitala signeringsystemet APPVA och utbildning är genomförd för samtliga medarbetare som använder systemet. Införandet har resulterat i en bättre översyn och att fler avvikelser upptäcks.</p> <p>Införandet av Viva omsorg har under året påbörjats och kommer att pågå även under 2024 liksom utbildningar när det gäller Viva omsorg.</p> <p>Flera av verksamheterna inom verksamhetsområdet har börjat använda teammöten för att vara tidseffektiva och samtidigt värna om miljön genom att inte behöva använda bil till varje möte.</p> <p>I några av verksamheterna har man under året arbetat med att kartlägga och rita sina arbetsprocesser och i och med det även revidera styr- och stöddokument.</p>										
Heby kommun ska tillhandahålla tjänster av god kvalitet med möjlighet till delaktighet, inflytande och valfrihet.		Heby kommuns förskolebarn, elever och äldre ska erbjudas goda, nyttiga, trivsamma och hållbara måltider.	<p>Effekt målet är gemensamt mellan samhällsbyggnadsnämndens, vård- och omsorgsnämnden samt utbildningsnämndens. Åtgärder för samtliga identifierade utvecklingsområden kunde inte genomföras under året men arbetet som pågår har fått positiv respons. Organisationsförändringen som påbörjades 2022 fortsatte med syftet att skapa tydligare organisation och möjligheter för den utveckling av verksamheten och måltiderna som pågår. Fokus på att laga mer mat från grunden och nytänk rörande salladsbordet fortsatte. Matsvinnarbetet är prioriterat i verksamheten dels för att minska kostnaderna men även som en del i hållbarhetsarbetet. Menyerna planeras för kortare perioder för att anpassa inköp efter hur livsmedelspriserna utvecklas och flera egenkontrollrutiner sågs över. Kontinuerlig kontakt hålls mellan kök och beställande verksamheter.</p> <p>Boende på kommunens vård- och omsorgsboenden var markant mer nöjda med både maten och måltidsmiljö 2023 än 2022. Eleverna var i snitt mindre nöjda med maten och måltidsmiljö och andelen elever som ibland hoppar över lunchen ökade 2023. Samtidigt uppskattar köken att det går åt mer mat per ätande i skolan än tidigare vilket är oförenligt med enkätens utfall och något verksamheter kommer att utreda. För fyra av måtten har målvärdena nåtts, för två har målvärdet delvis nåtts och för ett har målvärdet inte nåtts. Sammantaget bedöms effekt målet delvis vara uppnått 2023.</p>										
		Bygg- och miljönämnden ska bedriva en effektiv och ändamålsenlig tillsyn och kontroll.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Indikator</th> <th>Resultat 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Handlagda bygglovsärenden</td> <td>269</td> </tr> <tr> <td>Färdigställda bostäder</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>Genomsnittlig handläggningstid för bygglov</td> <td>25 dagar</td> </tr> <tr> <td>Livsmedelskontroll, genomförd</td> <td>237/290</td> </tr> </tbody> </table>	Indikator	Resultat 2023	Handlagda bygglovsärenden	269	Färdigställda bostäder	31	Genomsnittlig handläggningstid för bygglov	25 dagar	Livsmedelskontroll, genomförd	237/290
Indikator	Resultat 2023												
Handlagda bygglovsärenden	269												
Färdigställda bostäder	31												
Genomsnittlig handläggningstid för bygglov	25 dagar												
Livsmedelskontroll, genomförd	237/290												

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effekt mål	Kommentar
			tillsyn/planerad tillsyn – antal Miljötillsyn, genomförd B anl 27/27C tillsyn/planerad anl 14/31 tillsyn – timmar Hälsoskyddstillsyn, Tillsyn/planerad 20/50 tillsyn. Alkoholtillsyn, antal 7/40 serveringstillstånd
		Vid överprövning i samband med överklagande ska bygg- och miljönämndens beslut visa sig vara riktiga.	
		Bygg- och miljönämnden ska ge en god service och ha ett bra bemötande.	Uppfyllt, NKI över 75
		Bygg- och miljönämnden ska säkerställa att resurser finns för att myndighetsutövningen fungerar.	
		Heby kommun ska ha digitaliseringslösningar och e-tjänster som bygger på strategiskt prioriterade verksamhetsbehov och kostnadsmedvetenhet	Ett samarbete mellan personalenhet, ekonomienhet och kommunkansli har påbörjats för att ta fram digitala tjänster till övriga förvaltningar för att effektivisera den interna administrationen. Digital signering av anställningsavtal är genomfört. Tillsammans med samverkanskommunerna inom IT och digitalisering har ett antal digitala verktyg upphandlas, Säkra digitala möten, säker E-post samt en E-tjänsteplattform. E-arkiv är i infört. Ett verksamhetssystem för effektiv hantering av diarieplaner är införskaffats. Antalet E-tjänster till våra medborgare har inte ökat under perioden pga. av att en ny e-tjänsteplattform är upphandlad och implementerad.
		Kultur- och fritidsutbudet ska vara brett, hålla god kvalitet och vara behovsstyrt.	Musikskolan har anordnat flera föreställningar under perioden. Merparten av undervisningen sker i mindre ensemblegrupper men man erbjuder också teater- och dansgrupper samt sång. Musiklärarna besökte skolorna för att göra reklam för verksamheten och nå ut till elever som i annat fall kanske inte känt till verksamheten. Man upplever ett ökat intresse bland barn och unga och det har varit kö inför terminsstarterna. Musiklärare har nära kontakt med eleverna och anpassar verksamheten vid behov. Arbete för att införa ett nytt digitalt anmälningssystem pågår. Heby arena har haft fulla grupper under hela året. Under hösten anordnades ungdomsträningen, som i samarbete med idrottslärare i skolan erbjuder ett tillfälle för ungdomar att introduceras till träning. Tanken är

Inriktningar	Måluppfyllelse	Effektmål	Kommentar
			<p>att ungdomar ska ha möjlighet att testa på gymmet tillsammans med kunnig personal och man har sett att ungdomar som börjat i denna grupp ofta väljer att fortsätta träna på egen hand.</p> <p>Simhallen kunde öppnas under maj. Under sommaren hade man sommarsimskola som var väldigt populär och grupperna för höstens simskola blev fulla samma dag som anmälningar kunde skickas in. Fun camp anordnades under sommaren men i något mindre skala än tidigare år.</p> <p>Verksamheten har stor bredd för att nå många målgrupper och personal upplever att den verksamhet som erbjuds är uppskattad. Ansvariga är också uppmärksamma på vad som fungerar och utvecklar verksamheten utifrån det så att resurserna läggs där behoven finns i den mån verksamheten har möjlighet.</p> <p>Beläggningsgraden för det totala utbudet på Heby arena var 100 % under 2023. Man såg också att gruppen för ungdomsträning ökat i antal från 2022.</p> <p>Andelen elever som svarat "stämmer mycket bra" på påståendet "jag är nöjd med musikskolan" ökade vid höstterminens mätning med mer än sju procentenheter till 81,8 %. Tyvärr var svarsfrekvensen på enkäten låg och verksamheten kommer att arbeta för att få in fler svar vid kommande undersökningar.</p> <p>Intresset för både gruppträning/simskola och musikskolan har varit stort.</p>
		Skolorna i Heby kommun ska vara bland landets bästa	<p>Endast måttet gällande gymnasiebehörighet når målvärdet, men det är överlag en höjning av samtliga mått som berör elevers kunskaper. Måtten gällande andel elever som når E i samtliga ämnen har ökat i samtliga årskurser och för majoriteten av enheterna. Detta är en positiv utveckling, men resultaten är fortsatt långt från målvärdet och skollagens reglering.</p> <p>Årets meritvärdesnitt har stigit jämfört med föregående år och skillnaderna mellan respektive högstadienhet har minskat vilken är en positiv utveckling, i synnerhet då bägge enheters snitt stigit jämfört med föregående år. Däremot är det för tidigt att säga huruvida årets snitt är början på en ny stigande meritvärdestrend eller ett undantag av nuvarande trend som dessvärre varit sjunkande i ett antal år.</p> <p>Elevernas samlade snitt gällande trivsel på fritidshem har stigit på kommunövergripande nivå, men det råder fortsatt skillnader mellan enskilda enheter där vissa enheter når målvärdet medan andra inte gör det. Däremot har samtliga enheter ett snitt som är över 4 av 5 vilket indikerar att elevernas generella trivsel på fritids är på en hög nivå i hela kommunen.</p> <p>CLL har utvecklat arbetet med dokumentation och uppföljning så alla studerande själva kan följa sin lärprocess och utveckling.</p> <p>Det är en hög utbildningsnivå i lärarkåren och samtlig undervisande personal är legitimerade lärare. Det uppdagades att Heby kommun har ett av landets bästa resultat av godkända nationella prov på SFI kurs B och C, ett glädjande besked som lärargruppen ska fortsätta att analysera och intervjuer och studiebesök från Fagersta kommer att ske utifrån de goda resultaten.</p> <p>Ett kontinuerligt uppföljningsarbete med en trivsamt miljö både fysisk och känslan av sammanhang att vistas i den lilla trygga miljön där lärare är bekanta ansikten och det finns en individuell kontakt till varje studerande. Det är också en nära kontaktväg mellan student-lärare och lärare-lärare och lärare- övriga kollegor på CLL med olika professioner.</p> <p>Studiehandledning och modersmålsundervisningen, som centralt utgår från CLL, bidrar till att elever i grundskolan ska få förutsättningar att uppnå målen i de ämnen där förstärkning behövs. CLLs roll i det hela är att centralt samordna insatsen för att få likvärdighet men också möjligheten att rusta studiehandledare och modersmålslärare med en god kompetens och i gruppen finns gott kollegialt lärande. CLL har som redan nämnts fått nationell utmärkelse för organisation och innehåll i modersmålsundervisningen.</p>

Sammandrag över nämnders drift- och investeringsredovisning

Kommunstyrelsen

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Driftbudget	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022
Kommunfullmäktige	-2,8	-2,7	-0,1	-2,3
Revisionen	-1,1	-1,1	0,0	-1,0
<u>Kommunstyrelsen</u>				
Politisk verksamhet	-3,0	-2,5	-0,5	-2,3
Utvecklingsmedel	-2,3	-2,5	0,2	-2,0
Sociala investeringar	-3,7	-4,0	0,3	-4,6
Kommungemensamt	-3,5	-4,0	0,5	-3,6
Räddningstjänst	-16,0	-16,4	0,5	-15,4
IT	-11,7	-10,7	-1,0	-8,3
Överförmyndarnämnden	-1,9	-2,0	0,1	-1,9
Arbetsmarknadsenheten	-1,9	-1,9	0,1	-1,5
Central förvaltning	-42,5	-42,9	0,4	-39,7
Samhällsplanering	-4,5	-5,3	0,8	-4,7
Nettokostnad	-94,9	-96,0	1,1	-87,3

Investeringsredovisning	Totalutgift			Varav: årets investeringar			
	Utfall	Total budget	Avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens avvikelser	Helårsbudget
Färdigställda projekt							
Accesspunkter	-0,9	-1,0	0,1	-0,2	-1,0	0,8	-1,0
Kapitalisering Kommuninvest	-1,4	-1,4	0,0	-1,4	-1,4	0,0	-1,4
Reserv-el	-0,3	0,0	-0,3	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Summa färdigställda investeringar	-2,5	-2,4	-0,1	-1,9	-2,4	0,5	-2,4
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0	
-Varav gåvor			0,0			0,0	
Pågående projekt	Beräknad totalutgift	Total budget	Prognos-avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Period avvikelser	Helårsbudget
IT-investeringar	0,0	-1,5	1,5	0,0	-1,5	1,5	-1,5
Tillväxtfrämjande investeringar	0,0	-1,0	1,0	0,0	-1,0	1,0	-1,0
Summa Pågående investeringar	0,0	-2,5	2,5	0,0	-2,5	2,5	-2,5
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0	
-Varav gåvor			0,0			0,0	

Investeringsredovisning	Totalutgift			Varav: årets investeringar			
Summa investeringar	-2,5	-4,9	2,4	-1,9	-4,9	3,0	-4,9

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022
KPA pensionskostnader				
Pensioner	-78,9	-71,6	-7,3	-50,3
Lönesatsning	-0,7	-0,8	0,1	-0,8
Arbetsgivaravgift	-135,5	-146,8	11,2	-124,6
Intern intäkt arbetsgivaravgift	182,3	185,3	-3,0	156,3
Avtalsförsäkringar	-0,8	-0,6	-0,3	-0,6
Internränta	1,5	1,6	-0,1	1,0
Citybanan	-0,3	-0,3	0,0	-0,3
Övriga kostnader	2,4	-0,4	2,8	-0,5
Summa Finansförvaltningen	-30,1	-33,5	3,4	-19,7

Valnämnden

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Driftbudget	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	-0,4
Nettokostnad	0,0	0,0	0,0	-0,4

År 2023 är ett år utan val varför nämnden inte varit verksam. År 2024 har nämnden verksamhet kopplat till val till EU.

Vård- och omsorgsnämnd

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Driftbudget	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse helår	Bokslut 2022
Politisk verksamhet	-1,1	-1,2	0,1	-1,0
Gemensam verksamhet	-31,8	-33,6	1,8	-27,4
Äldreomsorg	-218,9	-214,7	-4,3	-181,7
Funktionsstöd	-82,6	-83,3	0,7	-77,8
Individ-och familjeomsorg	-101,3	-84,2	-17,1	-81,5
Statsbidrag prestationsbas	3,8	0,0	3,8	0,0
Summa	-431,9	-417,0	-14,9	-369,4

Investeringsredovisning, kommunen	Totalutgift			Varav: årets investeringar			
	Beräknad totalutgift	Total budget	Prognos-avvikelse	Ack utfall	Ack budget	Periodens avvikelser	Helårsbudget
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0	
-Varav gåvor			0,0			0,0	
Pågående projekt							
Upprustning anläggningar	-0,6	-0,6	0,0	-0,3	-0,3	0,0	-0,3
Konst Lövsta	-0,7	0,0	-0,7	-0,3	0,0	-0,3	0,0
			0,0			0,0	
Summa Pågående investeringar	-1,3	-0,6	-0,7	-0,6	-0,3	-0,3	-0,3
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0	
-Varav gåvor			0,0			0,0	
Summa investeringar	-1,3	-0,6	-0,7	-0,6	-0,3	-0,3	-0,3

Samhällsbyggnadsnämnd

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Driftbudget, exklusive exploateringsredovisning	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse helår	Bokslut 2022
Politisk verksamhet	-0,5	-0,6	0,1	-0,5
Förvaltningschef	-1,7	-1,6	-0,1	-1,3
Naturvård	-0,2	-0,7	0,5	-1,3
Mark- och planering	-1,9	-3,2	1,3	-2,0
Teknisk verksamhet	-15,7	-16,1	0,4	-14,3
VA/Avfall	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostverksamhet	0,2	0,0	0,2	1,1
Hållbarhet Miljö	-1,3	-1,3	0,0	-0,8
Summa	-21,1	-23,5	2,4	-19,0

Exploateringsredovisning	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse helår	Bokslut 2022
Markexploatering	5,1	0,0	5,1	5,2
Summa	5,1	0,0	5,1	5,2

Investeringsredovisning	Totalutgift			Varav: årets investeringar			
	Utfall	Total budget	Avvikelse	Ack utfall	Ack budget	Periodens avvikelser	Helårsbudget
Färdigställda projekt							
VA inköp fordon	-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,3	0,0	-0,3
VA exploatering Öjavägen Harbo	-0,6	-0,3	-0,3	-0,4	0,0	-0,4	0,0

Investeringsredovisning	Totalutgift			Varav: årets investeringar			
Reinvestering gata 2022-2023	-3,8	-3,6	-0,2	-3,8	-2,0	-1,8	-2,0
			0,0			0,0	
Summa färdigställda investeringar	-4,6	-4,2	-0,4	-4,4	-2,3	-2,1	-2,3
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0	
-Varav gåvor			0,0			0,0	
Pågående projekt	Beräknad totalutgift	Total budget	Prognos-avvikelse	Ack utfall	Ack budget	Periodens avvikelse	Helårsbudget
Gata och trafik	-8,5	-7,7	-0,8	-3,9	-3,1	-0,8	-3,1
<i>varav belysning</i>	-8,0	-7,0	-1,0	-3,4	-3,0	-0,4	-3,0
Park och allmänna platser	-0,9	-1,7	0,8	-1,1	-1,3	0,2	-1,3
Naturvård och dammanläggningar	-2,3	-2,3	0,0	-1,7	-2,3	0,6	-2,3
Investering kostverksamhet	-0,3	-0,3	0,0	0,0	-0,3	0,3	-0,3
Markexploatering	-16,0	-16,0	0,0	-6,1	-5,8	-0,3	-5,8
VA verksamhet	-11,2	-15,8	4,6	-10,7	-15,5	4,8	-15,5
<i>varav VA exploatering</i>	-2,5	-6,0	3,5	-1,6	-6,0	4,4	-6,0
			0,0			0,0	
Summa Pågående investeringar	-39,2	-43,8	4,5	-23,4	-28,2	4,8	-28,2
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0	
-Varav gåvor			0,0			0,0	
Summa investeringar	-43,9	-48,0	4,1	-27,9	-30,5	2,6	-30,5

Bygg- och miljönämnd

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Driftbudget	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022
Politisk verksamhet	-0,4	-0,5	0,1	-0,3
Gemensamt Bygg- och miljö	-8,8	-8,9	0,0	-8,1
Bygg	1,7	1,4	0,3	1,6
Miljö- och hälsoskydd	1,5	1,2	0,3	1,3
Livsmedel	0,4	0,4	0,0	0,5
Alkoholhandläggning	0,0	-0,1	0,2	-0,1
Bostadsanpassning	-1,9	-2,4	0,5	-1,9
Resultat	-7,5	-8,9	1,4	-7,1

Utbildningsnämnd
Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Driftbudget	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Politisk verksamhet	-0,7	-0,6	-0,1	-0,6
Bibliotek	-0,7	-0,7	0,0	-0,6
Gemensamt Barn och Utbildning	-35,0	-34,7	-0,3	-33,3
Förskola	-90,9	-88,6	-2,3	-91,2
Pedagogisk omsorg	-1,1	-1,0	0,0	-1,2
Fritidshem	-16,3	-16,4	0,1	-15,7
Förskoleklass	-13,8	-13,6	-0,2	-11,8
Grundskola	-164,3	-155,4	-9,0	-152,4
Anpassad grundskola	-12,6	-12,2	-0,3	-10,7
Anpassad gymnasieskola	-7,0	-7,6	0,6	-6,4
Gymnasieutbildning	-66,5	-66,1	-0,4	-62,8
Grundläggande Vuxenutbildning	-1,5	-1,5	0,0	-1,4
Gymnasial vuxenutbildning	-3,9	-2,9	-1,0	-3,1
Komvux som särskild utbildning	-0,8	-0,8	0,0	-0,7
SFI Svenska för invandrare	-3,5	-3,7	0,2	-3,6
Lärningsutbildning	-0,3	-0,5	0,2	0,1
LSS	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	-418,7	-406,3	-12,4	-395,4

Investeringsredovisning	Totalutgift			Varav: årets investeringar			
	Utfall	Total budget	Avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens Avvikelse	Helårsbudget
Färdigställda projekt							
Möbler	0	-2,0	2,0	0	-2,0	2,0	-2,0
Utomhus- och inomhusmiljö	0	-3,0	3,0	0	-3,0	3,0	-3,0
Sovaltän Morgongåva förskola	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	0,0	-0,2	0,0
Personalrum Morgongåva förskola	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Vagnförråd Tärnsjö förskola	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Stolar arbetsrum Heby 7-9	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Studio åk 1 Tärnsjö skola	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Stolar Heby F-6	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	0,0	-0,2	0,0
Bilinköp	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Summa färdigställda investeringar	-0,8	-5,0	4,2	-0,8	-5,0	4,2	-5,0
-Varav finansiell leasing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Varav gåvor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pågående projekt	Beräknad totalutgift	Total budget	Prognos-avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens Avvikelse	Helårsbudget

Investeringsredovisning	Totalutgift			Varav: årets investeringar			
Summa Pågående investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>-Varav finansiell leasing</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>-Varav gåvor</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Summa investeringar	-0,8	-5,0	4,2	-0,8	-5,0	4,2	-5,0

Bolagsredovisning

Hebyfastigheter AB

Sammanfattning av periodens viktigaste händelser

Under räkenskapsåret har Kommunstyrelsen tagit beslut om igångsättningstillstånd för ny skola och förskola i Vittinge. Efter upphandling har avtal med entreprenör tecknats och arbetena är i gång. Detaljplanen för tillbyggnad av Harbo skola har vunnit laga kraft och projektering och framtagande av förfrågningsunderlag genomförs. Indikativa hyresofferter är lämnade till kommunen byggda på kostnadskalkyler för projekten.

Under början av räkenskapsåret har energipriserna i samhället stigit i höjden, främst elpriserna. Anledningen är bristen på energi som en följd av kriget i Ukraina och sanktionerna mot Ryssland. Hebyfastigheter har dock klarat sig bra, då vi har fastprisavtal för både fjärrvärme och el tecknade innan prisökningen och som gäller t.o.m. 2023-12-31. En viss ökad kostnad förekommer dock för el då nätkostnaderna för överföringen ökat. Hebyfastigheter har även upplevt en ökning på byggkostnader som en följd av att omvärldsfaktorer. Vid anbudsöppning för Vittinge skola var priset ca. 17% över kalkylen från mars 2021. Även räntorna stiger till följd av inflation och Riksbankens höjningar. Under flera år har räntekostnaderna sjunkit, men i takt med att bolaget lägger om befintliga lån, kommer de över tid att öka. Hebyfastigheter har lånen utspridda på olika löptider fördelade över en femårsperiod. Koncernens resultaträkning har påverkats av en justering av bokfört värdet med 2 000 tkr. Se mer information i Hebygårdars årsredovisning.

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Belopp i mkr	Bokslut	Budget	Prognos	Bokslut	Avvik.
	År 2022	År 2023	År 2023	År 2023	Budget
Rörelsens intäkter:					
Hyresintäkter	60,6	65,0	65,5	65,3	0,3
Övriga rörelseintäkter	6,1	5,4	5,4	7,2	1,8
Summa Intäkter:	66,7	70,4	70,9	72,5	2,1
Kostnader:					
Driftskostnader	-17,8	-18,4	-17,4	-18,5	-0,1
Underhåll	-6,8	-5,0	-5,2	-5,8	-0,8
Taxebundna kostnader	-8,0	-8,3	-9,2	-9,2	-0,9
Fastighetsskatt	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1
Personal	-15,7	-17,3	-18,1	-17,6	-0,3
Avskrivningar	-10,0	-10,3	-9,4	-9,5	0,8
Övriga rörelsekostnader	-2,5	0	0	0	0
Summa kostnader:	-60,9	-59,4	-59,4	-60,8	-1,4
Rörelseresultat:	5,8	11,0	11,5	11,7	0,7
Resultat från finansiella investeringar					
Ränteintäkter och liknande	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Räntekostnader, borgensavgifter etc.	-5,3	-6,7	-7,0	-7,4	-0,7
Summa resultat från finansiella investeringar:	-5,2	-6,7	-7,0	-7,3	-0,6
Resultat efter finansiella poster	0,6	4,3	4,5	4,4	0,1
Bokslutsdispositioner, skatt	3,9	-1,1	-1,0	-0,4	0,7

Belopp i mkr	Bokslut	Budget	Prognos	Bokslut	Avvik.
Resultat	4,5	3,2	3,5	4,0	0,8

Kassaflöde

Den löpande verksamheten	År 2023	År 2022
Rörelseresultat efter finansiella poster	8,9	0,6
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	9,4	12,5
Betald skatt	0,6	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	18,9	13,1
Förändringar i rörelsekapital		
Förändring av kundfordringar	0,1	0
Förändring av övriga rörelsefordringar	-0,3	-0,9
Förändring av leverantörsskulder	8,0	0,5
Förändring av övriga rörelseskulder	70,8	8,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten	97,5	21,6
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-78,0	-38,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,2	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-77,8	-38,3
Finansieringsverksamheten		
Amorteringar/ Upptagna lån	-6,8	-6,7
Utbetald utdelning	-2,0	-2,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-8,8	-8,7
Årets kassaflöde	10,9	-25,4
Likvida medel vid årets början	10,2	35,6
Likvida medel vid årets slut	21,1	10,2

Kommentar till periodens utfall

Driftskostnaderna, framförallt snöröjningskostnaderna ligger över budget för året.

Underhållskostnaderna ligger över budget vissa underhållsåtgärder är tidigarelagda.

Taxebundna kostnader ligger över än budgeterat vilket förklaras av väderlek.

Avskrivningarna ligger under än budget, detta beror främst på senarelagda aktiveringar samt en viss fördröjning av vissa investeringar t ex Harbo skola.

Nyckeltal gällande uppföljningsperioden:

Soliditet för perioden: 33,3 %

Låneskulder till kreditinstitut: 208,1 Mkr

Likvida medel: 21,1 Mkr

Leverantörsskulder: 15,7 Mkr

Balansomslutning: 497,8 Mkr

Pågående arbeten är upparbetat till 87,9 Mkr varav 14,7 Mkr i ingående balans från år 2022.

Investeringar per projekt

Investeringsredovisning, bolaget	Totalutgift				Varav: årets investeringar			
	Utfall	Total budget	Avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens Avvikelse	Helårs-budget	
Färdigställda projekt								
Diverse investeringar mindre belopp	-4,6	-3,3	-1,3	-4,6	-3,3	-1,3	-3,3	
Summa färdigställda investeringar	-4,6	-3,3	-1,3	-4,6	-3,3	-1,3	-3,3	
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0		
-Varav gåvor			0,0			0,0		
Pågående projekt	Beräknad totalutgift	Total budget	Prognos-avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens Avvikelse	Helårs-budget	IB
Vittinge skola	-125,0	-125,0	0,0	-66,6	-71,0	-6,6	-71,0	-11,0
Harbo skola	-115,0	-115,0	0,0	-2,6	-49,0	42,8	-49,0	-3,6
Diverse investeringar mindre belopp	-5,2	-5,2	0,0	-4,0	-5,2	1,2	-5,2	0,0
Summa Pågående investeringar	-245,2	-245,2	0,0	-73,2	-125,2	37,4	-125,2	
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0		
-Varav gåvor			0,0			0,0		
Summa investeringar	-248,5	-248,5	0,0	-77,8	-128,5	50,7	-128,5	

Hebygårdar AB

Sammanfattning av periodens viktigaste händelser

Arbetet med stam- och ROT-renoveringen på Torgvägen i Östervåla startade med etapp I av IV, 2022. Under 2023 har etapp II slutförts och etapp III startat. Projektet inbegriper 92 lägenheter som byggdes mellan 1968 och 1972 och är omfattande. Det innehåller bl.a. nya vatten och avloppsstammar till kök och badrum. Ny köksinredning med vitvaror och ny ventilation. Badrummen får nytt yt- och tätskikt, ny duschar, handfat, skåpinredning och wc. Ny entré med postfack i markplan, lås- och passersystem, nya lägenhetsdörrar, ny el. Trapphusen målas. Nya tvättstugor och bokningssystem, lägenhetsförråd m.m. De två första etapperna är klara och aktiverat i balansräkningen.

Posten g:a lokaler i bottenvåningen på Torgvägen 1 står vakanta sedan Posten sagt upp hyresavtalet. Hebygårdar har för diskussioner med ett par, tre intressenter av lokalen och haft en dialog om hyresgästanpassningar, hyresnivå och längd.

Hyreshöjningen fr o m 1 februari 2023, efter förhandling med hyresgästföreningen, blev 4,20% för det stora flertalet och 3,20% för de med kallhyra och presumtionshyra.

De kostnadsförda underhållskostnaderna slutade på 12 581 tkr (9 676 tkr år 2022).

Under året har en värdering av fastighetsbeståndets marknadsvärde, baserat på faktiska hyresintäkter och driftskostnader, i programmet Datscha genomförts. Värderingen visar varken på något nedskrivningsbehov på total nivå eller för enskilda objekt.

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Belopp i mkr	Bokslut	Budget	Prognos	Bokslut	Avvik
	År 2022	År 2023	År 2023	År 2023	Budget

Belopp i mkr	Bokslut	Budget	Prognos	Bokslut	Avvik
Rörelsens intäkter:					
Hysesintäkter	82,4	80,4	84,9	84,8	4,4
Övriga rörelseintäkter	4,1	4,7	4,4	4,5	-0,2
Summa Intäkter:	86,5	85,1	89,3	89,3	4,2
Kostnader:					
Driftskostnader	-19,9	-18,0	-20,0	-22,2	-4,2
Underhåll	-9,7	-9,3	-11,0	-12,6	-3,3
Taxebundna kostnader	-19,0	-20,2	-17,2	-16,9	3,3
Fastighetsskatt	-1,3	-1,0	-1,3	-1,4	-0,4
Personal	-6,5	-7,4	-6,9	-7,0	0,5
Av- och nedskrivningar	-15,8	-22,6	-20,2	-15,1	7,5
Summa kostnader:	-72,1	-78,6	-76,6	-75,2	3,4
Rörelseresultat:	14,4	6,5	12,7	14,1	7,6
Resultat från finansiella investeringar					
Ränteintäkter och liknande	0,2	0,1	0,1	0,1	0
Räntekostnader, borgensavgifter etc.	-4,4	-5,4	-5,4	-5,7	-0,3
Summa resultat från finansiella investeringar:	-4,2	-5,3	-5,3	-5,6	-0,3
Resultat efter finansiella poster	10,2	1,2	7,4	8,5	7,3
Bokslutsdispositioner. Skatt	-4,4	0,0	0,0	1,5	1,5
Resultat	5,8	1,2	7,4	10,0	8,8

Kassaflöde

Den löpande verksamheten	År 2023	År 2022
Rörelseresultat efter finansiella poster	8,5	10,2
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	15,0	15,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	23,5	26,0
Förändringar i rörelsekapital		
Förändring av kundfordringar	-0,1	0,3
Förändring av övriga rörelsefordringar	-1,3	-2,3
Förändring av leverantörsskulder	1,5	0,9
Förändring av övriga rörelseskulder	6,1	0,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten	29,8	25,7
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-43,1	-37,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-43,1	-37,4

Den löpande verksamheten	År 2023	År 2022
Finansieringsverksamheten		
Amorteringar	-7,0	-6,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-7,0	-6,0
Årets kassaflöde	-20,4	-17,8
Likvida medel vid årets början	15,9	33,7
Likvida medel vid årets slut	-4,5	15,9

Kommentar till periodens utfall

Hyresintäkterna avviker då bolaget utgår från föregående års hyresintäkter p g a årliga hyresförhandlingar med hyresgästföreningen.

Driftskostnaderna ligger över budget beroende av bland annat snöröjningskostnader, ökad kostnad för egen personal via moderbolaget och allmän kostnadsökning. Underhållsåtgärder är över budgeterat men kostnadsmässigt förankrade då bolaget passat på att utföra åtgärder kring större projekt. Taxebundna kostnader är lägre än budgeterat vilket beror på att föregående år innehöll en månad extra på grund av systembyte kan bolaget periodisera dessa på ett rättvisare vis.

Under året har en värdering av fastighetsbeståndets marknadsvärde, baserat på faktiska hyresintäkter och driftskostnader, i programmet Datscha genomförts. Värderingen visar varken på något nedskrivningsbehov på total nivå eller för enskilda objekt.

Nyckeltal gällande uppföljningsperioden

Soliditet för perioden: 26,7 %

Låneskulder till kreditinstitut: 336,2 Mkr

Likvida medel: 5 tkr

Leverantörsskulder: 8,4 Mkr

Balansomslutning: 507,8 Mkr

Under 2023 har pågående investeringar aktiverats med 30 728 tkr (35 479 tkr år 2022) hänförliga till stamrenovering, etapp II - Torgvägen 7, konvertering till bergvärme i orterna Runhällen samt Vittinge, vattenledningsutbyte på Stinsvägen samt utbyte av hissar på två äldreboenden.

Investeringar per projekt

Investeringsredovisning, bolaget	Totalutgift				Varav: årets investeringar			
	Utfall	Total budget	Avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens Avvikelse	Helårs-budget	IB
ROT Torgvägen 7	-18,8	-25,8	7,0	-20,0	-25,8	5,8	-25,8	-6,0
Takbyte Lekvägen1	-1,7	-1,9	0,2	-1,7	-1,9	0,2	-1,9	0,0
Kulvertbyte Yttervägen	-0,3	0,0	-0,3	-0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0
Utbyte hiss Kvarnängen, Liljebacken	-2,3	-2,3	0,0	-2,3	-2,3	0,0	-2,3	0,0
Konv. B-värme	-6,5	-6,3	-0,2	-6,5	-6,3	-0,2	-6,3	0,0
Summa färdigställda investeringar	-29,6	-36,3	6,7	-30,8	-36,3	5,5	-36,3	-6,0
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0		
-Varav gåvor			0,0			0,0		

Investeringsredovisning, bolaget	Totalutgift				Varav: årets investeringar			
	Pågående projekt	Beräknad totalutgift	Total budget	Prognos-avvikelse	Ack utfall	Ack Budget	Periodens Avvikelse	Helårs-budget
Tegelbacken omställning	-1,0	-25,0	24,0	-0,1	-25,0	24,9	-25,0	0,0
ROT Torgvägen3	-20,7	-20,7	0,0	-7,9	-20,7	12,8	-20,7	0,0
Rävsjöbäcken	0,0	-18,8	18,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diverse investeringar mindre belopp	-4,6	-7,5	2,9	-1,8	-7,5	5,7	-7,5	0,0
Summa Pågående investeringar	-26,3	-72,0	45,7	-9,8	-53,2	43,4	-53,2	0,0
-Varav finansiell leasing			0,0			0,0		
-Varav gåvor			0,0			0,0		
Summa investeringar	-55,9	-108,3	52,4	-45,4	-89,5	48,9	-89,5	-6,0

Särredovisning VA-verksamhet

- enligt bilaga 4

Särredovisning för VA- verksamhet - Heby kommun 2023

Innehållsförteckning

Innehåll

Förvaltningsberättelse	3
Verksamheten.....	3
Betydande händelser under året	3
Mål	5
Utblick mot kommande år	5
Ekonomi.....	7
Investeringar	8
Taxor.....	10
Verksamhetsmått	10
Finansiella rapporter.....	11
Redovisningsprinciper	11
Resultaträkning.....	13
Balansräkning.....	13
Finansieringsanalys	14
Noter	15
Fastställelsebeslut och tillgänglighet	17

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Heby kommuns vatten- och avloppsverksamhet (VA) ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar inom fastställda verksamhetsområden.

Heby kommuns verksamhet distribuerar årligen 709 620 kbm dricksvatten och renar avloppsvatten för cirka 8 000 abonnenter. VA-systemet sammanbinds av ca 180 km vattenledningar, 160 km avloppsledningar och 101 km dagvattenledningar samt 29 pumpstationer. Utöver det finns fyra vattenverk, sex reningsverk, 29 pumpstationer och fem vattentorn.

VA-verksamheten ska uppfylla de krav och villkor som ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster, Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter. Utöver detta har Heby kommuns fullmäktige fastställt finansiella mål och mål för verksamheten.

VA-verksamheten är organisatoriskt en del av Tekniska enheten där även Grönyta och Gata ingår. Tekniska enheten är organiserat under Samhällsbyggnadsförvaltningen. För att genomföra verksamheten var antalet tillsvidareanställda den sista december 2023, 20 personer, varav 75 % män och 25 % kvinnor. Medelåldern var 45 år och 4 personer var 58 år eller äldre.

Betydande händelser under året

Följande händelser har varit betydande och har påverkat verksamhetens ekonomi samt verksamhet under året:

I början av september drabbades Heby kommun av omfattande översvämningar. Värst drabbat var Heby, Östervåla och Huddunge. Det kom över 100 mm regn natten mellan 1:a och 2:a september. Avloppsreningsverket (ARV) i Heby blev helt översvämmat och fick stängas av, vilket ledde till oönskade utsläpp samt förstörda lokaler, maskinell utrustning och inventarier. Östervåla och Huddunge reningsverk drabbades också men lindrigt utan driftstörning. Hus och byggnader längs åarna i Heby och Östervåla blev också till stor del översvämmade och det har dragit med sig en hel del försäkringsärenden som ska hanteras. Idriftsättningen av Heby reningsverk gick väldigt fort tack vare bra samarbete och hårt arbete. Alla hjälpte till och drog sitt strå till stacken. Efter drygt fyra dygn så hade vi mekanisk, kemisk rening igång och dygnet därefter full process. Analysen efter översvämningen i september har medfört att en vall byggs vid reningsverket i Heby. Vallen, tillsammans med nyinköpta bräddningspumpar, ska förhindra framtida översvämningar från ån. Källaren kommer att användas till förråd och el-installationerna flyttas upp i byggnaden. En separat byggnad för personalutrymmen ska byggas som ersätter tidigare lokal.

På grund av kommande pensionsavgångar har nya drifttekniker anställts. Det blir en period med dubbelbemanning för att säkra kompetens och en robust VA-drift i framtiden. En omfattande introduktion och överföring av kompetens måste genomföras. Även en projektledare har anställts för att kunna driva investeringsprojekt.

Inom ramen för Heby kommuns digitaliseringsarbete har det beslutats att installera digitala vattenmätare för kommunens VA abonnenter.

Under våren har arbetet med att ta fram Heby kommuns vattentjänstplan utförts. Planen är nu beslutad.

Tre olika projekt har startats under året för att minska övergödningen till närbelägna vattendrag.

- Översilningsyta vid Morgongåva ARV där en mindre del av det redan renade avloppsvattnet sprids över växtlighet för att ytterligare reducera näringsämnen från avloppsvattnet. Projektet är ett test som pågår från maj till september under 2023 och 2024. Gräset slås två gånger per säsong och samlas upp och förs bort från platsen. På så sätt förs näringsämnen bort från platsen. Gräset används till foder för djur som inte ingår i matproduktion samt för att komposteras till jord.
- Dagvattenreningsanläggning i Morgongåva där dagvatten kommer renas i ett meandrande dike med diffust utsläpp via våtmark innan dagvattnet når Ramsjön. Grävarbetet utfördes i slutet av året och kommer fortgå under 2024. Projektet är ett samarbete mellan Tekniska enheten, Mark- och planeringsenheten och kommunekologerna.
- Installation av efterpoleringsfilter i Östervåla är slutfört och filtret är driftsatt. Uppföljning av filtrets effekt sker löpande och kommer att redovisas i en slutrapport till Länsstyrelsen som ett projektuppfyllande mål inom ramen för LOVA-bidrag.

Kontinuerliga mätningar av nivå och utflöde ur Ingbo källor, enligt villkoren i kontrollprogrammet för reservvattentäkten i Tärnsjö, har fortsatt efter det att flödesmätare installerades tidigare under året. Under hösten uppstod det läckage ur dammen vilket har resulterat i låga nivåer. Vilket gör att de flödesmätningar som skulle genomförts inte har kunnat göras.

Uppströmsarbete gällande fett- och oljeavskiljare som uppstartats i början av året fortlöper. Arbetet innebär, förutom att få kontroll på verksamheter som har fett- och oljeavskiljare, även att inventera alla verksamheter som ligger inom verksamhetsområde för kommunalt VA för att kunna bedöma om de behöver ha fett- eller oljeavskiljare. Arbetet omfattar även att ta fram bland annat informationsmaterial och anmälningsblankett för installation av fettavskiljare.

Utbyggnaden av VA-ledningsnätet vid exploateringsprojektet i Vittinge, Ösbylund är klart. Anläggningsarbete med gata kvarstår.

Anläggningsarbete för utbyggnad av VA-ledningsnät till villatomter har gjorts i Morgongåva (Skyttevägen och Ramsjö gård). Även en ledningsflytt gjordes i Morgongåva med anledning av att frigöra mark för utbyggnad av ICA-butik.

Exploateringsprojektet i Öja, Harbo, är nu slutfört.

Tryckstegring på vattenledningen i Vittinge, Ösbylund är driftsatt. Detta för att säkerställa att trycket bibehålls i nyexploaterade områden.

I syfte att säkerställa robusta, säkra och hållbara VA-processer har ett reservkraftaggregat köpts in till dricksvattenverksamheten. Projektet, som är delvis statligt medfinansierat, har nu slutförts och skall slutrapporteras samt driftsättas.

Utvändig restaurering och målning av vattentornet i Tärnsjö har genomförts under året.

Saneringsarbetet av ledningar, brunnar, beteckningar och ventiler i Heby (Tingsgatan, Backboområdet) har utförts under året.

Mål

VA-verksamhetens mål för 2023 är:

Mål	Kommentar
VA-verksamheten arbetar aktivt för att minska underhållsskulden på VA-ledningsnätet.	Arbetet med sanering av ledningsnätet har pågått enligt plan med förnyelse för att minska driftstörningar på nätet. Underhållsspolning har utförts i den norra kommundelen under året.
Minska näringspåverkan i recipienten Tämnaren.	Efterpoleringsfilter i Östervåla avloppsreningsverk installerades i juni. Provtagning innan respektive efterfilter visar på en minskning av fosfor med 14% och BOD ₇ med 27%.
Minska näringspåverkan i recipienten Ramsjö.	Tekniska enheten har under sommaren 2023 genomfört ett projekt med att rena utgående renade avloppsvattnet genom att sprida det på en gräsbeklädd yta. Tanken är att näringen i avloppsvattnet ska tas upp av växligheten. På så sätt minskar näringsbelastningen på Ramsjön. Det har även anlagts en dagvattenreningsanläggning som består av ett meandrande dike som har ett diffust utlopp i våtmark innan det når Ramsjön. Tanken är att näringen i dagvattnet ska tas upp av växligheten.

Utblick mot kommande år

Kostnadsutvecklingen för verksamheten har ökat och kommer att öka framåt med anledning av ökade världsmarknadspriser. VA-verksamhetens kostnader har ökat 2023 och kommer så fortsätta 2024 och framåt. En större andel av dessa kostnader är kostnader för entreprenader, energi, samt varor, material, kemikalier, vilket påverkas av inflationen som ger ökade priser och indexjusteringar. Kostnader för personal och kompetens har ökat det senaste året, vilket kan förklaras med att verksamheten fortsatt befinner sig i en expansiv fas för att kunna hantera behoven i ett växande samhälle och omvärldens ökade krav och förväntningar. Dessa ökade kostnader medför att VA-avgifterna behöver höjas inför 2024. Förslag finns även att ytterligare en höjning behöver genomföras 2024 för att verksamheten ska kunna täcka sina kostnader.

Verksamheten kan behöva och tillsammans med andra på förvaltningen, fokusera på utredning och åtgärder för historiska markföroreningar från f.d. garveriverksamhet, Tärnsjö:

- Gädtsjö mosse

Åtgärdsutredning färdigställd under 2022. Inväntar beslut och åtgärdskrav från LST. Tänkbara åtgärder 2024-2026. Kostnader är fortfarande okända. Samhällsbyggnadsnämnden har blivit informerad om att utredning om fördelning av kostnader mellan skattekollektivet, VA-kollektivet och verksamhetsutövare behöver göras.

- Nordmyran

Åtgärdsutredning färdigställd under 2022. Inväntar beslut och åtgärdskrav från LST. Tänkbara åtgärder 2023-2026. Kostnader för åtgärder är fortfarande okända, men kan innebära miljontals kronor i kostnader. Samhällsbyggnadsnämnden har blivit informerad om att utredning om fördelning av kostnader mellan skattekollektivet, VA-kollektivet och verksamhetsutövare behöver göras.

Säkerställa vattenresurser för vattenförsörjning idag och i framtiden

Att långsiktigt säkra vatten och avlopp är en prioriterad fråga. En vattentjänstplan har arbetats fram och beslutats 2023. Det är kommunens första vattentjänstplan och den kommer att utvecklas i kommande uppdateringar. Ett avsnitt gällande hanteringen av ökad belastning på grund av skyfall finns i planen. Det viktiga arbetet med reservvattentäkter måste genomföras.

Nuvarande vattentäkter och framtida prioriterade vattenresurser behöver skyddas bland annat genom fastslagna vattenskyddsområden. Detta arbete pågår.

Klimatförändringar medför att kommunens beredskap för höga flöden måste stärkas. Det som tidigare klassades som 100 års regn kommer i framtiden att klassas som 50 års regn.

För att säkra dricksvattenleverans behöver arbete med överföringsledningar ses över och fler ledningar anläggas.

Reinvestering i flera vattentorn behöver ske, för att fortsatt hålla god kvalitet på dricksvattnet.

Digitaliseringsarbete

För att kunna erbjuda modernt stöd och moderna tjänster är vi beroende av den digitala utvecklingen. Ett viktigt steg i rätt riktning är införande av digitala vattenmätare. Samtidigt är det av största vikt att säkra den digitala robustheten. Vi måste se till att ha "back-up" på avgörande digital information.

Implementering av digitala vattenmätare som dels ger ett mervärde ut mot kunderna där fakturering sker på faktisk förbrukning och inte som idag där kund debiteras förväntad förbrukning och en avläsning endast sker en gång per år, samt möjlighet att följa egen förbrukning.

För verksamheten innebär det en stor förbättring i arbetet med vattenläckor, då digitala vattenmätare har en så kallad lyssningsfunktion, som ger nästintill i realtid upptäckter av avvikelser.

I dialog med kund från kundtjänsts perspektiv ges möjlighet till korrekt avläsning samt möjlighet att kunna påvisa och uppmärksamma kunden på dess förbrukning eventuella överförbrukning.

Ekonomi

VA-verksamheten visar ett underskott mot budget för året. Budgeterat var att ett bidrag ur resultat- och utjämningsfonden med 4,6 Mnkr för att nå ett nollresultat. Utfallet blev 8,0 Mnkr. Därmed är differensen om 3,4 Mnkr för helåret. Det är ett större uttag från fonden än budgeterat. Detta innebär att vid årets slut är hela resultat- och utjämningsfonden förbrukad.

Orsaken till differensen beror främst på fyra orsaker:

- Verksamheten har haft lägre intäkter för brukningsavgifter, 0,5 Mnkr lägre än budgeterat.
- Personalkostnaderna är högre för perioden mot budget. Det beror på att del av arbetstid som ska aktiveras i investeringsprojekt och bokas över till investering blev lägre än planerat, differensen är 1,2 Mnkr.
- Översvämningsolyckan som skedde i september på Heby avloppsreningsverk (ARV) innebar stora kostnader för att få igång driften och ersättning av maskinell utrustning. Totala kostnaden för återställning av Heby ARV uppgick till 1,5 Mnkr. Ersättningssumman från försäkringsbolaget är hittills 0,7 Mnkr. Även en summa för reservation av eventuella försäkringsärenden har bokats om 0,4 Mnkr.
- Verksamheten har haft fler kostsamma service och reparationer på maskinell utrustning på avlopps- och vattenverk som också har påverkat resultatet negativt.

Eftersom verksamheten har arbetat kraftfullt under våren med läcksökning, så har det inneburit högre kostnader för återställning av gator efter vattenläckor.

Ekonomisk utveckling 2019-2023

År/Mnkr	2019	2020	2021	2022	2023
Omsättning	21,5	23,9	29,4	24,2	24,7
Drift (exkl personal)	-15,9	-12,7	-14,8	-16,0	-18,1
Personal	-6,3	-7,4	-7,8	-10,1	-12,3
Avskrivningar	-1,3	-1,4	-1,4	-1,6	-1,9
Finansnetto	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,4
Totala kostnader	-24,0	-21,8	-24,3	-27,9	-32,7

Årets kostnader översteg intäkterna med 8,0 Mnkr. Vilket resulterat i att det egna kapitalet blir negativt med 3,0 Mnkr då det endast fanns 5,0 Mnkr i resultatutjämningsfonden.

Resultatavstämning i förhållande till självkostnadsprincipen 2019-2023

År/Mnkr	2019	2020	2021	2022	2023
Överuttag/underskott	-2,5	2,1	5,1	-3,7	-8,0
Eget kapital	1,5	3,6	8,7	5,0	-3,0

Investeringar

Investeringsbudget för VA-verksamheten omfattar 15,8 Mnkr för helåret. Utfallet blev 11,4 Mnkr. Två stycken bidrag för finansiering av Reservkraftverk och Efterpoleringsfilter har utbetalats av Länsstyrelsen. Dessa bidrag uppgick till 1,0 Mnkr. Detta gör att utfallet, med investeringsbidragen, blev 10,4 Mnkr.

Under budget "Reinvestering ledningsnät" finns "Ledningsbyte" och "Lågreservoar Östervåla". Ledningsbyten har genomförts enligt plan. Investering "Lågreservoar" kommer inte genomföras detta år. Detta för att området där det skulle byggas har visat sig vara mindre lämpligt. Detta uppdagades under översvämningstillbudet i september. Därför kommer dessa pengar inte nyttjas, 1,7 Mnkr. Dock så behövs dessa pengar till att finansiera några av de andra investeringar som blev något dyrare än budgeterat, till exempel investering av reservkraftverk som det inte fanns någon budget för, utfallet blev 0,6 Mnkr, solceller på Morgongåva avloppsreningsverk där budgeten var 0,6 Mnkr och utfallet blev 0,8 Mnkr. Även den nya verkstaden på Heby avloppsreningsverk blev dyrare än budgeterat, budget 1,2 Mnkr, utfall 1,7 Mnkr.

Renovering och målning av Tärnsjö vattentorn har utförts, total kostnad blev 1,8 Mnkr. Plåtning av fasader på pumpstationer har genomförts, kostnad om 0,3 Mnkr.

Gällande exploatering har verksamheten behövt genomföra flera VA-anslutningar som inte funnits med i beräkning. Det gäller så kallade "lucktomter" i kommunen, som blivit sålda, som inte har haft någon VA-anslutning sedan tidigare, bland annat Skyttevägen och Ramsjö Gård i Morgongåva. Även exploatering av sju tomter i Harbo, Öjavägen, har genomförts och några eftersläpande kostnader för exploatering av Ösbylund har inkommit under 2023. Budget för exploatering var 6,0 Mnkr. Utfallet blev 1,9 Mnkr. Överskottet beror på att exploatering av Rosengrensvägen i Östervåla inte genomfördes enligt beslut av nämnd. Inte heller exploatering av Horrsta 4:36 har gjorts. Detta för att intresset för exploatering i detta område har varit svagt och beslut taget att invänta intressenter innan exploatering ska ske.

Investering "Översvämningssåtgärder" fanns inte med i investeringsbudgeten vid årets början. Denna investering var tvunget att prioriteras för att säkerställa driften på Heby ARV vid eventuella framtida översvämningar. En vall mot ån har byggts och arbetet med att flytta upp elskåp från källaren kommer att genomföras nästa år. Denna investering uppgick till 0,5 Mnkr.

Projekt	Budget helår	Redovisat ack	Avvikelse ack
92184 Expl. Ösbylund	0,0	0,2	-0,2
92281 Process dricksvatten	0,0	1,0	-1,0
92283 Investering byggnader	0,0	1,7	-1,7
92286 Efterpoleringsfilter	0,0	0,6	-0,6
92288 Exploatering Öja	0,0	0,4	-0,4
92325 VA-Reinvestering	3,5	0,0	3,5
92326 VA-Ledningsbyte	0,0	2,0	-2,0
92327 VA-Lågreservoar	0,0	0,1	-0,1
92328 VA-Process spill	1,8	0,0	1,8
92330 VA-Process dricksvatten	0,2	0,0	0,2
92331 VA-Exploatering	6,0	1,4	4,6
92332 VA-Expl. DP 394	0,0	0,0	-0,0
92334 VA-Investering byggnader	1,8	0,0	1,8
92335 VA-Solceller	0,0	0,7	-0,7
92336 VA-Reinvestering	2,2	0,0	2,2
92337 VA-Pumpstation	0,0	0,3	-0,3
92338 VA-Tärnsjö VT	0,0	1,8	-1,8
92339 VA-Värmesystem	0,0	0,4	-0,4
92340 VA-Investering	0,3	0,2	0,0
92341 VA-Översvämning	0,0	0,5	-0,5
92342 VA - Ny lokal Heby ARV	0,0	0,0	-0,0
	15,8	11,4	4,4

Årets investeringar på 11,4 Mnkr ligger betydligt högre jämfört med 5-årsnittet på 6,7 Mnkr. De närmaste kommande 5 åren prognostiseras investeringarna att öka till i snitt 11,0 Mnkr per år, dels beroende på renoveringsbehov av både verk och ledningsnät men också på nyexploatering. Den ökade investeringsnivån kommer innebära ökad upplåning med ökade räntekostnader som följd, vilket måste beaktas inför framtiden.

Summa investeringar 2019-2023

År/mkr	2019	2020	2021	2022	2023
	5,2	5,5	3,8	7,7	11,4

Taxor

VA-taxan består av en fast avgift och en rörlig avgift beroende på konsumtion av va-tjänster. Utöver detta tar VA-verksamheten ut anslutningsavgifter vid nyanslutningar av abonnenter. Hur de olika taxorna är konstruerade framgår av kommunens hemsida.

Fullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 22 november 2023 att höja brukningstaxan med 15 % per den 1 januari 2024. Vid samma tillfälle beslutades anläggningsavgifterna att höjas med 3,9 %. Taxan har dessförinnan varit oförändrad de senaste sju åren. Ytterligare en höjning med 30 % kommer att föreslås gälla från och med 1 april 2024. Inför 2025 föreslås en höjning med 5 %. Vid en jämförelse med liknande VA-huvudmän avseende befolkningsstruktur och geografiska förutsättningar är Heby kommuns VA-taxa genomsnittlig.

Verksamheten gör bedömningen att avgiftsintäkterna i snitt måste öka med 3-5 % per år de närmast kommande fem åren för att klara reinvesteringsbehovet samt allmänna kostnadsökningar.

Verksamhetsmått

Nyckeltalsutveckling 2019-2023					
År/typ av nyckeltal	2019	2020	2021	2022	2023
Vattenledningar, km	573	570	567	553	546
Spillvattenledningar, km	593	590	587	573	566
Dagvattenledningar, km	244	240	238	235	230
Nylagda ledningar, m	10 001	10 100	10 072	18 774	4 670
Omlagda ledningar, m	3 100	2 300	6 256	3 822	3 250
Ledningsnätets förnyelsetakt, år	424	566	206	366	390
Antal vattenläckor	20	21	25	39	23
Antal avloppsstopp	54	54	65	62	48
Producerad mängd vatten, tm ³	755	746	759	722	711
Renad mängd avloppsvatten, tm ³	1 216	1 023	1 150	976	1 327
Andel ovidkommande vatten till reningsverk, %	38	27	34	26	46
Fakturerat vatten, tm ³	-	-	-	328	329

Finansiella rapporter

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster.

En fullständig beskrivning av Heby kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten.

Intäkter från VA-taxan

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen av självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld till abonnentkollektivet under rubriken "Förutbetalda avgifter". Är differensen tillfällig återförs medlen de närmaste tre åren genom taxesänkning eller nödvändiga kostnadsökningar. Vid underskott och det inte finns något historiskt överuttag att reglera minskar underskottet eget kapital.

Vid anslutning av nya abonnenter faktureras en anslutningsavgift. Anslutningsavgifterna skall täcka avskrivningar på nyinvesteringar i ledningsnät, räntekostnader för nyanläggning i ledningsnät, direkta kostnader i samband med anslutning samt administration i samband med anslutning (såsom fakturering, kommunikation med kund, inspektion m m). Avskrivningstiden för ledningsnät är 50 år. Den del av anslutningsavgiften som avser att täcka investeringen periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs (avskrivningen).

Investeringsfond

Enligt vattentjänstlagens § 30 får medel avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar om investeringen finns i en fastställd investeringsplan, den är kalkylerad och att det framgår när medlen är avsedda att tas i anspråk samt att planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek. Investeringen skall komma hela kollektivet tillgodo.

VA-verksamheten skapades 2019 en investeringsfond genom ett planerat överuttag (2,5 mkr). Medlen har användas till en investering i nytt övervakningssystem på kommunens reningsverk, vattenverk och pumpstationer.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. Linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella tillgångar.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om värdet på anläggningstillgången är minst ett prisbasbelopp.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt:

Anläggning	Avskrivningstid
Vatten och avloppsledningar	50 år
Byggnader, vattenverk, avloppsverk och grundvattenbrunnar	25-50 år
Vattenmätare, maskiner och andra tekniska anläggningar	15-35 år
Inventarier, verktyg, fordon och installationer	3-20 år

Komponentavskrivningar tillämpas på alla anläggningar. En investering ska i förekommande fall delas upp i olika komponenter beroende på att de olika ingående delarna i investeringen kan utnyttjas under olika lång tidsperiod, innan man måste byta ut komponenten mot en ny.

För anläggningar med komponentavskrivningsmodell kan enskilda komponenter ha längre avskrivningstider än ovan angivna tider (t.ex. 100 år). En byggnad ska delas upp i exempelvis tak, stomme, fönster m.m. Komponentavskrivningar tillämpas på i huvudsak på vatten- och avloppsverk, större tryckstegrings- och pumpstationer.

Finansnetto

Kostnad för VA-verksamhetens upplåning, som sker via kommunens centrala avtal, beräknas på VA-verksamhetens låneskuld månadsvis baserat på kommunens internränta, 1,25 procent år 2023.

Avsättning pensioner

Avsättning av pensionskuld är inte upptagen i balansräkningen. Pensionskostnader belastar resultatet genom personalomkostnadspålägg.

Fördelning av gemensamma kostnader

Heby kommuns VA-verksamhet är en del av huvuduppdrag i Samhällsbyggnadsnämnden, varför olika resurser är samordnande i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas gemensamma kostnader till VA-verksamheten. Det gäller kommunikation, IT-samverkan, ekonomienheten, personalenheten, administrativa enheten och facklig tid. Fördelning av kostnaderna baseras på antalet anställda 1 januari i förhållande till totalt antal anställda i kommunen. Kommungemensamma kostnader uppgår till 0,8 Mkr 2023.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING			
	Not	2023-12	2022-12
Verksamhetens intäkter	1	24 681	24 206
Verksamhetens kostnader	2	-30 317	-26 090
Avskrivningar	3	-1 940	-1 629
Verksamhetens resultat		-7 576	-3 513
Finansiella intäkter	4	35	43
Finansiella kostnader	4	-450	-268
Resultat efter finansiella poster		-7 991	-3 738
Förändring resultatutjämningsfond	2	7 991	3 738
Årets resultat		0	0

Balansräkning

BALANSRÄKNING			
	Not	2023-12	2022-12
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5	53 557	44 460
Maskiner och inventarier	6	3 391	3 066
Summa anläggningstillgångar		56 948	47 526
Fordringar	7	2 876	4 081
Summa omsättningstillgångar		2 876	4 081
SUMMA TILLGÅNGAR		59 824	51 607
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Årets resultat	8	0	0
Övrigt eget kapital		-2 995	4 997
Summa eget kapital		-2 995	4 997
Skulder			
Långfristiga skulder	9	57 138	36 398
Kortfristiga skulder	10	5 682	10 212
Summa avsättningar och skulder		62 820	46 610
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		59 824	51 607

Finansieringsanalys

FINANSIERINGSANALYS			
	Not	2023-12	2022-12
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat			
Justering för ej likviditetspåverkande poster			
Avskrivningar	3	1 940	1 629
Förändring RUF	8	-7 992	-3 738
Upplösning långfristig skuld	9	-342	-249
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		-6 394	-2 358
Ökning (-) minskning (+) av kortfristiga fordringar	7	1 205	-2 362
Ökning (+) minskning (-) av kortfristiga skulder	10	-4 530	8 491
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-9 719	3 771
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella anläggningstillgångar	5,6	-11 363	-7 674
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-11 363	-7 674
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Ökning långfristig skuld	9	1 335	1 922
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1 335	1 922
Årets kassaflöde		-19 747	-1 981
Skuld till kommunen vid årets början		-21 284	-19 304
Skuld till kommunen vid årets slut		-41 031	-21 284

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter		
	2023-12	2022-12
Försäljningsintäkter	26	8
Taxor och avgifter	23 269	23 758
Hyror och arrenden	346	323
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	926	17
Bidrag	47	31
Övriga intäkter	67	68
Summa	24 681	24 206

Not 2 Verksamhetens kostnader		
	2023-12	2022-12
Köp av anläggnings- och underhållsmaterial	1 798	1 148
Lämnade Bidrag	0	0
Köp av Huvudverksamhet	2 984	3 225
Löner och Sociala avgifter	12 246	10 095
Pensionskostnader	0	0
Lokal- och markhyror	252	220
Övriga tjänster	1 473	1 875
Övriga kostnader	11 565	9 527
Summa	30 317	26 090
Förändring RUF	-7 991	-3 738
Summa	22 326	22 352

Not 3 Avskrivningar		
	2023-12	2022-12
Mark, byggnader, tekn. anläggningar	1 546	1 323
Maskiner och inventarier	394	306
Summa avskrivningar	1 940	1 629

Not 4 Finansiella intäkter och kostnader		
	2023-12	2022-12
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	35	43
Finansiella intäkter	35	43
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	442	264
Övriga finansiella kostnader	8	4
Finansiella kostnader	450	268
Finansnetto	-415	-225

Not 5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
	2023-12	2022-12
Anskaffningsvärde	165 309	154 666
Ackumulerade avskrivningar	-111 752	-110 206
Bokfört värde	53 557	44 460
Redovisat värde vid årets början	44 460	38 704
Investeringar	9 337	9 606
Avskrivningar	-1 546	-1 323
Förändring pågående	1 307	-2 527
Utgående balans	53 557	44 460

Not 6 Maskiner och inventarier		
	2023-12	2022-12
Anskaffningsvärde	12 318	11 599
ackumulerade avskrivningar	-8 926	-8 533
Bokfört värde	3 391	3 066
Redovisat värde vid årets början	3 066	2 777
Investeringar	719	595
Avskrivningar	-394	-306
Utgående balans	3 391	3 066

Not 7 Kortfristiga fordringar		
	2023-12	2022-12
Kundfordringar	2 486	1 788
Övriga fordringar	390	1 602
Förutbetalda kostnader upplupna intäkter	0	691
SUMMA	2 876	4 081

Not 8 Eget kapital		
	2023-12	2022-12
Ingående eget kapital	4 997	8 735
Periodens resultat	0	0
Förändring resultatutjämningsfond	-7 991	-3 738
Utgående eget kapital	-2 995	4 997

Not 9 Långfristiga skulder		
	2023-12	2022-12
Skuld till kommunen	41 031	21 284
Skuld för anslutningsavgifter	12 494	11 750
Skuld investeringsfond VA	2 427	2 463
Skuldför investeringsbidrag	1 185	901
Summa	57 137	36 398

Not 10 Kortfristiga skulder	2023-12	2022-12
Leverantörsskulder	3 957	9 278
Upplupna semesterlöner inkl soc avg	759	506
Övriga skulder avseende personal	566	428
Övriga kortfristiga skulder	0	0
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	400	0
SUMMA	5 682	10 212

Fastställelsebeslut och tillgänglighet

Enligt vattentjänstlagen (§ 50) skall särredovisningen årligen fastställas av huvudmannen och göras tillgänglig för abonnenterna.

Vid sitt sammanträde den XX XXXX 2024 fastställde kommunfullmäktige i Heby kommun särredovisningen för VA-verksamheten avseende år 2023.

Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.

